

Το κόστος από την κλειστή διώρυγα στον Ισθμό και η αγωνία για το 2022

ΣΕΛ.18-19

ΦΑΚΕΛΟΣ:
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΣΕΖΟΝ

Ο ΘΕΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ και οι παγίδες του χειμώνα

ΟΙ ΥΨΗΛΕΣ ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ
επιβεβαίωσαν τη δυναμική
του ελληνικού τουρισμού

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΝΑ «ΕΞΑΝΕΜΙΣΟΥΝ»
τα κέρδη οι συνεχείς
ανατιμήσεις, ιδίως στο ρεύμα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ:
«Από τον Ιανουάριο έως
τον Αύγουστο, οι αφίξεις
μη κατοίκων ταξιδιωτών
αυξήθηκαν κατά 79,2%
και οι σχετικές
εισπράξεις κατά 135,7%»

Γ. ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ:
Οι τουριστικές
επιχειρήσεις χρειάζονται
ενίσχυση, δεν είναι ώρα
για εφησυχασμό

ΣΕΛ.8-13

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ:
Το success story κρύβει
πίσω του, τον αγώνα
επιβίωσης επιχειρήσεων
και εργαζομένων

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Οι λίμνες
της Ελλάδας
στο προσκήνιο
ΣΕΛ.30-37

TRENDS
Οι νέες τάσεις
στα πολυτελή
ταξίδια
ΣΕΛ.46-47

ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
Αναζητείται
διεθνής
συντονισμός
για τις πτήσεις
ΣΕΛ.38-39

ITN NEWS WEB TV
Πανόραμα
Χειμερινών
Προορισμών
τον Νοέμβριο
ΣΕΛ.14-15

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΚΑΛΑΚΗΣ
Ευεργετικά
τα αποτελέσματα
του Εθελοντικού
Τουρισμού

ΣΕΛ.22-27

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
FRANCOIS FONTES
Μελετάμε
δυνατότητες
ανάπτυξης
στην Ελλάδα

ΣΕΛ.17

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΑΝΔΡ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Μοναδική
ευκαιρία για
την ενίσχυση
της Κρουαζιέρας

ΣΕΛ.42-43

Γιώργος Καραχρήστος
Εκδότης της
«itn Ελληνικός Τουρισμός»

Απολογισμός ναι μεν αλλά...

Τα αποτελέσματα της φετινής τουριστικής περιόδου ήταν σαφώς θετικά και ενθαρρυντικά για το μέλλον του τουρισμού στην Ελλάδα. Η χώρα, μάλιστα, έφτασε να βραβευθεί ως ο καλύτερος τουριστικός προορισμός της Ευρώπης. Ο στόχος του 50% στους δημοφιλείς προορισμούς πιάστηκε και με το παραπάνω κατά περιοχές.

Στα θετικά ήταν πως και ο Σεπτέμβριος κατέγραψε καλές επιδόσεις, ιδίως σε σχέση με πέρυσι. Δεν πρέπει όμως να μας διαφεύγει πως ο κλάδος έρχεται από μια πολύ δύσκολη περυσινή χρονιά με μεγάλες απώλειες και τώρα βρίσκεται μπροστά σε έναν κρίσιμο χειμώνα.

Κρίσιμος καταρχάς για τους χειμερινούς προορισμούς, τους οποίους θα φιλοξενήσουμε στο ITN News Web TV, ακριβώς με στόχο να συμβάλουμε και εμείς στο μέτρο που μας αναλογεί στην τόνωση της τουριστικής κίνησης.

Είναι κρίσιμος όμως για όλο τον τουριστικό κλάδο, ο οποίος δεν έχει προλάβει να συνέλθει από το σοκ της πανδημίας και τώρα βρίσκεται αντιμέτωπος με τις ανατιμήσεις στο ηλεκτρικό ρεύμα και στα είδη πρώτης ανάγκης. Το πρόβλημα είναι ακόμη πιο έντονο στον ορεινό όγκο που δεν έχει δει προς το παρόν «άσπρη μέρα».

Επίσης, όπως θα διαβάσετε στο ρεπορτάζ για την Διώ-

ρυγα του Ισθμού που παραμένει κλειστή, υπήρξαν και προορισμοί που πέρασαν «μαύρη» σεζόν φέτος, με το μεγαλύτερο πρόβλημα να εντοπίζεται στον Κορινθιακό Κόλπο.

Όπως και να έχει, όμως, εκ του αποτελέσματος φαίνεται πως ο ελληνικός τουρισμός διαθέτει υψηλή δυναμική και τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης, πράγμα που διαπιστώσαμε και στο πρόσφατο Yachting Festival που διοργανώσαμε στον Βόλο και επισκέφθηκαν πάνω από 10.000 άνθρωποι.

Θα πρέπει, ωστόσο, να γίνει απολύτως σαφές στους ιθύνοντες πως τα δύσκολα δεν τα έχουμε αφήσει ακόμα πίσω μας και οπωσδήποτε θα χρειαστούν επιπλέον μέτρα ενίσχυσης των επιχειρήσεων, αλλά και των εργαζομένων.

Από την πλευρά μας μένοντας πιστοί στην προσπάθειά μας για την ενίσχυση του τουρισμού στη χώρα και ξεπερνώντας τα εμπόδια που συνεχώς μας θέτει η πανδημία, τώρα ετοιμάζουμε την wte Athens 2022 τον ερχόμενο Απρίλιο, εντάσσοντας σε αυτή τη μεγάλη διεθνή έκθεση και την ttgw, αλλά και το Πανόραμα Νησιωτικών Προορισμών. Περισσότερες λεπτομέρειες για αυτή τη σημαντική προσπάθεια της Mact Media Group θα πούμε στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Καλή ανάγνωση!

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

MACT MEDIA GROUP

DMO · Χτίζουμε Νέους Προορισμούς

Αναβαθμίζουμε την εμπειρία

MACT MEDIA GROUP

2110129575

info@mact.gr

Destination
Management
Organizations

MACT
MEDIA
GROUP

Ο γύρος των...
ΕΙΔΗΣΕΩΝ
σε λέξεις

Ιορδανία: Ιδανικός θρησκευτικός και πολιτιστικός προορισμός για τους Έλληνες

Συνάντηση Κικίλια με τον Πρέσβη των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων

Ο Υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας συναντήθηκε στις 25 Οκτωβρίου στο Υπουργείο Τουρισμού με τον Πρέσβη των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων Sulaiman Hamed Salem Almazroui. Στη συνάντηση επαναβεβαιώθηκαν οι άριστες διμερείς σχέσεις και η κοινή βούληση για ενδυνάμυνση της συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών στον τουριστικό τομέα. Ο Πρέσβης των ΗΑΕ εξήρε τη δυναμική του ελληνικού τουρισμού και τη διαχείριση της πανδημίας από την Ελλάδα, επισημαίνοντας το ενδιαφέρον της χώρας του για επενδύσεις και στον τουρισμό. Ο Υπουργός Τουρισμού ευχαρίστησε τον Πρέσβη και επισήμανε ότι η ελληνική Κυβέρνηση έχει εντείνει τις προσπάθειές της για τη δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού κλίματος. Ο κ. Κικίλιας τόνισε την επιτυχία της αεροπορικής σύνδεσης Ντουμπάι-Αθήνα-Νέα Υόρκη της Emirates, η οποία λειτουργεί 12 μήνες το χρόνο, ενώ στο πλαίσιο της τουριστικής ανάπτυξης της Θεσσαλονίκης και της Κεντρικής Μακεδονίας, συζητήθηκε και η πιθανότητα της αεροπορικής σύνδεσης του Ντουμπάι με τη Θεσσαλονίκη.

Σε εκδήλωση παρουσίασης και ενημέρωσης για την επανεκκίνηση του τουρισμού στην Ιορδανία, που οργανώθηκε από τον Οργανισμό Τουρισμού Ιορδανίας την Τετάρτη, 20 Οκτωβρίου σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας, συμμετείχε η Ομοσπονδία FedHATTA καθώς και τουριστικά γραφεία-μέλη του HATTA που ειδικεύονται στις Αραβικές αγορές.

Από την πλευρά της Ιορδανίας στην εκδήλωση παρουσίασης συμμετείχαν οι: γενικός διευθυντής και μέλος του ΔΣ, κ. Ahmad Alhmadoud, ο ειδικός θρησκευτικού τουρισμού και μέλος του ΔΣ, Amer Al Twaal του Οργανισμού Τουρισμού Ιορδανίας, ο Γενικός Πρόξενος Ιορδανίας κ. Ashraf Khasawneh και η κα Δέσποινα Μαντά, Επίτιμος Πρόξενος της Ιορδανίας όπως και ο κ. Zakaria Abbadi, Aerea Manager Greece & Cyprus της Royal Jordanian. Τον κλάδο των ελληνικών τουριστικών γραφείων εκπροσώπησε ο πρόεδρος της FedHATTA, κ. Λύσανδρος Τσιλίδης ενώ την παρουσίαση παρακολούθησαν και εκπρόσωποι των μεγαλύτερων τουριστικών γραφείων-μελών του HATTA, εισερχόμενου και εξερχόμενου τουρισμού με ειδικεύση στις Αραβικές χώρες.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, οι εκπρόσωποι του Οργανισμού Τουρισμού Ιορδανίας παρουσίασαν νέους και καθε-

ρωμένους προορισμούς ιστορικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος της Ιορδανίας και έδωσαν την απαραίτητη πληροφόρηση σχετικά με τις ισχύουσες διαδικασίες και περιορισμούς λόγω του COVID-19 αλλά και για την προγραμματισμένη χαλάρωσή τους, έτσι ώστε να δοθεί κίνητρο για την επανέναρξη των ταξιδιών προς την Ιορδανία. Παράλληλα, ανακοινώθηκε η αύξηση των αεροπορικών συνδέσεων της Royal Jordanian από και προς την Ελλάδα για την μετά-COVID εποχή.

Ο πρόεδρος της FedHATTA, κ. Λύσανδρος Τσιλίδης, δήλωσε: «Πραγματοποιήθηκε μια εκπληκτική παρουσίαση για τον προ-

ορισμό 'Ιορδανία' και οι εκπρόσωποι των ελληνικών τουριστικών γραφείων που συμμετείχαν είχαν την ευκαιρία να μάθουν περισσότερα για έναν προορισμό με μεγάλο πολιτιστικό και θρησκευτικό ενδιαφέρον για τους Έλληνες ταξιδιώτες. Πρόκειται για μια χώρα φίλα προσκείμενη στην Ελλάδα. Φιλοδοξούμε να συνεχίσουμε τη συνεργασία μεταξύ των τουριστικών συνδέσεων των δύο χωρών, ώστε να έχουμε αμοιβαία τουριστικά οφέλη. Στην ελληνική αγορά καταγράφεται ενδιαφέρον για ταξίδια στην Ιορδανία, ιδιαίτερα στην Πέτρα και τον Ιορδάνη ποταμό όπου κυριαρχεί το θρησκευτικό ιδεώδες».

Η Ελλάδα κατακτάει τα βραβεία της Ευρώπης, ως κορυφαίος προορισμός

Η Ελλάδα αναδείχθηκε «Αγαπημένος προορισμός κρουαζιέρας» στον καταξιωμένο διεθνή θεσμό για τον θαλάσσιο τουρισμό Wave Awards. Η ειδική τελετή πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο την προηγούμενη εβδομάδα και το ελληνικό βραβείο παρέλαβε η προϊσταμένη της Υπηρεσίας ΕΟΤ Ην. Βασιλείου & Ιρλανδίας, Ελένη Σκαρβέλη. Η διεθνής διάκριση που κατέκτησε η Ελλάδα τη φετινή χρονιά στην ιδιαίτερα απαιτητική τουριστική αγορά της Μεγάλης Βρετανίας, επιβεβαιώνει την ανθεκτικότητα του ελληνικού τουρισμού.

Παράλληλα, η Ελλάδα αναδείχθηκε ως «Κορυφαίος Προορισμός της Ευρώπης» στην 28η διοργάνωση των World Travel Awards (WTA) Europe. Τα βραβεία είναι γνωστά σε όλο τον κλάδο ως τα "Όσκαρ της ταξιδιωτικής βιομηχανίας". «Οι νικητές μας αντιπροσωπεύουν το καλύτερο του ταξιδιωτικού και τουριστικού τομέα της Ευρώπης και τα συγχαρητήριά μου στον καθένα από αυτούς. Όλοι τους παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ηγεσία της ανάκαμψης των ταξιδιωτικών και τουριστικών επιχειρήσεων», δήλωσε ο ιδρυτής των World

Travel Awards Graham Cooke. Σχολιάζοντας τη νίκη της Ελλάδας, ο Έλληνας υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας δήλωσε: «Η Ελλάδα αξιοποίησε με τον καλύτερο τρόπο τη διαχείριση της πανδημίας, τα ιατρικά και ταξιδιωτικά πρωτόκολλα. Απέδειξε στον πλανήτη ότι είναι ο ομορφότερος αλλά και ο ασφαλέστερος προορισμός. Το διεθνές αυτό βραβείο για το 2021, έρχεται να επιβεβαιώσει ότι πλέον στον Τουρισμό κάνουμε πρωταθλητισμό ποιότητας και ταξιδιωτικής εμπειρίας. Η Ελλάδα θα έχει φέτος τουρισμό και τον Νοέμβριο, οι επαγγελματίες του χώρου πρέπει να ετοιμάζονται για ένα ισχυρό 2022».

Το τελευταίο αντίο στη Φώφη Γεννηματά

Σήμερα αποχαιρετάμε την Προέδρου του Κινήματος Αλλαγής, Φώφη Γεννηματά, στις 10:00 π.μ. στην Μητρόπολη Αθηνών. Έχει αποφασιστεί η σορός της να εκτεθεί σε λαϊκό προσκύνημα. Στις 14:00 θα τελεστεί η εξόδιος ακολουθία στη Μητρόπολη Αθηνών και αμέσως μετά η ταφή της στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών.

Η πρόεδρος του Κινήματος Αλλαγής άφησε την τελευταία της πνοή στις 25 Οκτωβρίου 21 και ώρα 12:04 μ.μ. στο Νοσοκομείο Ευαγγελισμός μετά από πολυετή μάχη που έδινε με τον καρκίνο με τον οποίο είχε διαγνωστεί το 2008. Η πρόεδρος του ΚΙΝ.ΑΛΛ. εισήχθη εσπευσμένα στο νοσοκομείο στις 12 Οκτωβρίου καθώς παρουσίασε υποτροπή. Τα τελευταία 24ωρα η κατάσταση της υγείας επιδεινώθηκε ραγδαία.

Η Φώφη Γεννηματά, γεννήθηκε στους Αμπελόκηπους της Αθήνας το 1964 και ήταν κόρη του Γιώργου Γεννηματά, ιδρυτικού μέλους και υπουργού του ΠΑΣΟΚ. Φοίτησε στα Εκπαιδευτήρια Κωστέα Γείτονα και στη συνέχεια σπούδασε πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών απ' όπου αποφοίτησε το 1987, ενώ το 1986, προτού αποφοιτήσει από το Πανεπιστήμιο, διορίστηκε υπάλληλος στην Εθνική

Τράπεζα. Είχε παντρευτεί δύο φορές και είχε τρία παιδιά.

Από νεαρή ηλικία φάνηκε πως έχει «κληρονομήσει» το μικρόβιο της πολιτικής. Την περίοδο 1982-87 συμμετείχε στη φοιτητική παράταξη ΠΑΣΠ του ΠΑΣΟΚ. Το 2000, εξελέγη Βουλευτής Α' Αθηνών με το ΠΑΣΟΚ και μετέπειτα γραμματέας του Προεδρείου της Βουλής. Παρέμεινε στο αξίωμα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002, όπου και ανέλαβε Υπερνομάρχης. Στις εκλογές του Μαΐου του 2012, εξελέγη Βουλευτής Επικρατείας με το ΠΑΣΟΚ. Παρέμεινε έως τις 19 Μαΐου 2012. Στις εκλογές του Ιανουαρίου του 2015

εξελέγη Βουλευτής Β' Αθηνών και επανεξελέγη στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 2015. Στις εκλογές του 2019 επανεξελέγη Βουλευτής στην περιφέρεια Β3' Νότιου Τομέα Αθηνών με το Κίνημα Αλλαγής.

Στην πολιτική της καριέρα έχει αναλάβει θέση, Υφυπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αναπληρώτρια Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων καθώς και Αναπληρώτρια Υπουργός Εσωτερικών. Το 2012 ανέλαβε Εκπρόσωπος Τύπου του ΠΑΣΟΚ και τον Ιούνιο του 2015, εξελέγη πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ με ποσοστό 51,7%.

Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος στηρίζει την Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Ύδρας

Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος ενισχύει την Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Ύδρας, θέλοντας να στηρίξει την ελληνική ναυτική παράδοση, να δώσει περαιτέρω ώθηση στο ανθρώπινο δυναμικό της ελληνικής, εμπορικής ναυτιλίας και, ταυτόχρονα, να βοηθήσει στο μέτρο των δυνατοτήτων του το ιδιαίτερα σημαντικό, ιστορικά, νησί της Ύδρας. Η δωρεά του ΙΣΝ περιλαμβάνει έργα συντήρησης και αναβάθμισης του ιστορικού κτιρίου που στεγάζει τη σχολή, τεχνολογικό εξοπλισμό για τις αίθουσες διδασκαλίας, την παροχή προσομοιωτή γέφυρας τελευταίας τεχνολογίας που ανταποκρίνεται στα παγκόσμια πρότυπα εκπαίδευσης, καθώς και υποτροφίες σε αποφοίτους της σχολής σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Ο Πρόεδρος από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, Ανδρέας Δρακόπουλος, είπε σχετικά με τη δωρεά: «Η ποντοπόρος ναυτιλία είναι στενά συνδεδεμένη τόσο με την ιστορία της χώρας μας, όσο και με την πορεία του Ιδρυτή μας, Σταύρου Νιάρχου. Η Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Ύδρας αποτελεί σημείο αναφοράς για τη ναυτική ιστορία της Ελλάδας, επιτελώντας έναν διπλό ρόλο: Από τη μία πλευρά, δημιουργώντας τους αξιωματικούς του εμπορικού μας ναυτικού που με επαγγελματισμό και αφοσίωση ταξιδεύουν στις θάλασσες όλου του κόσμου, κρατώντας την ελληνική ναυτιλία στην κορυφή, και από την άλλη, κρατώντας ζωντανό και παραγωγικό το ιστορικό νησί της Ύδρας. Είναι τιμή μας να μπορούμε να στηρίξουμε το έργο και τους αποφοίτους της Ακαδημίας, συμβάλλοντας, στο μέτρο του δυνατού, στην ιστορία και στο μέλλον της εμπορικής ναυτιλίας μας».

Μητροπολιτικό Κολλέγιο και The Syntopia Hotel ξεχώρισαν στα Greek Hospitality Awards 2021

Το Μητροπολιτικό Κολλέγιο διακρίθηκε στα Greek Hospitality Awards 2021 με Χρυσό Βραβείο στην κατηγορία “Best Hotel Education Provider”, έναν τίτλο που λαμβάνει κάθε χρόνο από το 2016 μέχρι και σήμερα. Η βράβευση αποτελεί τεράστια τιμή για τη Σχολή Τουρισμού και επισφραγίζει για ακόμα μια φορά την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών που προσφέρει. Το Χρυσό Βραβείο παρέλαβε η κα Πηγή Μαντζουράτου, Υπεύθυνη Δικτύου Πρακτικής Άσκησης και Ανάπτυξης, Year Tutor (Athens Campus), (BA) International Hospitality and Tourism Management, η οποία εκπροσώπησε το Μητροπολιτικό Κολλέγιο στην Τελετή Απονομής.

Η εκδήλωση έλαβε χώρα σε ειδικά δια-

μορφωμένο χώρο στο ξενοδοχείο Divani Apollon Palace & Thalasso, παρουσία σημαντικών προσωπικοτήτων από τον κλάδο του Τουρισμού και της πολιτικής σκηνής. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν και η κα Σοφία Ζαχαράκη, Υφυπουργός Τουρισμού, η οποία δήλωσε «Η ανάκαμψη συνοδεύτηκε με την αύξηση των αφίξεων, των εσόδων και της μέσης δαπάνης. Το Υπουργείο Τουρισμού έχει εκπονήσει ήδη νέα καμπάνια για τον ορεινό τουρισμό, νέα σχέδια και projects. Με κονδύλια από το Ταμείο Ανάκαμψης θα αναβαθμιστούν οι υποδομές, θα επιχορηγηθούν ειδικά σεμινάρια, ενώ παράλληλα ο κλάδος θα στηριχθεί με το νέο ΕΣΠΑ και φυσικά το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων».

Κερδισμένος της βραδιάς αναδείχθηκε

και το ξενοδοχείο The Syntopia Hotel, το οποίο απέσπασε τρία βραβεία συνεχίζοντας τη δυναμική του πορεία στον χώρο του Ελληνικού Τουρισμού. Η κριτική επιτροπή των βραβείων, που τελούν υπό την αιγίδα, μεταξύ άλλων, του Υπουργείου Τουρισμού και του ΕΟΤ, αναγνώρισε το υψηλό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών του ξενοδοχείου προς τους επισκέπτες του και απένειμε στο The Syntopia Hotel τα βραβεία:

- Βραβείο SILVER, στην κατηγορία • BEST GREEK BOUTIQUE RESORT
- Βραβείο SILVER, στην κατηγορία • BEST GREEK ROMANTIC RESORT
- Βραβείο SILVER στην κατηγορία • BEST GREEK HOTEL TAILOR MADE
- GUEST EXPERIENCE

Ο γύρος των...
ΕΙΔΗΣΕΩΝ
σε λέξεις

Μνημόνιο Συνεργασίας
υπέγραψαν το Πανεπιστήμιο
Πειραιώς και η Διεθνής
Ναυτική Βιομηχανική
Ένωση WIMA

Η WIMA και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς προχώρησαν στην υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας, με κύριο στόχο την ενίσχυση και την στήριξη της καινοτόμου ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στο τομέα της γαλάζιας οικονομίας. Το Πρωτόκολλο Συνεργασίας υπεγράφη από τον Πρόεδρο της WIMA κ. Ηλία Χατζηφραιμίδη και τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς κ. Άγγελο Κότιο. Τόσο ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πειραιώς κ. Άγγελος Κότιος, όσο και ο Πρόεδρος της WIMA κ. Ηλίας Χατζηφραιμίδης, τόνισαν ότι ο σκοπός του Μνημονίου είναι η συνεργασία των δύο φορέων με στόχο την από κοινού αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους, λειτουργώντας ως γέφυρα καινοτόμων ιδεών στο χώρο της γαλάζιας οικονομίας με νέους που εμπνέονται από την προοπτική της βιώσιμης ανάπτυξης σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο δίνοντάς τους την δυνατότητα να τις εφαρμόσουν στην πράξη συνδέοντας την μελέτη και την έρευνα με την πραγματική αγορά, καλύπτοντας τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της.

Τα νέα μέτρα από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) υπενθυμίζει στο επιβατικό κοινό τις αεροπορικές οδηγίες που ισχύουν για πτήσεις εσωτερικού προς όλους τους προορισμούς της χώρας. Ειδικότερα, η ποταμ για τα αεροπορικά ταξίδια πτήσεων εσωτερικού στην Ελλάδα, έχει ως στόχο τον περιορισμό της διασποράς της νόσου COVID-19 και προβλέπει τα ακόλουθα. Οι επιβάτες από 12 ετών και άνω προς όλους τους προορισμούς της χώρας οφείλουν να πληρούν μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1 Να έχουν ολοκληρώσει προ τουλάχιστον δεκατεσσάρων (14) ημερών τον εμβολιασμό για κορωνοϊό COVID-19 και να επιδεικνύουν βεβαίωση/πιστοποιητικό εμβολιασμού. Το ευρωπαϊκό ψηφιακό πιστοποιητικό COVID-19 (EU DIGITAL COVID-19 CERTIFICATE), είναι επίσης αποδεκτό. Το πιστοποιητικό εμβολιασμού περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο του προσώπου, τον τύπο του διενεργηθέντος εμβολίου και τον αριθμό των δόσεων.

2 Να επιδεικνύουν πιστοποιητικό νόσησης που εκδίδεται τριάντα (30) ημέρες μετά από τον πρώτο θετικό έλεγχο και η ισχύς του διαρκεί έως εκατόν ογδόντα (180) ημέρες μετά από αυτόν.

3 Οι επιβάτες πτήσεων εσωτερικού που δεν έχουν εμβολιαστεί για να επιβι-

βαστούν στο αεροπλάνο θα πρέπει να έχουν διαγνωσθεί αρνητικοί σε εργαστηριακό έλεγχο για κορωνοϊό COVID-19 με τη μέθοδο PCR εντός των τελευταίων εβδομήντα δύο (72) ωρών πριν την προγραμματισμένη ώρα πτήσης ή εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών με rapid test πριν την αναχώρηση της πτήσης τους.

Οι ανήλικοι από τεσσάρων (4) έως έντεκα (11) ετών μπορούν να πραγματοποιούν τις αεροπορικές μετακινήσεις τους και με διενέργεια αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self-test) που παρέχεται δωρεάν από το Κράτος και πραγματοποιείται έως είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν την προγραμματισμένη ώρα πτήσης.

Το ως άνω πιστοποιητικό/βεβαιώσεις επιδεικνύονται είτε εκτυπωμένα από τις πλατφόρμες www.gov.gr και [HTTPS://SELF-TESTING.GOV.GR](https://self-testing.gov.gr) είτε σε ψηφιακή μορφή με ταυτόχρονο έλεγχο ταυτοπροσωπίας του κατόχου.

Εφόσον πρόκειται για αλλοδαπούς προερχόμενους από το εξωτερικό μπορούν να προσκομίζουν το πιστοποιητικό εμβολιασμού ή την βεβαίωση νόσησης ή το αρνητικό τεστ, στην ελληνική, αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική, ιταλική ή ρωσική γλώσσα.

Η ΥΠΑ σημειώνει πως απαραίτητη προϋπόθεση είναι τα έγγραφα να έχουν εκ-

δοθεί από δημόσια αρχή και σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία. Αν οι έλεγχοι αυτοί έχουν διενεργηθεί στην αλλοδαπή και ισχύουν κατά τον χρόνο επιβίβασης των επιβατών στο αεροσκάφος, οι σχετικές βεβαιώσεις γίνονται αποδεκτές υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τις οποίες επιτρέπεται η είσοδος τους στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που επιβάτης δεν φέρει μάσκα δεν του επιτρέπεται η επιβίβαση.

Στους χώρους προσέλευσης και αναμονής εντός αεροδρομίων, καθώς και κατά τη διάρκεια των αεροπορικών πτήσεων, το προσωπικό και οι επιβάτες υποχρεούνται να φέρουν μάσκα προστασίας. Σε περίπτωση που επιβάτης δεν φέρει μάσκα δεν του επιτρέπεται η επιβίβαση στο αεροπλάνο. Ο έλεγχος των ταξιδιωτικών εγγράφων πραγματοποιείται από τους υπαλλήλους των αεροπορικών εταιρειών και δειγματοληπτικά από τις αστυνομικές αρχές σε αεροδρόμια.

Οι αεροπορικές εταιρείες υποχρεούνται στον έλεγχο του ταξιδιώτη πριν από την επιβίβαση του, ώστε να επιβεβαιωθεί ότι φέρει τα απαραίτητα έγγραφα. Σημειώνεται ότι τα υγειονομικά πρωτόκολλα για τις αεροπορικές μετακινήσεις πτήσεων εσωτερικού είναι σε ισχύ και εφαρμόζονται από την Δευτέρα 13 Σεπτεμβρίου 2021 αναφέρει η ΥΠΑ.

«Γενέθλια» για Air France και Royal Dutch Airline με περιβαλλοντικές δράσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη

Την 88η επέτειό της γιόρτασε η Air France και την 102η η KLM και ακολουθώντας την παγκόσμια στρατηγική τους για ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον, πραγματοποίησαν μια σειρά από δράσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Συγκεκριμένα, οι δύο εταιρείες προχώρησαν σε προγραμματισμό δένδρυφύτευσης στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής που το καλοκαίρι επλήγη από τις καταστροφικές πυρκαγιές, συμμετέχοντας στην περιβαλλοντική συμμαχία της we4all, του Μη Κερδοσκοπικού Περιβαλλοντικού Οργανισμού με αποστολή να βοηθήσει τον πλανήτη μας.

Παράλληλα, με αφορμή τα γενέθλια της Air France και έχοντας επιλέξει την Θεσσαλονίκη ως έναν από τους προορισμούς στην Ελλάδα που η εταιρεία επέκτεινε το δίκτυο της αυτό το καλοκαίρι, δημιουργήθηκε και παραδόθηκε στο Δήμο Θεσσαλονίκης στις 7 Οκτωβρίου ένα «πράσινο» παγκάκι το οποίο τοποθετήθηκε στο Πάρκο της Γαλλίας. Το παγκάκι, που έγινε με την συνδρομή της Fraport, είναι κατασκευασμένο από φυσικά υλικά, – ξύλο και μέταλλο – έχει ενσωματωμένες θέσεις ποδηλάτου, και δημιουργεί έναν μοναδικό χώρο στάθμευσης και ξεκούρασης στο πάρκο. Περιμετρικά του πάρκου, μια σειρά από στύλους που είχαν τοποθετηθεί πριν από αρκετά χρόνια και απεικόνιζαν πάρκα της Γαλλίας, ανανεώθηκε με πρωτοβουλία της Air France. Μετά την παρέμβαση της εταιρείας, αντι-

καταστάθηκαν οι φωτογραφίες τους και πλέον αποτελούνται από δύο σειρές πρωτότυπων οπτικών πάνελ με θέμα τους δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών και των πολιτισμών τους. Μέσω των συγκεκριμένων πάνελ και με την χρήση QR codes το κοινό έχει πρόσβαση στα Chroniques du Jeudi που δημιουργήθηκαν τον περασμένο Νοέμβριο με σκοπό την ανάδειξη των δυνατών αυτών δεσμών μεταξύ της Γαλλίας και της Βόρειας Ελλάδας.

Κάποια άλλα παραπέμπουν σε εικονογραφημένα audiobooks για παιδιά με τίτλο «Από τον Αίσωπο στον Λα Φονταίν». Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μια σειρά μύθων του Έλληνα μυθολογικού Αίσωπου και του Γάλλου μυθολογικού Ζαν ντε Λα Φονταίν, τους οποίους διαβάζουν δίγλωσσοι Έλληνες μαθητές. Σε αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα συμμετείχαν μαθητές από περισσότερα από 100 σχολεία της Βόρειας Ελλάδας με την υποστήριξη περίπου σαράντα καθηγητριών και καθηγητών γαλλικής γλώσσας.

Οι εταιρείες Air France και KLM εργάζονται για πολλά χρόνια με στόχο να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, κατά 50% στις εκπομπές CO2 και για μηδενικό αποτύπωμα στο έδαφος μέχρι το 2030. Αποτελεί μέρος της στρατηγικής του ομίλου η ανάληψη πρωτοβουλιών και η υποστήριξη ενεργειών και δράσεων σε όλο τον κόσμο που συμβαδίζουν με την οικολογικά υπεύθυνη συμπεριφορά. Για πολλά χρόνια, οι εταιρείες Air France και KLM συμμετέχουν σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυ-

ξης στον τομέα των εναλλακτικών καυσίμων. Το 2011 οι δύο αεροπορικές εταιρείες ήταν από τις πρώτες που πραγματοποίησαν εμπορικές πτήσεις καταδεικνύοντας μια πιθανή εναλλακτική λύση έναντι των ορυκτών καυσίμων.

Σε τοπικό επίπεδο, έχουν τα τελευταία χρόνια αναλάβει πρωτοβουλίες, συμβάλλοντας στον καθαρισμό των θαλασσών σε μαρίνες της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, όπου παρατηρείται αυξημένη κίνηση. Επίσης, το πρόγραμμα Corporate SAF (Sustainable Aviation Fuel) που εγκαινίασε μέσα στην χρονιά ο όμιλος, αφορά τους εταιρικούς πελάτες, οι οποίοι μετά από τον υπολογισμό των εκπομπών CO2 που σχετίζονται με τα ταξίδια τους, μπορούν να καθορίσουν μια ετήσια συνεισφορά που επιθυμούν να έχουν στο πρόγραμμα αυτό. Όλες οι συνδρομές των εταιρειών στο πρόγραμμα θα επενδύονται στην συνέχεια στην προμήθεια και κατανομή SAF. Η κίνηση αυτή θα υποστηρίξει τη δημιουργία μιας βιώσιμης βιομηχανίας καυσίμων στις αερομεταφορές που θα εγγυάται τα ολοένα και πιο οικολογικά υπεύθυνα ταξίδια.

Η Celestyal Cruises επιστρέφει το Μάρτιο του 2022 με νέες κρουαζιέρες για όλο το χρόνο

Επειτα από ένα καλοκαίρι κατά το οποίο η Ελλάδα πρωταγωνίστησε διεθνώς στον κλάδο της κρουαζιέρας, η Celestyal Cruises πρόσφατα ανακοίνωσε πως επιστρέφει στις 14 Μαρτίου με κρουαζιέρες για όλο το χρόνο, προσκαλώντας κάθε ενδιαφερόμενο να ανακαλύψει νέους προορισμούς και να αποκτήσει νέες εμπειρίες μέσα από τα θαλάσσια ταξίδια που προσφέρει. Η εταιρεία, η οποία έχει βραβευθεί ως η πρώτη επιλογή κρουαζιέρας στα ελληνικά νησιά και την Ανατολική Μεσόγειο, έχοντας πλέον κερδίσει τη φήμη του «πρωτοπόρου» και βλέποντας την τουριστική ζήτηση διαρκώς να αυξάνεται, επιλέγει για ακόμα μια χρονιά να προσεγγίσει πέρα από τους εμβληματικούς ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς, όπως είναι η Μύκονος και η Σαντορίνη και πιο «ανεξερευνήτα» μέρη της χώρας.

Σε αυτό το πλαίσιο η εταιρεία παραμένει πιστή στο όραμα ανάδειξης των ξεχωριστών ελληνικών προορισμών, σεβόμενη πάντοτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους που αποτελούν σαφή απόδειξη πως η Ελλάδα μπορεί να φιλοξενήσει ταξιδιώτες των ειδών. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της κρουαζιέρας «Ειδυλλιακό Αιγαίο», η Celestyal θα προσεγγίζει σε εβδομαδιαία βάση το νησί της Μήλου, προορισμό τον οποίο δεν συνηθίζουν να επισκέπτονται οι εταιρείες κρουαζιέρας με μεγαλύτερου μεγέθους κρουαζιερόπλοια.

Ακόμη, ο στόλος της εταιρείας θα επισκέπτεται κάθε εβδομάδα και τη Θεσσαλονίκη, το λιμάνι της οποίας φέτος για πρώτη φορά ύστερα από 15 χρόνια αποτέλεσε σημείο έναρξης και τερματισμού της κρουαζιέρας για την εταιρεία και το οποίο η ελληνική πολιτεία αποσκοπεί

να καταστήσει εφεξής home port και hub για τον τουρισμό κρουαζιέρας, διευκολύνοντας και ενθαρρύνοντας με αυτό το τρόπο την εύκολη πρόσβαση των ταξιδιωτών από τη Βόρεια και τη Δυτική Ευρώπη στην κρουαζιέρα.

Το συγκεκριμένο λιμάνι έχει ιδιαίτερα στρατηγική σημασία για την Celestyal Cruises, ενώ αποτελεί σταθμό και για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας γενικότερα, η οποία μέχρι στιγμής έχει ανταποκριθεί στις προκλήσεις όσον αφορά τις λιμενικές υποδομές, ενώ υπάρχουν και περαιτέρω προοπτικές ανάπτυξης. Επιπλέον, η εταιρεία ανακοίνωσε πως στη κρουαζιέρα επτά διανυκτερεύσεων «Εκλεκτό Αιγαίο» προστίθεται και η πόλη της Καβάλας, η γνωστή «γαλάζια πόλη» με το Φρούριο και τα γραφικά σπιτάκια, δίνοντας την ευκαιρία σε όσους επιλέγουν την κρουαζιέρα να εξερευνήσουν και μέρη της ηπειρωτικής Ελλάδας, όχι μόνο τα ελληνικά νησιά.

Στα τέλη του 2022 επιστρέφει και η κρουαζιέρα επτά διανυκτερεύσεων «Τρεις Ήπειροι» η οποία πραγματοποιήθηκε για τελευταία φορά το 2019 και θα επισκέπτεται την Ελλάδα, την Τουρκία, το Ισραήλ, την Αίγυπτο και την Κύπρο, ενώ έχουν προγραμματιστεί και δύο αποκλειστικές κρουαζιέρες για το 2022, μία δέκα και μία οκτώ διανυκτερεύσεων, για τη γιορτή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, οι οποίες μπορούν να πραγματοποιηθούν και συνδυαστικά.

Πέρα από τους μοναδικούς προορισμούς που προσεγγίζουν τα κρουαζιερόπλοια της εταιρείας καθώς και τις συναρπαστικές εκδρομές που πραγματοποιούνται στους αρχαιολογικούς χώρους και στα ιστορικά μνημεία αυτών, η Celestyal Cruises προσφέρει εν πλω ένα γεμάτο καθημερινό πρόγραμμα εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων (μαθήματα χορού, αθλητικά τουρνουά) για κάθε επιβάτη και κάθε ηλικία, το οποίο προωθεί τον Ελληνικό πολιτισμό και τον αυθεντικό τρόπο ζωής.

Για όλο τον Νοέμβριο, η εταιρεία ανακοίνωσε την ειδική Black Friday «Buy One Get One» προσφορά της, σύμφωνα με την οποία ισχύει έκπτωση 50% για το δεύτερο άτομο σε επιλεγμένες all-inclusive κρουαζιέρες 3, 4 ή 7 διανυκτερεύσεων εντός του 2022. Ιδιαίτερα σημαντικό ότι για τα παιδιά και τους επιβάτες σε μονόκλινη καμπίνα δεν θα υπάρχει πρόσθετη χρέωση, δίνοντας σε ακόμα περισσότερους ταξιδιώτες την ευκαιρία να απολαύσουν την All-Inclusive Εμπειρία της Celestyal Cruises εφαρμόζοντας παράλληλα αυστηρά πρωτόκολλα υγιεινής και ασφάλειας που ισχύουν σε συνεργασία με τις ευρωπαϊκές και ελληνικές αρχές.

ΦΑΚΕΛΟΣ:
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΣΕΖΟΝ

Πιάστηκαν οι στόχοι, αργεί η ανάκαμψη

Θετικά τα αποτελέσματα της τουριστικής κίνησης φέτος, με τον στόχο του 50% του 2019 να υπερκαλύπτεται σε ορισμένες περιπτώσεις. Την ίδια ώρα όμως πολλά προβλήματα παραμένουν και ο χειμώνας κρύβει «παγίδες»

ετικό καταγράφηκε το κλίμα τη φετινή τουριστική περίοδο, καθώς στους περισσότερους προορισμούς καλύφθηκε το 50% του 2019

που είχε τεθεί σαν στόχος. Τον Αύγουστο μάλιστα οι πληρότητες ξεπέρασαν το 75% του έτους αναφοράς, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις έφτασαν και το 100%.

Το γεγονός αυτό όμως δεν σημαίνει πως έχουν λυθεί και όλα τα προβλήματα για τις τουριστικές επιχειρήσεις. Σε έρευνες που παρουσιάσαμε και στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας, φαίνεται πως η ανάκαμψη του τουριστικού κλάδου εντός και εκτός συνόρων δεν είναι τόσο γρήγορη, όσο θα θέλαμε.

Πρώτα απ' όλα δεν πρέπει να αγνοούνται οι απώλειες που υπήρξαν το 2020 και οι οποίες έρχονται να προστεθούν σωρευτικά στη φετινή χρονιά. Για να είχαμε δει, δηλαδή, έξοδο από τον «κάβο» θα έπρεπε αφίξεις και εισπράξεις να ξεπεράσουν κατά πολύ το 2019, πράγμα που ήταν εξ αντικειμένου πρακτικά αδύνατον.

Σε πρόσφατη συνέντευξη που παραχώρησε ο Υπουργός Υγείας Βασίλης Κικίλιας υποστήριξε πως «από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο, οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 79,2% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 135,7% σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2020, ενώ αντιστοιχούν στο 50% των εισπράξεων του 2019. Τον Αύγουστο, οι εισπράξεις διαμορφώθηκαν στο 75,8% εκείνων του Αυγούστου του 2019, αλλά τα πιο αισιόδοξα και ενθαρρυντικά μηνύματα είναι τώρα. Η πληρότητα στα ξενοδοχεία τον Σεπτέμβριο κατέγραψε ποσοστό πάνω από 65% σε όλη τη χώρα και, όπως δείχνουν τα πράγματα, από τις κρατήσεις και τις συμφωνίες που κάνουμε, για ορισμένους δημοφιλείς προορισμούς, όπως είναι η Κρήτη και η Ρόδος, θα πάμε καλά και τον Νοέμβριο».

Ωστόσο, υπό όρους, η χρονιά θα μπορούσε να ήταν και καλύτερη. Ένα βασικό πρόβλημα που υπήρξε και φέτος και δυσχέρανε την τουριστική κίνηση, όχι μόνο στην Ελλάδα, ήταν η «πολυφωνία» στα περιοριστικά μέτρα. Η Ευρώπη, παρά τις προσπάθειες με το «πράσινο» πιστοποιητικό δεν κατάφερε να κρατήσει μια κοινή στάση στο θέμα των μετακινήσεων. Το πρόβλημα συνεχίζει μάλιστα να υφίσταται, με τους διεθνείς φορείς των αερομεταφορών, IATA, ACI κλπ να πιέζουν για την υιοθέτηση μιας κοινής στάσης ει δυνατόν και παγκοσμίως.

Την ίδια ώρα και εντός της χώρας υπήρξαν προβλήματα, καθώς έγιναν κινήσεις που «ψαλίδισαν» τον οδικό τουρισμό, ενώ τα τοπικά lockdown που επιβλήθηκαν, προκάλεσαν αναταράξεις σε τουριστικούς προορισμούς, χωρίς εντυχώς να προκαλέσουν μεγάλη ζημιά. Το θέμα με τις οδικές αφίξεις καταγράφηκε και στην έρευ-

να του ΙΝΣΕΤΕ. Την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2021 καταγράφηκαν 2,8 εκατ. διεθνείς οδικές αφίξεις, έναντι 8,6 εκατ. της περιόδου Ιανουαρίου-Αυγούστου 2019, παρουσιάζοντας μείωση κατά 67,5%. Το πρώτο τρίμηνο του 2021 οι οδικές αφίξεις κατέγραψαν σημαντική μείωση. Ενώ το δεύτερο τρίμηνο άνοιξε με αντίστοιχο τρόπο, ο Μάιος έφερε την ανάκαμψή για πρώτη φορά το 2021. Τον Ιούνιο ο ρυθμός ανάκαμψης συνεχίστηκε με τον Αύγουστο να καταγράφονται πάνω από 1 εκατ. οδικές αφίξεις και η μείωση έπεσε στο 57%. Στον αντίποδα η μείωση των αφίξεων στα αεροδρόμια τόσο στα κεντρικά, όσο και στα περιφερειακά, κινήθηκε γύρω στο 50% γεγονός που οδήγησε και στα τελικά θετικά αποτελέσματα.

Το WTTC πραγματοποίησε και αυτό έρευνα για τους ρυθμούς ανάκαμψης του τουρισμού σύμφωνα με την οποία η συμβολή του τομέα στο παγκόσμιο ΑΕΠ και η αύξηση των θέσεων εργασίας θα μπορούσαν να είναι πιο θετικές φέτος και το επόμενο έτος, εάν τηρηθούν τα ακόλουθα μέτρα:

- Να επιτραπεί στους πλήρως εμβολι-

Δεν πρέπει να αγνοούνται οι απώλειες που υπήρξαν το 2020 και οι οποίες έρχονται να προστεθούν σωρευτικά στη φετινή χρονιά

ασμένους ταξιδιώτες να κυκλοφορούν ελεύθερα, ανεξάρτητα από την προέλευση ή τον τελικό προορισμό τους.

- Η εφαρμογή ψηφιακών λύσεων που επιτρέπουν σε όλους τους ταξιδιώτες να αποδείξουν εύκολα την εμβολιαστική τους κάλυψη, επιταχύνοντας έτσι τη διαδικασία στα σύνορα σε όλο τον κόσμο.

- Αναγνώριση όλων των εμβολίων που έχουν εγκριθεί από τον Παγκόσμιο Ορ-

γανισμό Υγείας (ΠΟΥ) ή/και από οποιαδήποτε άλλη ρυθμιστική αρχή.

- Συμφωνία από όλες τις αρμόδιες αρχές ότι τα διεθνή ταξίδια είναι ασφαλή με ενισχυμένα πρωτόκολλα υγείας και ασφάλειας.

Οι επισημάνσεις του WTTC είναι καίριες και θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη και από την εδώ πολιτική ηγεσία. Για παράδειγμα η αναγνώριση όλων των εμβολίων είναι ζωτική, αφού με τα ήξεις αφίξεις που υπήρξαν για το Sputnik, το ρωσικό εμβόλιο, οι αφίξεις από τη συγκεκριμένη αγορά έπεσαν φέτος κατακόρυφα.

Σε δεύτερο χρόνο υπάρχουν φόβοι στην αγορά, καθώς τα όποια θετικά οικονομικά αποτελέσματα κινδυνεύουν να εξανεμιστούν από τις ανατιμήσεις, κυρίως στην ενέργεια, αλλά και στα υπόλοιπα είδη που καταγράφονται αυξήσεις.

Το πρόβλημα αυτό είναι ακόμη πιο έντονο για τους χειμερινούς προορισμούς, οι οποίοι να σημειωθεί πως σε αντίθεση με τους θερινούς προορισμούς, ακόμη δεν έχουν δει «φως» και έρχονται από μια πολύ δύσκολη σεζόν. Οι φορείς του τουρισμού τονίζουν ότι θα χρειαστεί να συνε-

χιστούν τα μέτρα στήριξης για τα ξενοδοχεία και τα καταλύματα και το επόμενο διάστημα για να μπορέσουν να μπουν πιο δυναμικά και να έχουν ακόμη καλύτερα αποτελέσματα το 2022.

Τέλος επειδή ο τουρισμός είναι οι άνθρωποι του, δεν πρέπει να μας διαφεύγουν και τα προβλήματα των εργαζομένων. Σε έρευνα του ΞΕΕ διαπιστώνεται για ακόμη μια φορά, ότι ο τουρισμός δεν «πουλάει» στο εργασιακό κομμάτι. Μεγάλη ευθύνη για αυτό φέρει η εποχικότητα. Με την πανδημία καταγράφηκε «φυγή» 140.000 εργαζομένων από τον κλάδο. Η κατάσταση με το εποχικό βοήθημα, από το οποίο αποκλείονται χιλιάδες εργαζόμενοι, δεν βοηθάει στην προσέλκυση νέων εργαζομένων και αποτελεσματικά φρενάρει ακόμη περισσότερο τους ρυθμούς ανάκαμψης.

Για το όλο θέμα ζητήσαμε τις τοποθετήσεις από τους εκπροσώπους πολιτικών φορέων τους οποίους και φιλοξενούμε στη συνέχεια. Εννοείται πως ζητήσαμε και δήλωση από το Υπουργείο Τουρισμού, το οποίο για λόγους που αγνοούμε και για ακόμη μία φορά, αρνήθηκε να μας τιμήσει...

**ΦΑΚΕΛΟΣ:
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΣΕΖΟΝ****ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ** ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΤΟΜΕΑΡΧΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ

Πίσω από το success story υπάρχει πρόβλημα επιβίωσης

Αν κάποιοι προορισμοί και μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, εμφάνισαν ικανοποιητικούς τζίρους, δεν ισχύει το ίδιο για την πλειοψηφία των πολύ μικρών και μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων, που θα χρειαστούν πραγματική στήριξη για να επιβιώσουν

Μπορεί τα μηνύματα του καλοκαιριού να ήταν ενθαρρυντικά, ωστόσο δεν είναι βέβαιο ότι οι εισπράξεις, όπως τελικά διαμορφωθούν, θα μπορέσουν να περιορίσουν το τεράστιο οικονομικό κενό του πρώτου εξαμήνου και να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα σε όλους.

Η κυβέρνηση προσπάθησε να καλλιεργήσει ένα υπεραισιόδοξο μήνυμα ως προς τα οικονομικά μεγέθη της φετινής τουριστικής σεζόν, προκειμένου να κρύψει τις δικές της αστοχίες. Τα θετικά μηνύματα όμως και η ενθαρρυντική κίνηση Ιουλίου-Αυγούστου, δεν ήταν αποτέλεσμα κάποιων κυβερνητικών επιλογών, αλλά της δυναμικής που είχε αναπτύξει ο ελληνικός τουρισμός, της ανάγκης των ανθρώπων να ταξιδέψουν ξανά μετά την πανδημία και της ικανότητας των ανθρώπων του να παρέχουν υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών.

Παρόλα αυτά, δυο μήνες, δεν επαρκούν για να καλυφθεί το κενό και να μπορούμε να μιλάμε για βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Αν κάποιοι προορισμοί και μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, εμφάνισαν ικανοποιητικούς τζίρους, δεν ισχύει το ίδιο για την πλειοψηφία των πολύ μικρών και μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων, που θα χρειαστούν πραγματική στήριξη για να επιβιώσουν. Δεν πρέπει να κοιτάμε μόνο τη μεγάλη εικόνα, το σύνολο των εσόδων, αλλά και τα επιμέρους στοιχεία: πως αυτά κατανέμονται στους προορισμούς και κατηγορίες επιχειρήσεων.

Η σεζόν δεν τελείωσε ακόμα, έρχεται χειμώνας- οι χειμερινοί μήνες, που είναι καθοριστικοί για το επίπεδο των εισπράξεων στο σύνολο του έτους σε σχέση με το 2019. Η χώρα όμως είναι στο κόκκινο λόγω της κυβερνητικής ανεπάρκειας στη διαχείριση της πανδημίας και τα μηνύματα από αυτό το πεδίο δεν είναι ιδιαίτερα αισιόδοξα. Οι επαγγελματίες του χειμερινού τουρισμού αγωνιούν, καθώς δεν αντέχουν άλλη μια χαμένη χρονιά.

Το χρηματοδοτικό κενό και η δυσκολία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων να ανταπεξέλθει στα βάρη που έχουν συσσωρευτεί από το παρατεταμένο με ευθύνη της κυβέρνησης lockdown και τα ανεπαρκή μέτρα στήριξης, απαιτούν νέα-ουσιαστικά μέτρα στήριξης, για να αποφευχθεί ένα μαζικό κύμα πτωχεύσεων στον τουρισμό και την εστίαση.

Η αγωνία των επαγγελματιών είναι έκδηλη. Σύμφωνα με έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΒΕΕ, σχεδόν 4 στις 10 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις εκφράζουν φόβο για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητάς τους το επόμενο διάστημα.

Εξαιρετικά δυσοίωνη παραμένει η κατάσταση ως προς τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που ανέστειλαν τη λειτουργία τους με κρατική εντολή: οι μισές περίπου εκφράζουν φόβο πως θα διακόψουν την δραστηριότητά τους το επόμενο διά-

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
Το στοίχημα της βιωσιμότητας δεν έχει κερδηθεί ακόμα. Πρέπει να υπάρξει συνεχής στήριξη, ζεστό χρήμα στις επιχειρήσεις, με κριτήρια, να στηριχθούν οι εργαζόμενοι και να κάνουμε το τουριστικό μας προϊόν ανταγωνιστικό
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

στημα. Αντίστοιχα είναι και τα στοιχεία για τις επιχειρήσεις εστίασης.

Την ίδια στιγμή οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν αποκλειστεί από τον τραπεζικό δανεισμό, καθώς έχουν πρόβλημα πρόσβασης στη ρευστότητα εξαιτίας των αυστηρών τραπεζικών κριτηρίων δανεισμού. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τόσο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, όσο και της ΓΣΒΕΕ, περίπου το 90% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αποκλείονται από τον τραπεζικό δανεισμό, καθιστώντας απαραίτητη την αναπροσαρμογή των κριτηρίων και των προϋποθέσεων πρόσβασης.

Η κυβέρνηση οφείλει να στηρίξει ουσιαστικά την μικρομεσαία επιχείρηση με:

- Επέκταση προγραμμάτων ενίσχυσης
- Δημιουργία προϋποθέσεων πρόσβασης σε χρηματοδοτικά εργαλεία
- γενναία ΜΗ επιστρεπτέα ενίσχυση

Οι επαγγελματίες
του χειμερινού
τουρισμού αγωνιούν,
καθώς δεν αντέχουν
άλλη μια χαμένη χρονιά

- ρύθμιση των χρεών
- μείωση των πανδημικών χρεών.

Το στοίχημα της βιωσιμότητας δεν έχει κερδηθεί ακόμα. Πρέπει να υπάρξει συνεχής στήριξη, ζεστό χρήμα στις επιχειρήσεις, με κριτήρια, να στηριχθούν οι εργαζόμενοι και να κάνουμε το τουριστικό μας προϊόν ανταγωνιστικό. Το Ταμείο Ανάκαμψης θα μπορούσε να είναι μια μεγάλη ευκαιρία για την επίτευξη των στόχων αυτών, αλλά δυστυχώς καταλήγει να είναι άλλη μια χαμένη ευκαιρία.

Δεν αρκεί όμως να μιλάμε μόνο για οικονομικά μεγέθη. Πίσω από αυτούς τους αριθμούς που επικαλείται η κυβέρνηση Μητσοτάκη για να εξυπηρετήσει ένα ψευδές αφήγημα περί success story στον τουρισμό, υπάρχουν άνθρωποι που αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης, εργαζόμενοι που καλούνται να ζουν με 534 ευρώ το μήνα τον τελευταίο ενάμιση χρόνο,

άνθρωποι που βγήκαν στην ανεργία, που ακόμη δεν έχουν λάβει τα ένσημά τους.

Η κυβέρνηση έχει γυρίσει την πλάτη στα προβλήματα των εργαζομένων στον Επισιτισμό Τουρισμό, στους ανθρώπους που στις πιο σκληρές συνθήκες υπηρετούν με αξιοπρέπεια τον ελληνικό τουρισμό.

Η Κυβέρνηση δεν έχει ανακοινώσει κανένα απολύτως μετρό στήριξης, καταδικάζοντας τους σε πλήρη οικονομική εξαθλίωση, όχι μόνο τώρα αλλά και για τον χειμώνα αφού δεν θα είναι δικαιούχοι επιδόματος ανεργίας.

Παρά τις συνεχείς κοινοβουλευτικές και άλλες παρεμβάσεις μας, η κυβέρνηση εξακολουθεί να μην έχει λύσεις και απαντήσεις στα προβλήματά τους. Υποστηρίζουμε και παλεύουμε για τα αιτήματα της ΠΟΕΕΤ, ώστε:

- να δοθεί λύση στα προβλήματα με τα ένσημα των μονομερών αναστολών σύμ-

βασης του 2020 και 2021 και να ξεκαθαριστεί ο ελάχιστος αριθμός ενσήμων ώστε οι εποχικά εργαζόμενοι να είναι δικαιούχοι του επιδόματος ανεργίας.

- να δοθεί λύση με τα ένσημα των μονομερών αναστολών σύμβασης του 2020 και του 2021, καθώς μέχρι σήμερα δεν είναι ενημερωμένη η ασφαλιστική ιστορία των εργαζομένων, γεγονός που δημιουργεί πρόβλημα στη λήψη παροχών από τον ΕΦΚΑ (ασθένεια, μητρότητα, κ.λ.π.)

- να επιδοτηθούν με επίδομα ανεργίας όσοι δεν βρήκαν δουλειά φέτος εξαιτίας της μη επαναλειτουργίας ξενοδοχείων και επιχειρήσεων εστίασης, καθώς και εκείνοι που ενώ είχαν δικαίωμα επαναπρόσληψης δεν επαναπροσλήφθηκαν παρά το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις λειτούργησαν

- να κηρυχθούν ως γενικώς υποχρεωτικές, οι κλαδικές συλλογικές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί από την ΠΟΕΕΤ,

καθώς και οι τοπικές κλαδικές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί.

Η μη κήρυξη στον χώρο του τουρισμού – επισιτισμού των Κλαδικών συμβάσεων ως γενικά υποχρεωτικών ώστε να είναι ξεκάθαροι για τους εργαζομένους οι όροι αμοιβής και εργασίας αποδεικνύεται κάθε άλλο παρα τυχαία. Εργοδότες καθ' όλη την διάρκεια της τουριστικής σεζόν απαιτούσαν από το από το προσωπικό τους να αμειφθούν λιγότερο, χωρίς ρεπό. Η κυβέρνηση οφείλει επιτέλους να στηρίξει ουσιαστικά και χωρίς επικοινωνιακά τεχνάσματα, επιχειρήσεις και εργαζομένους.

Ο τουρισμός περνάει μια παγκόσμια κρίση με μεγάλη επίπτωση στις θέσεις εργασίας και στην τουριστική βιομηχανία. Ειδικά ο ελληνικός τουρισμός χρειάζεται ουσιαστική γενναία στήριξη για να θωρακιστεί και να περάσουμε σε ένα βιώσιμο τουριστικό μοντέλο.

**ΦΑΚΕΛΟΣ:
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΣΕΖΟΝ****ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ** ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΚΙΛΚΙΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Κ.Τ.Ε. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Οι τουριστικές επιχειρήσεις χρειάζονται ενίσχυση

Η υπέρβαση των αρχικών προσδοκιών, οφείλεται όχι και τόσο στις ενέργειες της κυβέρνησης, η οποία παρά τις όποιες προσπάθειές της, σε πολλές περιπτώσεις αντί να διευκολύνει τα πράγματα λειτούργησε μάλλον ανασταλτικά

Η τουριστική βιομηχανία μας επιφύλαξε φέτος μια ευχάριστη έκπληξη, αφού ξεπέρασε όχι μόνο τον συγκρατημένο αρχικό στόχο του Υπουργείου Οικονομικών για επίτευξη του 50% των εσόδων του 2019, της χρονιάς - ρεκόρ με τα 18,3 δις ευρώ, αλλά υπερέκρασε και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις των φορέων και των επαγγελματιών του κλάδου.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας στις 21 Οκτωβρίου, στο 8μηνο του 2021 οι τουριστικές εισπράξεις ανήλθαν στο 50% του 2019, ενώ τον Αύγουστο 2021 έφτασαν στο 75% των εισπράξεων του Αυγούστου 2019. Τα τουριστικά έσοδα πλέον αναμένονται στο 60% εκείνων του 2019, αντί 45% που ήταν η εκτίμηση στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022-2025. Οι 15 ποσοστιαίες μονάδες διαφορά στα τουριστικά έσοδα, σύμφωνα με το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, αντιστοιχούν σε 1,5 ποσοστιαία μονάδα στο ΑΕΠ. Πέρυσι, τα έσοδα από τον εισερχόμενο τουρισμό δεν ξεπέρασαν τα 4,3 δις ευρώ.

Υπάρχει βεβαίως εξήγηση γι' αυτό. Βρισκόμαστε στη δεύτερη χρονιά της πανδημίας και παρά τα σκαμπανεβάσματα στην πορεία του κορονοϊού - υφέσεις και εξάρσεις ανάλογα με την εποχή και τις θερμοκρασίες, το άνοιγμα της οικονομίας, την χαλάρωση ή την αυστηροποίηση των περιοριστικών μέτρων - φέτος έχουμε έναν σημαντικό σύμμαχο, το εμβόλιο. Το εμβόλιο μαζί με τα προληπτικά διαγνωστικά τεστ, απόρροια της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου των ημερών μας, έδωσαν τη δυνατότητα επανεκκίνησης των ταξιδιών και βοήθησαν στην υποχώρηση του δικαιολογημένου φόβου που δημιούργησε ο κορονοϊός. Η εγγενής επιθυμία και η λαχτάρα του ανθρώπου να ταξιδέψει, βρήκαν φέτος διέξοδο έκφρασης μετά την άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών και οδήγησαν στην θεαματική αύξηση της τουριστικής

κινητικότητας και συνεπώς των εσόδων, σε σύγκριση με την περσινή ισχνή τουριστική χρονιά.

Ήταν ευχής έργο ότι ο τουρισμός παρουσίασε φέτος υψηλές για τα δεδομένα επιδόσεις, καθώς αποτελεί βασικό τροφόδοτο του ελληνικού ΑΕΠ και έχει καταλυτική σημασία για την εθνική οικονομία, την απασχόληση και την ανάπτυξη της χώρας. Η θετική αυτή εξέλιξη θα αφήσει πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο που η κυβέρνηση οφείλει να αξιοποιήσει λαμβάνοντας θετικά μέτρα. Η υπέρβαση των αρχικών προσδοκιών, οφείλεται κυρίως στους λόγους που περιγράφηκαν παραπάνω και όχι τόσο στις ενέργειες της κυβέρνησης, η οποία παρά τις όποιες προσπάθειές της, σε πολλές περιπτώσεις αντί να διευκολύνει τα πράγματα λειτούργησε μάλλον ανασταλτικά. Για παράδειγμα, δεν προχώρησε σε έγκαιρο και κατά προτεραιότητα εμβολιασμό των εργαζομένων στον τουρισμό αν και το

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
Την περίοδο που διανύουμε χρειάζεται να δοθεί έμφαση στους χειμερινούς τουριστικούς προορισμούς και στα συνέδρια
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

είχε εξαγγείλει, δεν ενίσχυσε υγειονομικά τους τουριστικούς προορισμούς, δεν παρουσίασε επάρκεια σε ξενοδοχεία καραντίνας, δε διαχειρίστηκε κατάλληλα τους μεθοριακούς σταθμούς για την απρόσκοπτη και ασφαλή είσοδο των οδικών

τουριστών από τις χερσαίες πύλες εισόδου στη χώρα μας.

Επιπλέον, η μεγάλη εισροή τουριστών αποκάλυψε την ανύπαρκτη διαχείριση των τουριστικών προορισμών, με την εκδήλωση φαινομένων υπερτουρισμού σε πολλούς δημοφιλείς προορισμούς.

Εφόσον ο στόχος των τουριστικών εσόδων του 60% αναφορικά με το 2019 επιτευχθεί, τα έσοδα θα πλησιάσουν τα 11 δις. ευρώ. Για να γίνει αυτό, χρειάζεται η κυβέρνηση και το Υπουργείο Τουρισμού να δώσουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην επιμήκυνση της σεζόν και στην ενίσχυση του χειμερινού, ορεινού και συνεδριακού τουρισμού, που ήταν τα είδη τουρισμού που δέχθηκαν το μεγαλύτερο πλήγμα.

Η κυβέρνηση βοήθησε τον κλάδο του τουρισμού κυρίως μέσω του προγράμματος Συν-Εργασία, των αναστολών συμβάσεων εργασίας, της επιδότησης των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών και της μισθοδοσίας. Ωστόσο, τα προβλήματα

ρευστότητας δεν αντιμετωπίστηκαν κατάλληλα και δημιούργησαν συνθήκες ασφυξίας στην ελληνική τουριστική αγορά, η οποία απαρτίζεται κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι προϋποθέσεις εξασφάλισης δανεισμού από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δυστυχώς ευνόησαν κυρίως τις μεγάλες επιχειρήσεις και απέκλεισαν τις μικρομεσαίες. Η κυβέρνηση ακόμα δεν έχει υλοποιήσει τη δράση της επιδότησης κεφαλαίου κίνησης πληττόμενων από την πανδημία τουριστικών επιχειρήσεων, που θα εφαρμοζόταν στην αρχή της τουριστικής σεζόν με στόχο την ενίσχυση της επαναλειτουργίας των εν λόγω επιχειρήσεων, που παρέμειναν ουσιαστικά κλειστές και χωρίς έσοδα επί 16 μήνες. Πέρυσι τέτοια εποχή, κατά την εφαρμογή της καραντίνας, τα ξενοδοχεία δεν έκλεισαν με κρατική εντολή, παρέμειναν ανοιχτά αλλά στην ουσία κλειστά λόγω των απαγορεύσεων στις μετακινήσεις και ως εκ τούτου δεν έλαβαν κρατική

βοήθεια. Ειδικά τα ξενοδοχεία ορεινού όγκου, έμειναν με μηδενικά έσοδα να παλεύουν με λειτουργικά κόστη και οφειλές.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις χρειάζονται ενίσχυση τουλάχιστον μέχρι το τέλος της χρονιάς, ώστε να πραγματοποιηθεί ομαλή μετάβαση στο 2022. Είναι απαραίτητο να υπάρξει παράταση του προγράμματος ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ, με επιδότηση εργοδοτικών εισφορών έως το τέλος του 2021. Σημαντικά θα βοηθούσαν η μείωση του συντελεστή ΦΠΑ στη διαμονή, η κατάργηση του φόρου διαμονής ή αν αυτό δεν είναι εφικτό, να υπάρξει ανταποδοτικότητα προς την τοπική αυτοδιοίκηση για έργα που βοηθούν τον τουρισμό, κ.ά. Γεγονός είναι, ότι η όποια στήριξη χρειάζεται να είναι αξιολογημένη και στοχευμένη, ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες που διαμορφώνονται. Την περίοδο που διανύουμε χρειάζεται να δοθεί έμφαση στους χειμερινούς τουριστικούς προορισμούς και στα συνέδρια.

Ιδιαίτερης μέριμνας πρέπει να τύχει από την κυβέρνηση και η οριζόντια ανατίμηση προϊόντων και υπηρεσιών, η οποία αν δεν αντιμετωπιστεί, ενδέχεται να δώσει ένα ηχηρό χαστούκι στην ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας, σε ένα περιβάλλον με τουριστικές αγορές ιδιαίτερα ελκυστικές από άποψη τιμών, είτε μεσογειακές είτε πιο μακρινές, όπως των Η.Π.Α., της Ασίας, της Αυστραλίας που ανοίγουν και πάλι.

Οι εργαζόμενοι στον επισιτισμό - τουρισμό αντιμετωπίζουν θέματα που είναι αναγκαίο να επιλυθούν. Υπάρχουν δικαιούχοι που δε μπορούν να λάβουν τα επιδόματα που δικαιούνται, γιατί τα ένσημά τους από τις περσινές αναστολές σύμβασης δεν εμφανίζονται στο σύστημα. Υπάρχουν άλλοι, που ήταν σε μονομερή αναστολή σύμβασης τους μήνες Μάιο & Ιούνιο και δε θα πάρουν επίδομα ανεργίας είτε επειδή δεν επαναπροσλήφθηκαν λόγω εργοδοτικής παραβατικότητας είτε γιατί

οι επιχειρήσεις που εργάζονταν δεν άνοιξαν φέτος. Δεν πρέπει να μείνει κανένας εργαζόμενος αβοήθητος.

Ο τουρισμός χρειάζεται να ακολουθήσει τις σύγχρονες επιταγές των καιρών που αλλάζουν. Η πανδημία, η κλιματική κρίση, οι τεχνολογικές εξελίξεις, διαμορφώνουν ένα περιβάλλον διαφορετικό από αυτό που μέχρι τώρα γνωρίζαμε. Η έμφαση στην αειφορία και η αποτελεσματική διαχείριση των προορισμών, η βελτίωση των υποδομών, η ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, ο εκσυγχρονισμός και η ενίσχυση των επιχειρήσεων και των εργαζόμενων, η παροχή ποιοτικής τουριστικής εκπαίδευσης, είναι κάποιες από τις ενέργειες που μπορούν και πρέπει να γίνουν για κάνει ο ελληνικός τουρισμός το άλμα στη νέα εποχή. Για πρώτη φορά στα χρονικά, υπάρχει επάρκεια ευρωπαϊκών και κρατικών πόρων για την υλοποίηση των στόχων που θα τεθούν.

ITN NEWS WEB TV

Στις 15 Νοεμβρίου η αυλαία για το Πανόραμα χειμερινών προορισμών

Πρώτος και κύριος στόχος των εκπομπών αυτή τη φορά θα είναι να προβληθούν στο κοινό και να ενισχυθεί η τουριστική κίνηση της χειμερινής περιόδου, μετά την περσινή καταστροφική σεζόν

Γράφει ο **ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ**

Με μια μικρή μεταβολή στις ημερομηνίες που είχαν ανακοινωθεί αρχικά το ITN NEWS Web TV θα πραγματοποιήσει και φέτος από 15 έως 24 Νοεμβρίου σειρά εκπομπών για τους χειμερινούς προορισμούς.

Στις εκπομπές θα παρουσιαστούν όλες οι περιοχές της χώρας που περιλαμβάνουν χειμερινούς προορισμούς, με την τοποθέτηση διοικητικών και επαγγελματικών φορέων, με συντονιστή τον διευθυντή της Mact Media Group και δημοσιογράφο του Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων Γιώργος Καραχρήστος.

Μετά τα εκτενή αφιερώματα που φιλοξένησε η ηλεκτρονική εφημερίδα «itn

Ελληνικός Τουρισμό» για τους χειμερινούς προορισμούς, τώρα παίρνει την σκυτάλη της ενημέρωσης το ITN NEWS Web TV, για το κρίσιμο αυτό θέμα. Με αυτό τον τρόπο η Mact Media Group επιχειρεί να συμβάλει, με όσες δυνάμεις διαθέτει στο μέτρο που της αναλογεί, στην τόνωση του τουρισμού σε αυτές τις περιοχές.

Η πανδημία προκάλεσε σφοδρό πλήγμα στους τόπους παραχείμασης και παρά τις εξαγγελίες, δεν φαίνεται να έχουν γίνει σοβαρά βήματα στήριξης της χειμερινής περιόδου και ενίσχυσης της τουριστικής κίνησης. Τουριστικοί φορείς όπως η ΠΟΞ και οι τοπικές Ενώσεις Ξενοδόχων, έχουν καταθέσει σειρά αιτημάτων για τη στήριξη των επιχειρήσεων, που θα πρέπει να σημειωθεί πως έρχονται από μια περυσινή περίοδο με μηδενική ουσιαστικά κίνηση λόγω καραντίνας.

**Η πανδημία προκάλεσε
σφοδρό πλήγμα στους
τόπους παραχείμασης
και παρά τις εξαγγελίες,
δεν φαίνεται να έχουν
γίνει σοβαρά βήματα
στήριξης της χειμερινής
περιόδου**

Θεωρείται βέβαιο πως για να υπάρξουν απτά αποτελέσματα θα χρειαστούν κοινωνικές παρεμβάσεις από πλευράς Πολιτείας. Τα lockdown, ιδίως η πολύμηνη

καραντίνα πέρυσι, κούρασαν ψυχολογικά τον πληθυσμό και αν κάτι υπάρχει σε πλεόνασμα είναι η διάθεση για εκδρομές και ταξίδια. Την ίδια ώρα όμως, λόγω των οικονομικών συνεπειών που έχει προκαλέσει η υγειονομική κρίση στην Ελλάδα και διεθνώς, ο χρόνος και κυρίως το χρήμα παρουσιάζουν έλλειμμα σε ουσιαστικά νοικοκυριά. Θα ήταν, λοιπόν, εξαιρετικά χρήσιμο να υπάρξει πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού ειδικά για τους χειμερινούς προορισμούς.

Στο προηγούμενο φύλλο της itn Ελληνικός Τουρισμός ο πρόεδρος της ΠΟΞ κύριος Γρηγόρης Τάσιος σημείωνε πως το στοίχημα του καλοκαιριού για το 50% του 2019 κερδήθηκε, όμως το επόμενο στοίχημα για τον χειμώνα είναι πιο δύσκολο.

Ο κύριος Τάσιος τόνιζε ότι θα χρειαστεί σειρά μέτρων για τις τουριστικές επιχει-

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

LIVE ΕΚΠΟΜΠΕΣ
15-24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021

ITN
NEWS WEB TV

Συντονιστείτε στο κανάλι του **ITN NEWS Web TV** στο youtube <https://www.youtube.com/channel/UCcOIA7OmEGuB9yMIIknkNPA> ή στην σελίδα στο facebook <https://www.facebook.com/itnnews.gr> για να παρακολουθήσετε τις εκπομπές.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
11:00 → Πολιτικό Πάνελ Αναγκαιότητα Στήριξης Χειμερινών Προορισμών

16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ
11:00 → Παρουσίαση Ευρυτανίας
11:40 → Παρουσίαση Φθιώτιδας
12:20 → Παρουσίαση Φωκίδας
13:00 → Παρουσίαση Βοιωτίας
13:40 → Παρουσίαση Εύβοιας

17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑ/ΑΤΤΙΚΗ
11:00 → Παρουσίαση Μαγνησίας
11:40 → Παρουσίαση Τρικάλων
12:20 → Παρουσίαση Καρδίτσας
13:00 → Παρουσίαση Λάρισας
13:40 → Παρουσίαση Αττικής

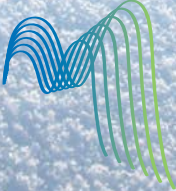
18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΣ/ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ/ΘΡΑΚΗ
11:00 → Παρουσίαση Ιωαννίνων
11:40 → Παρουσίαση Άρτας
12:20 → Παρουσίαση Καβάλας
13:00 → Παρουσίαση Δράμας
13:40 → Παρουσίαση Ξάνθης
14:20 → Παρουσίαση Έβρου

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
11:00 → Παρουσίαση Γρεβενών
11:40 → Παρουσίαση Καστοριάς
12:20 → Παρουσίαση Φλώρινας
13:00 → Παρουσίαση Κοζάνης

22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ
11:00 → Παρουσίαση Μεσσηνίας
11:40 → Παρουσίαση Αργολίδας
12:20 → Παρουσίαση Κορινθίας
13:00 → Παρουσίαση Λακωνίας
13:40 → Παρουσίαση Αρκαδίας

23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑ/ΚΡΗΤΗ
11:00 → Παρουσίαση Ηλείας
11:40 → Παρουσίαση Αιτωλοακαρνανίας
12:20 → Παρουσίαση Αχαΐας
13:00 → Παρουσίαση Κρήτης

24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
11:00 → Παρουσίαση Θεσσαλονίκης
11:40 → Παρουσίαση Χαλκιδικής
12:20 → Παρουσίαση Ημαθίας
13:00 → Παρουσίαση Πέλλας
13:40 → Παρουσίαση Σέρρες
14:20 → Παρουσίαση Πιερίας
15:00 → Παρουσίαση Κιλκίς

MACT MEDIA GROUP
www.mact.gr
2110129575
info@mact.gr

ρήσεις του ορεινού όγκου, κυρίως όμως υπογράμμιζε πως «η προβολή μέσα από την καμπάνια επικοινωνίας για τον χειμερινό τουρισμό που έχει ήδη ανακοινωθεί από το υπουργείο Τουρισμού και τον ΕΟΤ θα είναι ένα σημαντικό εργαλείο, ενίσχυσης της προσπάθειας που κάνει ο κλάδος μας για να επιμηκύνει τη σεζόν, με ορίζοντα τους δώδεκα μήνες το χρόνο. Προς την κατεύθυνση αυτή πιστεύουμε ότι θα βοηθήσει η επιδότηση της μετακίνησης προς τις περιοχές αυτές για τους δικαιούχους, μέσα από τα αντίστοιχα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού του ΟΑΕΔ».

Πράγματι, όπως γράφαμε ήδη στην itn Ελληνικός Τουρισμός από τον Σεπτέμβριο θα χρειαστούν αυτές οι δράσεις για την ενίσχυση των χειμερινών προορισμών και όντως έχουν γίνει εξαγγελίες από Υπουργείο Τουρισμού και ΕΟΤ. Λείπει,

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

**Θα ήταν, λοιπόν
εξαιρετικά χρήσιμο
να υπάρξει πρόγραμμα
Κοινωνικού
Τουρισμού ειδικά
για τους χειμερινούς
προορισμούς**

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

όμως το έργο, καθώς ο Νοέμβριος είναι προ των πυλών και κάτι συγκεκριμένο δεν έχει ακόμα ανακοινωθεί, ούτε έχει πέσει στην αντίληψη μας κάποια σχετική

καμπάνια, μέχρι τη στιγμή που γράφονταν αυτές οι γραμμές.

Να υπογραμμιστεί για ακόμη μία φορά πως ο χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα εδώ και πολλά χρόνια. Οι χειμερινοί προορισμοί βασίζονται κυρίως στον χειμερινό τουρισμό και λόγω της οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα από το 2010 και έπειτα η τουριστική κίνηση στον ορεινό όγκο και η ενασχόληση με τα χειμερινά σπορ έχει περιοριστεί σημαντικά. Παράλληλα και η πανδημία τώρα έχει πλήξει δυσανάλογα τον χειμερινό τουρισμό.

Στην έναρξη των εκπομπών στις 15 Νοεμβρίου θα φιλοξενηθούν εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας, από όλο σχεδόν το πολιτικό φάσμα και μέχρι τότε ευχής έργον είναι να έχει ανακοινωθεί και κάποιο πρόγραμμα στήριξης των χειμερινών προορισμών.

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε η 2η διαδικτυακή εκδήλωση του έργου **SUPMed** από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο ξενοδόχων

Την Τρίτη 26 Οκτωβρίου 2021, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος ξενοδόχων (ΠΑΣΥΞΕ) διοργάνωσε με επιτυχία τη 2η διαδικτυακή εκδήλωση του έργου με τίτλο «Μείωση της κατανάλωσης και διάθεσης πλαστικών μίας χρήσης στην τουριστική βιομηχανία στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στη Μάλτα», γνωστό και ως «SUPMed» στην Κύπρο. Στην εκδήλωση αυτή προσκλήθηκαν διάφοροι άμεσα εμπλεκόμενοι και ενδιαφερόμενοι με το έργο όπως για παράδειγμα εκπρόσωποι ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών καταλυμάτων, προμηθευτές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εκπρόσωποι τοπικών και δημόσιων αρχών.

Κατά την διάρκεια της 2ης εκδήλωσης του έργου στην Κύπρο, οι συμμετέχοντες

είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για την πρόοδο του έργου, το τελικό πιλοτικό δείγμα που αποτελείται από τουριστικά καταλύματα στην Κύπρο, Ελλάδα και Μάλτα, και να πάρουν μία πρώτη γεύση από το ειδικό δωρεάν διαδικτυακό εργαλείο υποστήριξης αποφάσεων (Decision-support tool or DST) που έχει αναπτυχθεί.

Παράλληλα, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το πιλοτικό δείγμα ξενοδοχείων στην Κύπρο και να ακούσουν τις μέχρι τώρα εμπειρίες τους από την συμμετοχή τους στο έργο. Τα τουριστικά καταλύματα που συμμετέχουν στο έργο στην Κύπρο είναι το GrandResort, Atlantica Mare Village Ayia Napa, Radisson Blue Hotel και The Royal Apollonia.

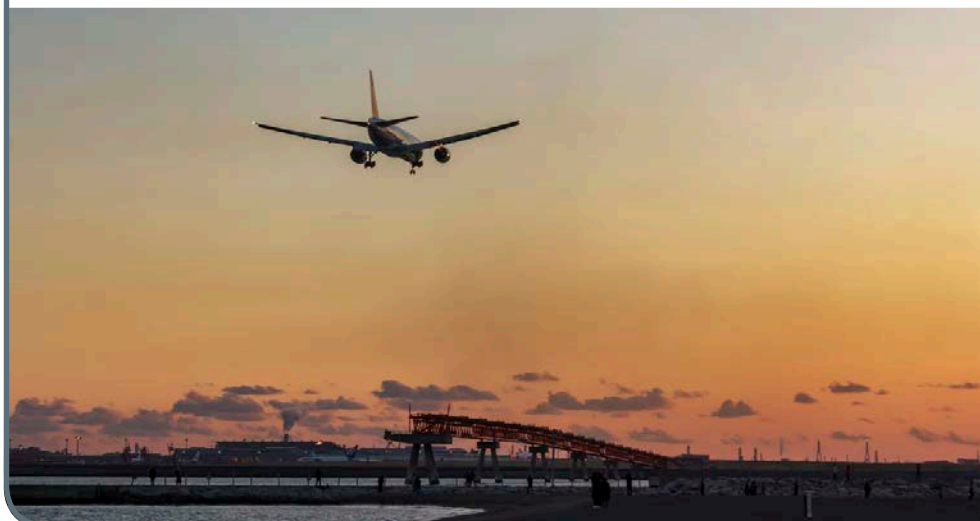
S U P M e d

Οι Κύπριοι «πετάνε» για Ελλάδα το Σαββατοκύριακο

Με την ευκαιρία της αργίας της 28ης Οκτωβρίου αρκετοί Κύπριοι φαίνεται πως θα επιλέξουν την Ελλάδα για να πραγματοποιήσουν σύντομες αποδράσεις. Η Παρασκευή δεν φαίνεται να χαλά και ιδιαίτερα τα πλάνα των ταξιδιωτών αφού αρκετοί προγραμματίσαν τις εξορμήσεις τους από την Τετάρτη. Στο Ράδιο Πρώτο φιλοξενήθηκε το πρωί της Τρίτης ο Άκης Κελεπέσις, Επίτιμος Πρόεδρος των ταξιδιωτικών πρακτόρων ο οποίος είπε πως την τιμητική της έχει η Ελλάδα που είναι ο πρώτος προορισμός που επιλέγουν οι Κύπριοι για το τριήμερο της 28ης Οκτωβρίου.

Για όσους μερίμνησαν να κλείσουν έγκαιρα τα πακέτα τους οι τιμές σύμφωνα με τον κ. Κελεπέσις ήταν αρκετά ελκυστικές και κυμαίνονταν κοντά στα 300 ευρώ. Οι προσιτές τιμές ήταν ο λόγος που πολλοί επέλεξαν τα ταξιδιωτικά πακέτα όπως είπε ο κ. Κελεπέσις. Αξίζει να σημειωθεί ότι παρά το ράλι αυξήσεων που επικρατεί τις τελευταίες εβδομάδες οι αεροπορικές εταιρείες κράτησαν χαμηλά τις τιμές τους. Αυτό φυσικά δεν ισχύει για όσους επέλεξαν να κλείσουν τα εισιτήριά τους την τελευταία στιγμή. Όπως είπε ο κ. Κελεπέσις οι Κύπριοι άρχισαν να μεριμνούν και για τα ταξίδια των Χριστουγέννων αλλά και γι' αυτά της νέας χρονιάς.

Grant Johnson: «Τα πρωτόκολλα σε καζίνο και εστιατόρια ήρθαν για να μείνουν»

Η πανδημία επηρέασε σημαντικά της δραστηριότητες της Melco International, καθώς το 2019 κατέγραψε EBIDTA \$1,6 δις, ενώ το 2020 έκλεισε με ζημιές \$200 εκατ. ανέφερε ενώπιον του 12ου Limassol Economic Forum ο Grant Johnson, Property General Manager, City of Dreams Mediterranean and Cyprus Casinos, Melco Cyprus. Υπογράμμισε πως στην Κύπρο το καζίνο παρέμεινε κλειστό για μακρά περίοδο τριών μηνών το καλοκαίρι και στη συνέχεια επαναλειτούργησε εφαρμόζοντας τα σχετικά περιοριστικά μέτρα και τηρώντας τα υγειονομικά πρωτόκολλα.

Πρόσθεσε πως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες η τουριστική κίνηση ήταν σχετικά περιορισμένη, ενώ τώρα κατά τον μήνα Οκτώβριο άρχισε να ανακάμπτει ο τουρισμοί, δηλώνοντας χαρακτηριστικά πως όλα τα πεντάστερα και τα τετράστερα ξενοδοχεία είναι πλήρης. Τόνισε πως υπάρχουν ενδείξεις για το πότε ανακάμψει πλήρως ο τουριστικός τομέας, ενώ καθώς ο κόσμος επιθυμεί να πάει διακοπές μετά τις στερήσεις των τελευταίων δύο χρόνων καταγράφονται ήδη αυξημένες κρατήσεις για το 2022. Ο κ. Johnson σημείωσε πως το City of Dreams Mediterranean αναμένεται να είναι το μεγαλύτερο καζίνο θέρετρο της Ευρώπης με 500 δωμάτια, 9 εστιατόρια, συναυλιακό χώρο με 1.000 καθίσματα, ενώ θα υπάρχει και συνεδριακός χώρος 9.000 τ.μ.

Σημείωσε πως τα υγειονομικά πρωτόκολλα ήρθαν για να μείνουν και όλα αυτά τα μέτρα θα ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των χώρων του καζίνο και ιδιαίτερα των εστιατορίων. Αναμφισβήτητα, είπε, εν μέσω πανδημίας το online gaming αναπτύχθηκε ραγδαία κάτι το οποίο αποτελεί πρόκληση ώστε οι παίκτες να πεισθούν να επιστρέψουν στις αίθουσες δια φυσικής παρουσίας.

Μελετάμε δυνατότητες ανάπτυξης στην Ελλάδα

«Με τον φίλο και συνεργάτη μου κύριο Ζαν Νουβέλ και με το κύριο Μπουντράς Αρχονταράς, επισκεφτήκαμε δύο φορές την Αθήνα, πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας για να συναντήσουμε τον κύριο Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Τουρισμού. Αισθανθήκαμε ότι έχουν και οι δύο ισχυρή φιλοδοξία και απαιτήσεις για ανάπτυξη ενός τουρισμού υψηλής αρχιτεκτονικής και περιβαλλοντικής ποιότητας στη χώρα», λέει ο διάσημος αρχιτέκτονας στην «itn Ελληνικός Τουρισμός»

Στον
ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΧΡΗΣΤΟ

Ο αρχιτέκτονας και πρόεδρος του Ομίλου Hugar Francois Fontes μίλησε στην «itn Ελληνικός Τουρισμός» για τα επενδυτικά σχέδια στην Ελλάδα, επιβεβαιώνοντας τις πληροφορίες που ήθελαν να εξετάζεται η δημιουργία μαρίνων στη χώρα μας. Ειδικότερα ο κύριος Fontes μας είπε τα εξής:

- Έχετε εκδηλώσει έντονο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων στην Ελλάδα, σε μια στιγμή μάλιστα που η ανάγκη για επενδύσεις είναι πραγματικά μεγάλη. Ποιοι είναι οι τομείς που σας έχουν κινήσει το ενδιαφέρον;

Επενδύουμε στον κτηματικό και οικοδομικό σχεδιασμό της γης και την κατασκευή και αξιοποίηση ακινήτων, με σκοπό να πραγματοποιήσουμε έργα υψηλής αρχιτεκτονικής αξίας στον τομέα των ακινήτων τουρισμού και αναψυχής.

- Η Ελλάδα έχει όλα τα αντικειμενικά στοιχεία για να γίνει ένας κορυφαίος προορισμός θαλάσσιου τουρισμού. Ειδικά για το yachting, όμως υπάρχουν πολλές ελλείψεις σε θέσεις ελλιμενισμού. Σκοπεύετε να καταθέσετε προτάσεις για μαρίνες στην Ελλάδα;

Πρόκειται για έναν από τους πρωταρχικούς άξονες του ενδιαφέροντός μας για την Ελλάδα, δεδομένου ότι ο Όμιλος Hugar μπορεί να υπερηφανευτεί για την πραγματοποίηση δέκα περίπου λιμένων αναψυχής στο νότο της Γαλλίας, στην Κιανή

Ακτή ή στο εξωτερικό, στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

- Σε πολλές περιοχές της Ευρώπης έχετε υλοποιήσει έργα υψηλής τουριστικής αξίας. Θέλετε να μας μιλήσετε γι' αυτό;

Έχουμε συμμετάσχει άμεσα στην κατασκευή πολύ αξιολογών και παγκοσμίως γνωστών έργων, όπως για παράδειγμα το Πορντι Ρουά στις λιμνοθάλασσες Καμάργκ της περιφέρειας Οξιτανί της Γαλλίας, ή το Πορ Γκριμό στην περιφέρεια της Προβγκίας-Κιανής Ακτής. Τη στιγμή αυτή μελετάμε εξαιρετικές τοποθεσίες στο Μανβουόνιο, μια υπέροχη χώρα με τοποθε-

σίες και ακτές σπάνιας ομορφιάς.

- Στο παρελθόν, προ πανδημίας, είχατε σημαντικές συναντήσεις με τον πρωθυπουργό κύριο Μητσοτάκη και κατόπιν με τον τότε υπουργό Τουρισμού κύριο Θεοχάρη. Είχε προκύψει κάποιο αποτέλεσμα από αυτές τις συναντήσεις;

Με τον φίλο και συνεργάτη μου κύριο Ζαν Νουβέλ και με το κύριο Μπουντράς Αρχονταράς, επισκεφτήκαμε δύο φορές την Αθήνα πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας για να συναντήσουμε μέλη της κυβέρνησης, τον κύριο Πρωθυπουργό, και τον Υπουργό τουρισμού. Μας υποδέχτηκαν

και μας άκουσαν με πολύ μεγάλη προσοχή και μπορέσαμε να εκτιμήσουμε τις φιλοδοξίες της κυβέρνησης για τον τόπο. Ήταν πολύ δραστήριες συναντήσεις τις οποίες ακολούθησαν πολλές επαφές και τη στιγμή αυτή μελετάμε διάφορες δυνατότητες ανάπτυξης για λιμένες αναψυχής. Επιτρέψτε μου επίσης να επωφεληθώ από την ευκαιρία και να ευχαριστήσω την κυρία Αγγαία Μπαλτά, την Πρέσβειρα της Ελλάδας στο Παρίσι η οποία υπήρξε ο σύνδεσμος μεταξύ των δύο χωρών μας.

- Εμείς που διαβιούμε στην Ελλάδα γνωρίζουμε πως η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης της χώρας έχει αρκετά προβλήματα. Η γραφειοκρατία, η πολυνομία, οι καθυστερήσεις λειτουργούν αποθαρρυντικά για τις ξένες επενδύσεις. Ποια είναι η εικόνα που έχετε αποκομίσει εσείς; Τί θα θέλατε να λειτουργεί καλύτερα;

Γνωρίζουμε φυσικά την Ελλάδα χάρη στον πλούτο της συνεισφοράς της στον μεσογειακό κόσμο, τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν έχω συμμετάσχει ο ίδιος σε πολλές αρχαιολογικές ανασκαφές στην Ελλάδα όπως και σε άλλα σημεία των μεσογειακών ακτών.

Εκτιμήσαμε το δυναμισμό και το κίνητρο του κ. Πρωθυπουργού και του κ. Υπουργού. Αισθανθήκαμε επίσης ότι έχουν και οι δύο ισχυρή φιλοδοξία και απαιτήσεις για ανάπτυξη ενός τουρισμού υψηλής αρχιτεκτονικής και περιβαλλοντικής ποιότητας στη χώρα.

Πρόκειται για συνομιλητές που παραμένουν διαθέσιμοι μέσα από τις ομάδες τους, που ξέρουν να διευκολύνουν τις επενδύσεις και να κάνουν ελκυστική την υπέροχη χώρα τους.

Οι σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Γαλλίας υπήρξαν πάντοτε αδελφικές, αυτό που θέλουμε είναι να ενισχύσουμε περαιτέρω τους δεσμούς αυτούς.

Γράφει ο **ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ**

Πολύ σοβαρά προβλήματα έχει δημιουργήσει το κλείσιμο της διώρυγας του Ισθμού, η οποία παραμένει εκτός λειτουργίας από πέ- ρσι τον Ιανουάριο. Συγκεκριμένα στις 15 Ιανουαρίου και τις 2 Φεβρουαρίου 2021 σημειώθηκαν δύο περιστατικά καταπτώ- σεων στη Διώρυγα, κάτω από τη γέφυρα του βιολογικού καθαρισμού, με αποτέλε- σμα να απαγορευθεί η διέλευση όλων των σκαφών. Τα συμβάντα αυτά δεν ήταν τα πρώτα, αλλά ήρθαν να προστεθούν σε μια σειρά κατολισθήσεων στο ίδιο σημείο, όπως τονίζουν τοπικά μέσα ενημέρωσης.

Η εταιρεία που διαχειρίζεται τη Διώρυ- γα του Ισθμού η ΑΕΔΙΚ, η οποία να σημει- ωθεί ανήκει στο Υπερταμείο, έχει κατα- γράψει ήδη τεράστια απώλεια εσόδων, ενώ προχώρησε σε δανεισμό 2,5 εκατ. Ευρώ για τη μισθοδοσία του προσωπικού. Πέρα, όμως από τα προβλήματα που αντι- μετωπίζει η ίδια η εταιρεία το κλείσιμο της Διώρυγας προκάλεσε σημαντικό πλήγ- μα στον θαλάσσιο τουρισμό -και όχι μόνο- τη σεζόν που πέρασε και το αγωνιώδες ερώτημα τώρα είναι αν θα αποκατασταθεί το πρόβλημα την επόμενη σεζόν.

Σε επικοινωνία που είχε η «itn Ελληνι- κός Τουρισμός» με τον πρόεδρο του Ελ- ληνικού Συνδέσμου Θαλάσσιου Τουρισμού κύριο Μιχάλη Σκουλικίδη διαπιστώθηκε και το μέγεθος των προβλημάτων που έχουν ανακύψει, τα οποία θα πρέπει εδώ να σημειώσουμε πως δεν έχουν λάβει τη δημοσιότητα που τους πρέπει. Όπως μας είπε ο κύριος Σκουλικίδης προτού ξεκι- νήσει η τουριστική περίοδος υπήρχαν κάποιες υποσχέσεις πως η Διώρυγα θα παρέμενε κατά ένα μέρος ανοικτή, για τα μικρά σκάφη, yachts κλπ, υπόσχεση που τελικά δεν τηρήθηκε, προκαλώντας ανα- ταραχές στο yachting. Συγκεκριμένα ήταν προγραμματισμένο να βρεθεί ανάδοχος για να καθαρίσει μερικώς το κανάλι, ώστε να μπορούν να περάσουν μικρά σκάφη, αλλά η προσπάθεια δεν ευοδώθηκε. «Αντί για 100 μίλια τα σκάφη έπρεπε να διανύ- σουν 300 μίλια, άρα να καταναλώσουν τριπλά καύσιμα και να κάνουν τον περί- πλου της Πελοποννήσου», σημείωσε ο κύριος Σκουλικίδης. Επίσης υπογράμμισε ότι η θάλασσα Νότια της Πελοποννήσου δεν είναι «εύκολη» και αυτό αποτέλεσε και αποτελεί ένα ακόμη εμπόδιο.

Το γεγονός αυτό οδήγησε πολλά yacht από Ιταλία, κυρίως να επιλέξουν άλλες διαδρομές, αλλά και όσα ήρθαν στην Ελ- λάδα αφού υποχρεώθηκαν να κατέβουν τόσο χαμηλά, κατευθύνθηκαν κατόπιν προς τις Νότιες Κυκλάδες, τα Δωδεκάνη- σα και την Τουρκία, αφήνοντας υποχρε- ωτικά εκτός ρότας δεκάδες προορισμούς.

Οι οικονομικές επιπτώσεις αυτής της

Η Διώρυγα των... στεναγμών

Κλειστή παραμένει η Διώρυγα του Ισθμού από τον περασμένο Ιανουάριο εξαιτίας κατολισθήσεων. Σοβαρές οι απώλειες που καταγράφηκαν φέτος το καλοκαίρι στον θαλάσσιο τουρισμό. Ζητούμενο τώρα να μην επαναληφθεί το ίδιο σκηνικό και του χρόνου το καλοκαίρι

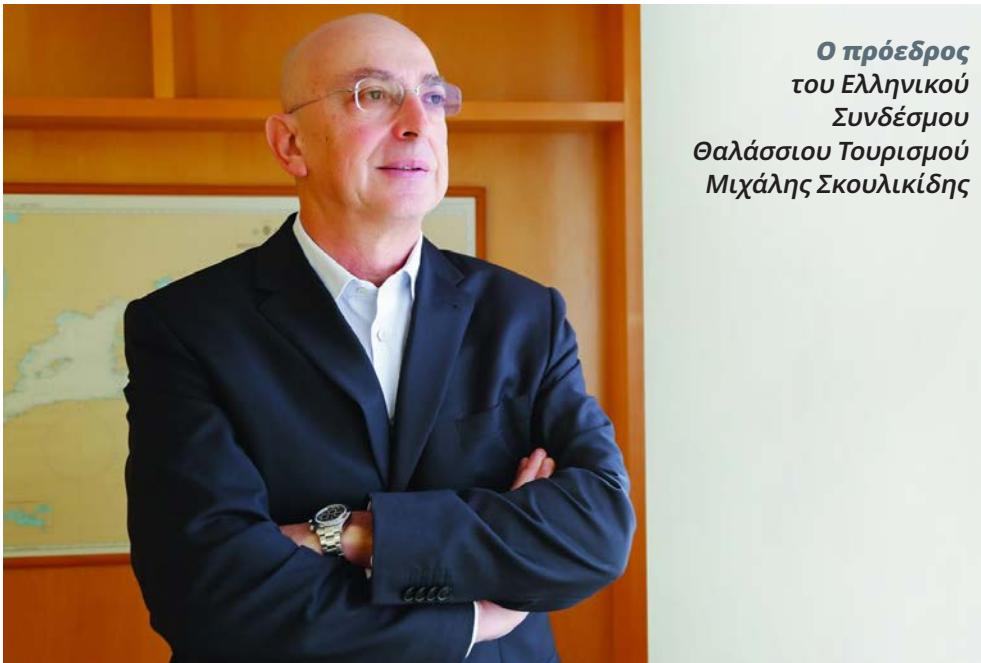
κατάστασης δεν ήταν καθόλου ευκατα- φρόνητες. Πρώτα σημειώθηκαν απώλειες στην Αττική στις επιχειρήσεις που παρέ- χουν υπηρεσίες στα yachts, όπως επισκευ-ές, τροφοδοσία κλπ. Μεγάλο πλήγμα δέ- χθηκαν και οι τοπικές οικονομίες στον Κορινθιακό Κόλπο, αφού η κίνηση έπεσε κατακόρυφα και προορισμοί, όπως το Γα- λαξίδι είδαν την επισκεψιμότητα και τα έσοδα να «βυθίζονται» φέτος.

Το ερώτημα που «καίει» τώρα τους επαγγελματίες του θαλάσσιου τουρισμού και γενικότερα της ναυτιλίας, είναι πό- τε τελικά θα ανοίξει η Διώρυγα, καθώς υπάρχουν διάχυτοι φόβοι για επανάλη- ψη του ίδιου σκηνικού και την επόμενη σεζόν. Η κυβέρνηση με αφορμή και την επίσκεψη του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη την άνοιξη στη Διώρυγα έχει

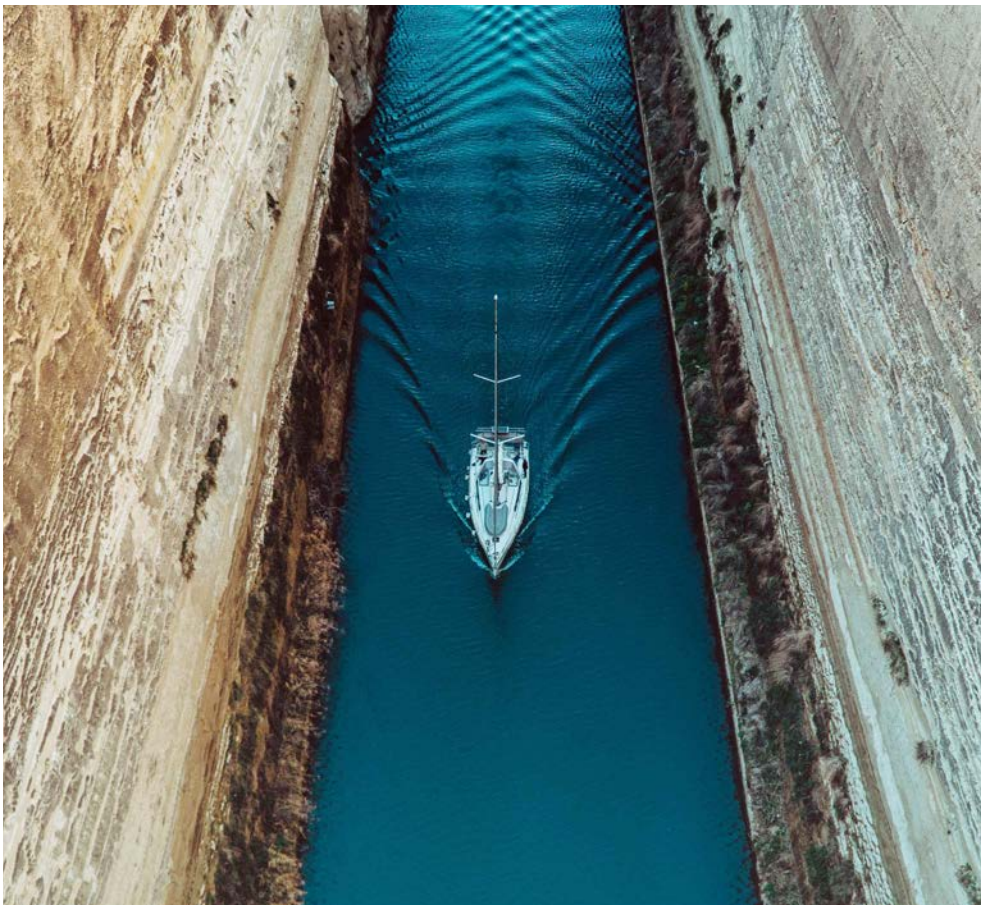
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
Όσα σκάφη επέλεξαν να έρθουν στην Ελλάδα παρά την κλειστή διώρυγα υποχρεώθη- καν να διανύσουν 300 αντί για 100 μίλια, ενώ άφησαν υποχρεωτικά εκτός ρότας δεκάδες προορισμούς
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

διαμηνύσει πως οι εργασίες αποκατά- στασης θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι και το κανάλι θα λειτουργεί κανονικά.

«Μετά από πάρα πολλά χρόνια γίνεται μία ουσιαστική παρέμβαση στη διώρυγα, ύψους 9 εκατομμυρίων», δήλωσε ο πρω- θυπουργός κατά την επίσκεψή του στην περιοχή. Ο Κυρ. Μητσοτάκης σημείωνε τότε πως πρόκειται για αναγκαία παρέμ- βαση προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια της διέλευσης από τη Διώρυγα. «Είναι ένα πολύ εντυπωσιακό έργο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι ένα έργο του 19ου αιώνα, το οποίο εγκαινιάστηκε από τον Χαρίλαο Τρικούπη. Και ήρθε η ώρα τον 21ο αιώνα να γίνουν οι απαραίτητες παρεμβάσεις έτσι ώστε να αναδειχθεί η σημασία της», υπογράμμισε.

Ο πρόεδρος
του Ελληνικού
Συνδέσμου
Θαλάσσιου Τουρισμού
Μιχάλης Σκουλικίδης

Από τοπικούς παράγοντες σημειώνεται πως το όλο θέμα αποτελεί, πέραν των οικονομικών απωλειών και δυσφήμιση για την Ελλάδα, ενώ τίθενται ερωτήματα γιατί δεν ακολουθήθηκε η οδός αποκατάστασης του καναλιού με ίδια μέσα από την εταιρεία διαχείρισης, όπως συνέβαινε μέχρι εκείνη τη στιγμή σε ανάλογες καταστάσεις.

Η Διώρυγα του Ισθμού αποτελεί διεθνή κόμβο θαλάσσιων συγκοινωνιών, καθώς είναι η συντομότερη και ασφαλέστερη θαλάσσια οδός για πλοία ερχόμενα από λιμάνια του Ιονίου, της Αδριατικής, της νότιας Ιταλίας, αλλά και για τα πλοία που περνούν από τον πορθμό της Μεσσήνης με κατεύθυνση λιμάνια της ανατολικής Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας, και αντίστροφα.

Προτού ξεσπάσει η πανδημία και συγκεκριμένα το 2019, οι διελεύσεις πλοίων ανήλθαν σε 11.419, σημειώνοντας αύξηση 7,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ το 55% εξ αυτών σχετίζεται με την τουριστική δραστηριότητα.

Ταυτόχρονα, όμως, και μόλις σε διάστημα δέκα μηνών κατά το οποίο ο Ισθμός είναι κλειστός, υφίσταται πλέον πρόβλημα βιωσιμότητας της επιχείρησης, η οποία ήταν πάντοτε κερδοφόρα.

Σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις η όλη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, ενδεχομένως να αποσκοπεί και σε εκ νέου ιδιωτικοποίηση της Διώρυγας σε... ευνοϊκή τιμή, μετά τα οικονομικά προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί, εξαιτίας της μη λειτουργίας και της απώλειας εσόδων.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ

Πρωτοβουλίες σε όλα τα επίπεδα για την επαναλειτουργία του καναλιού

Το ερώτημα δεν είναι αν η Διώρυγα θα λειτουργήσει την επόμενη σεζόν, αλλά γιατί δεν λειτουργεί εδώ και τόσο καιρό! Η ΑΕΔΙΚ λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και αποτελεί ένα διεθνή, σύντομο και ασφαλή κόμβο θαλάσσιων συγκοινωνιών που εξυπηρετεί πλοία όλων των εθνικοτήτων (τουριστικά – εμπορικά – αναψυχής κλπ).

Μετά από 128 χρόνια λειτουργίας η Διώρυγα Κορίνθου παραμένει κλειστή δημιουργώντας μια δύσκολη και ντροπιαστική εικόνα για το Νομό και τη Χώρα μας.

Κατά καιρούς υπήρξαν καταπτώσεις πρανών οι οποίες αποκαταστάθηκαν άμεσα με ίδια μέσα της Εταιρείας, όπως αυτή του 2018 όταν το ΔΣ της ΑΕΔΙΚ έλαβε πρόσθετα μέτρα ελάφρυνσης πρανών με υπόδειξη του Ι.Γ.ΜΕ, προέβη στην αγορά drone για την επίβλεψη της Διώρυγας, σε ελεγχόμενη ελάφρυνση των πρανών μέσω της τεχνικής air jackets και δημιούργησε νέα μεγαλύτερα αποστραγγιστικά κανάλια με επέκταση του υφιστάμενου δικτύου.

Και ενώ επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ τα έσοδα της Εταιρείας αυξήθηκαν σημαντικά, ικανοποιήθηκαν πάγια αιτήματα των εργαζομένων και αναβαθμίστηκαν τα τεχνικά μέσα της, αυτή τη στιγμή η Εταιρεία δανειοδοτείται (!) για να καλύψει τη μισθοδοσία και τα έξοδά της...

Στις 5/3/21 επισκεφθήκαμε με κλιμάκιο του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ Κορινθίας τα γραφεία της Διώρυγας, όπου ενημερωθήκαμε από τους εργαζόμενους και τη Διοίκηση για τα προβλήματα λειτουργίας.

Στη συνέχεια 16/3/21 καταθέσαμε σχετική Ερώτηση προς τα συναρμόδια Υπουργεία και ακολούθησε Επίκαιρη Ερώτηση μου προς τον αρμόδιο Υπουργό, που συζητήθηκε στη Βουλή στις 26/07/21, αλλά η απάντησή του, ήταν γενικόλογη και αόριστη, χωρίς χρονοδιάγραμμα επαναλειτουργίας, με μόνη αναφορά στο έργο συνολικής αποκατάστασης από το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων. Δυστυχώς η απάντηση αυτή δεν αποτελεί απάντηση παρά εμπαιγμό για τους εργαζόμενους, την τοπική

Στις 16/3/21 καταθέσαμε σχετική Ερώτηση προς τα συναρμόδια Υπουργεία και ακολούθησε Επίκαιρη Ερώτηση μου προς τον αρμόδιο Υπουργό, που συζητήθηκε στη Βουλή στις 26/07/21, αλλά η απάντησή του, ήταν γενικόλογη και αόριστη, χωρίς χρονοδιάγραμμα επαναλειτουργίας

κοινωνία, τα τεράστια ποσά που χάνονται κάθε μήνα για το Δημόσιο, αλλά και την ανυπολόγιστη ζημιά στη ναυσιπλοΐα και τον τουρισμό.

Συνεχίζουμε τον αγώνα μας έχοντας αναλάβει πρωτοβουλίες σε όλα τα επίπεδα για να εξασφαλιστεί η επαναλειτουργία του καναλιού, τηρώντας τα δικαιώματα εργαζομένων που έχουν προσφέρει πολλά όλα αυτά τα χρόνια, αλλά και η αναπτυξιακή προοπτική της ΑΕΔΙΚ με ένα ολοκληρωμένο master plan που θα αναδείξει και αναπτύξει ένα ιστορικό και νευραλγικό για το νομό, την περιφέρεια και τη χώρα έργο.

Η «ηγεσία» είναι όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη διαδικασία με την οποία ένα άτομο μπορεί να επηρεάσει ένα σύνολο ανθρώπων προς την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Ο

Γράφει ο
**Μιχάλης
Μάρκου**

MBA* Διευθυντικό Στέλεχος
-Σύμβουλος Επιχειρήσεων
& Καθηγητής Διοίκησης
Επιχειρήσεων/Marketing

Μπουραντάς (2005), αναφέρει ότι η ηγεσία ορίζεται ως η διαδικασία επηρεασμού της σκέψης, των συναισθημάτων, των στάσεων και των συμπεριφορών μιας μικρής ή μεγάλης τυπικής ή άτυπης

ομάδας ανθρώπων από ένα άτομο (ηγέτη), με τέτοιο τρόπο, ώστε πρόθυμα και εθελοντικά οι άνθρωποι αυτοί να δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους για να υλοποιήσουν αποτελεσματικούς στόχους για την πρόοδο τόσο της ομάδας και όσο και της επιχείρησης.

Στο σημερινό ταχέως εξελισσόμενο και τεχνολογικά καθοδηγούμενο επιχειρησιακό περιβάλλον, ο ρόλος του ηγέτη είναι ακόμα πιο σημαντικός και πολύπλοκος, μιας και οι επιχειρήσεις αναζητούν ηγετικά στελέχη που όχι μόνο θα υλοποιήσουν τα οράματα και τις στρατηγικές τους, αλλά και θα αναπτύξουν τις δυνατότητες των εργαζομένων, θα δημιουργήσουν ομαδικό πνεύμα, θα οικοδομήσουν συλλογικό όραμα, θα δρομολογήσουν κοινές προοπτικές και θα διαμορφώσουν υγιή εταιρική κουλτούρα. Οι επιχειρήσεις συνειδητοποιούν πως πρέπει να αναπτύξουν ηγέτες με πολυεπίπεδες ηγετικές ικανότητες, που έχουν να κάνουν με: την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας των εργαζομένων, τη διοίκηση διαφορετικών ομάδων, τη διαχείριση απρόβλεπτων καταστάσεων του μακρο-περιβάλλοντος, την ανάπτυξη της τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, την ανάπτυξη και παρακίνηση ομάδων, την αντιμετώπιση εθνικών και πολιτισμικών διαφορών, κ.α.

Πολλές επιχειρήσεις αναζητούν στελέχη με ηγετικές ικανότητες που να υιοθετούν καινοτομίες και να σκέπτονται «out of the box». Επιπλέον, περιμένουν από αυτά να δημιουργούν όραμα για ένα συναρπαστικό και ελκυστικό μέλλον, να πείθουν και να κάνουν κοινωνούς του οράματός τους, τους συνεργάτες/ συναδέλφους/υφισταμένους τους, να καλλιεργούν την ομαδικότητα και τη συνεργασία, και να ενδυναμώνουν τους συνεργάτες/συναδέλφους/ υφισταμένους τους, εμπνέοντας εμπιστοσύνη στις ικανότητές τους. Επίσης, να κάνουν πράξη τα όσα πρεσβεύουν, αποτελώντας παράδειγμα προς μίμηση για τους συνεργά-

Ο ρόλος του ηγέτη στη σύγχρονη επιχείρηση

Πολλές επιχειρήσεις αναζητούν στελέχη με ηγετικές ικανότητες που να υιοθετούν καινοτομίες και να σκέπτονται «out of the box»

τες/συναδέλφους/υφισταμένους τους, να έχουν γνήσιο ενδιαφέρον και αγάπη για αυτούς, τη δουλειά τους, και το παραγόμενο έργο και τέλος να τους επιβραβεύουν ατομικά ή ομαδικά.

Στην διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία υπάρχουν πολλές αναφορές για τα κυριότερα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ένας αποτελεσματικός ηγέτης. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι: η ευφυΐα (η αντίληψη και κατανόηση σε πραγματικό χρόνο σχέσεων ή καταστάσεων), η προσωπικότητα (η άμεση αντιμετώπιση της πραγματικής κατάστασης και η διάθεσή του να αλλάξει τη ροή των πραγμάτων), η διορατικότητα (η ικανότητά του να προβλέπει τις εξελίξεις), η πειθώ (η ικανότητα να παρακινεί τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, να κάνουν κάτι που, αν το ζητούσε κάποιος άλλος, δεν θα το έκαναν), η ελκυστικότητα (η αίσθηση θαυμασμού που αποπνέει στους συνεργάτες/υφισταμένους), η επιρροή (η οποία κατευθύνει τις ενέργειες των μελών της ομάδας), η αυτοπε-

ποίθηση (η οποία πηγάζει από την προσωπικότητά του και εγγυάται για το μέλλον των εξελίξεων), η πρωτοβουλία (η ανάληψη καθηκόντων και ενεργειών ούτως ώστε να προλαμβάνει τις εξελίξεις), η έμπνευση και το όραμα (η ικανότητα θέσπισης «ευγενών» και «υψηλών» στόχων και η δημιουργία κλίματος ευφορίας στα μέλη της επιχείρησης), και η ηθική (για να εμπεδωθεί το αίσθημα εμπιστοσύνης προς το πρόσωπό του).

Ένα από τα σημαντικότερα οφέλη της αποτελεσματικής ηγεσίας είναι η αύξηση της παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας των εργαζομένων που έχει ως συνέπεια τη βελτιστοποίηση των οικονομικών αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης, την ανάπτυξη και την βιωσιμότητά της. Ο αποτελεσματικός ηγέτης, είναι αυτός που βοηθά τους υφιστάμενους του να διεκπεραιώνουν τους στόχους τους, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου αισθάνονται ασφάλεια, δύναμη και υποστήριξη. Ένας αποτελεσματικός ηγέτης ενώνει τους υφισταμέ-

νους του υπό ένα κοινό όραμα το οποίο προσφέρει πραγματική αξία, ειλικρίνεια και εμπιστοσύνη. Όπως αναφέρει και ο Manske (1999), ο ηγέτης είναι αυτός ο οποίος θα βοηθήσει τα στελέχη του να αναπτυχθούν, ακόμη και να τον ξεπεράσουν σε ικανότητες και γνώσεις.

Ο ρόλος της αποτελεσματικής ηγεσίας κρίνεται ιδιαίτερα νευραλγικός στο σημερινό επιχειρησιακό περιβάλλον, αφού από αυτήν εξαρτάται η διαμόρφωση της στρατηγικής της επιχείρησης, η διαμόρφωση της εσωτερικής ζωής και η ποιότητα της καθημερινότητας των εργαζομένων. Από αυτή εξαρτάται ακόμη, η ποιότητα και η ανταγωνιστικότητα του παραγόμενου προϊόντος/υπηρεσίας, οι προοπτικές ανάπτυξης και οικονομικής βιωσιμότητας της επιχείρησης, η προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των εργαζομένων, η κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης απέναντι στο γενικό σύνολο, η σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις αλλά και η συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη και την οικονομία.

BROADCAST CANADIAN & INTERNATIONAL TV NETWORK

www.bci24news.com

info@bci24news.com

ΣΤΟΝ
ΓΙΑΝΝΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟ

Ευεργετικά τα αποτελέσματα του Εθελοντικού Τουρισμού

«Η θετική έκβαση του πρωτότυπου εγχειρήματος στον Μέρωνα ήταν το αποτέλεσμα μιας συλλογικής μεθοδικής δουλειάς που κράτησε περίπου δύο χρόνια», λέει ο κύριος Τσακαλάκης για το οικοτουριστικό ταξίδι των 260 Γάλλων και Βέλγων που τράβηξε πρόσφατα τα φώτα της δημοσιότητας

Διαστήριος ο Γιώργος Τσακαλάκης από το 1987 στον Τουρισμό Υπαιθρου μας μεταφέρει με την εκτενή συνέντευξη που μας παραχώρησε, όλη την εξέλιξη που έχει υπάρξει στον συγκεκριμένο τομέα στην Κρήτη, αλλά και τις προοπτικές που ανοίγονται για τον κλάδο. Αναλυτικά η συνέντευξη έχει ως εξής:

- Κύριε Τσακαλάκη είναι χαρά μας που σας φιλοξενούμε στην «itn Ελληνικός Τουρισμός». Με μεγάλο ενδιαφέρον διαβάσαμε την περασμένη εβδομάδα τα δημοσιεύματα για τους 260 Γάλλους και Βέλγους που ήρθαν στην Κρήτη για οικοτουρισμό, σε ένα ταξίδι που συμμετείχατε, εσείς και το γραφείο σας καταλυτικά στην υλοποίησή του. Θέλετε να μας μιλήσετε για αυτό; Πώς φτάσατε σε αυτή την επιτυχία; Γιατί περί επιτυχίας πρόκειται, το επιβεβαιώνει η έκταση της δημοσιότητας που πήρε το θέμα.

Σας ευχαριστώ πολύ για την τιμή που μου κάνετε φιλοξενώντας στο αξιόλογο έντυπό σας μια σύντομη καταγραφή των προσπάθειών που γίνονται από το «Wild Nature» για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού στην Κρήτη.

Η θετική έκβαση του πρωτότυπου εγχειρήματος στον Μέρωνα ήταν το αποτέλεσμα μιας συλλογικής μεθοδικής δουλειάς που κράτησε περίπου δύο χρόνια. Έχοντας αποκτήσει τα τελευταία 30 χρόνια πολύ μεγάλη εμπειρία στον τομέα της διαχείρισης μεγάλων ομάδων τουριστών - δηλαδή ομάδων που συχνά κυμαίνονται ανάμεσα σε 200 έως 600 άτομα - το να μελετήσω και να οργανώσω ένα ακόμα event του τύπου TBA (Team Building Activities) στην ύπαιθρο δεν ήταν αυτό καθεαυτό που με δυσκόλεψε. Το δύσκολο

ήταν να συντονίσω 130 άτομα κάθε φορά, (29.09 και 04.10) σε 5 έως 7 διαφορετικές δραστηριότητες, αποκομμένες γεωγραφικά μεταξύ τους, με διαφορετικό αντικείμενο δράσης (σήμανση διαδρομών, δενδροφύτευση, βοτανοφύτευση, πότισμα, κτλ.) και με πολλές ιδιαιτερότητες η κάθε μία. Επιπλέον, με δεδομένο ότι οι δράσεις αυτές έπρεπε να εκτελεστούν παράλληλα και στο διάστημα δυόμιση ωρών (από τις 10:00 έως τις 12:30), και το γεγονός ότι οι

υποομάδες των 8-15 ατόμων στηρίζονταν ως προς την καθοδήγηση και τον συντονισμό τους σε ντόπιους εθελοντές (απλοί κάτοικοι του Μέρωνα και του Αμαρίου), χωρίς καμία εμπειρία στον τουρισμό και χωρίς γνώση της Γαλλικής γλώσσας, το όλο εγχείρημα έπρεπε να στηριχθεί σε μία και μόνο βάση: την σωστή εκπαίδευση των εθελοντών κατοίκων των δύο χωριών στους οποίους θα παραδίδαμε το έργο και στους οποίους θέλαμε να περάσουμε το

μήνυμα της συλλογικότητας και της αξίας του εθελοντισμού. Με δυο λόγια λοιπόν, οι άνθρωποι αυτοί συνεργάστηκαν με ζήλο και ενθουσιασμό μέχρι την τελευταία στιγμή και το αποτέλεσμα ήταν αυτό που προέκυψε, δίδοντας σε όλους μας μεγάλη χαρά. Στην βάση βεβαίως της επιτυχίας δεν θα πρέπει να παραλείψω να σημειώσω την πρότερη συμβολή των τοπικών φορέων (Δήμου Αμαρίου, Κοινότητας & Εκκλησίας Μέρωνα) στην προετοιμασία διοργάνωσης του event με ποικίλες παρεμβάσεις.

- Πότε ξεκινήσατε την προσπάθεια για τα οικοτουριστικά ταξίδια και τι ανταπόκριση έχετε μέχρι στιγμής;

Η σχέση μου με το αντικείμενο των Υπαιθρίων Δραστηριοτήτων (Outdoor Activities) στην γλώσσα του Τουρισμού ξεκίνησε το 1987 με την δημιουργία ενός τουριστικού Γραφείου που έφερε τον τίτλο «Physsis», με μοναδικό αντικείμενο την διακίνηση επισκεπτών στην κρητική φύση. Αυτό προέκυψε από το πάθος μου για την φύση και την πρότερη σχέση μου με την συνοδεία ομάδων στα κρητικά βουνά, σχέση που αναπτύχθηκε κατά την περίοδο των φοιτητικών μου χρόνων στην Γαλλία, ιδιαίτερα κατά την διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών. Δύο χρόνια αργότερα το «Physsis» μετεξελιχθηκε - για πρακτικούς κυρίως λόγους - σε «Wild Nature-Outdoor Activities», και έκτοτε, από το 1989 μέχρι σήμερα, ακολουθεί αδιάλειπτα την πορεία που χάραξα για τον επαγγελματικό μου βίο, δηλαδή την συνοδεία φυσιολατρών στην Κρητική φύση. Όπως ήταν φυσικό οι εργασίες του γραφείου μου προσαρμόζονταν συνεχώς στις επιταγές των καιρών - δεδομένου ότι το προφίλ του τουριστικού ρεύματος συνεχώς μεταβάλλεται - και έτσι από την πεζοπορία και την ορειβασία περάσαμε από πολύ νωρίς

στην ποδηλασία και το θαλάσσιο kayak, ενώ από τα τέλη της δεκαετίας του '90, η εξειδίκευση στον τομέα των Corporate Events (Εταιρικές Εκδηλώσεις) στην φύση για μεγάλα incentive groups και ομάδες συνεδρίων, ήλθε σχεδόν από μόνη της. Εξειδικευμένα Γραφεία του εξωτερικού, αλλά και η προηγηθείσα συνεργασία μας με μεγάλες αλυσίδες ξενοδοχείων στην Κρήτη στον τομέα της πεζοπορίας, μας οδήγησαν στον τομέα των Team Building Activities, έναν τομέα στον οποίο έμαθα με τον καιρό να κινούμαι με πολύ άνεση, τόσο για την διοργάνωση events εντός των ξενοδοχείων όπως - και κυρίως - στην φύση. Έκτοτε δεκάδες χιλιάδες φυσιολάτρες εξυπηρετήθηκαν από το Wild Nature και γνώρισαν μέσα από ποικίλα προγράμματα δράσης την Κρητική φύση. Όπως ήταν επόμενο, στα χρόνια που πέρασαν, μαζί μου εκπαιδεύτηκαν και πολλοί άλλοι συνεργάτες, υπάλληλοι και ελεύθεροι επαγγελματίες / συνοδοί, πράγμα που καθιστά πλέον πολύ εύκολη την ανταπόκριση σε κάθε είδους κάλεσμα που εντάσσεται στο πνεύμα αυτών των δραστηριοτήτων. Μέσα από αυτήν την διαδρομή, φθάνουμε σήμερα στην ιδέα του Εθελοντικού Τουρισμού («Voluntourisme» στην γλώσσα του τουρισμού) και στην προσπάθεια να τον αναπτύξουμε ως καινοτόμο τομέα στο Κρητικό τουριστικό τοπίο με εξαιρετικά αποτελέσματα για τις τοπικές κοινωνίες όπου εφαρμόζεται. Ο λόγος; Σε αντίθεση με τις δραστηριότητες τύπου TBA που προσφέρονται εντός ή εκτός ξενοδοχείων και απλά στοχεύουν στην δημιουργία ομαδικού πνεύματος και άμιλλας μεταξύ των συμμετεχόντων, χωρίς να αφήνουν πίσω τους κανένα αποτύπωμα θετικό, πέραν του οικονομικού οφέλους στους επαγγελματίες που εμπλέκονται, ο Εθελοντικός Τουρισμός προσφέρει στους συμμετέχοντες αυτά στα οποία στοχεύουν τα TBA, καθώς και οικονομικά οφέλη στα

εμπλεκόμενα μέρη, αλλά κυρίως προσθέτει ορατά ευεργετικά αποτελέσματα για τις τοπικές κοινωνίες με τις διάφορες βιώσιμες παρεμβάσεις που επιχειρεί. Θα σας φέρω ένα παράδειγμα. Το event που έγινε στον Μέρωνα με τα 260 άτομα - εθελοντές, εμπορικούς συμβούλους της Γαλλική Εταιρείας «H2O at home» εντασσόταν 100% στο πνεύμα των TBA στην φύση, αλλά μέσα σε ένα πνεύμα εθελοντικής προσφοράς. Προς έκπληξη όλων μας

- και κυρίως των κατοίκων του Μέρωνα - η Γαλλική εταιρεία μας προέτρεψε, πέραν των δαπανών που θα την επιβάρυναν για την διοργάνωση του event με δένδρα, βότανα, στύλους και βέλη σήμανσης, χρήση γεωργικών μηχανημάτων και λουπών δαπανών, να συντηρήσουμε και να αναπαλαιώσουμε τον τάφο του δωρητή ενός εκ των δύο αγρών προς την Κοινότητα του Μέρωνα - της «Περιβόλας» όπως είναι γνωστός στους κατοίκους - ο οποίος βρι-

Από την πεζοπορία και την ορειβασία περάσαμε από πολύ νωρίς στην ποδηλασία και το θαλάσσιο kayak, ενώ από τα τέλη της δεκαετίας του '90, η εξειδίκευση στον τομέα των Corporate Events στην φύση για μεγάλα incentive groups και ομάδες συνεδρίων, ήλθε σχεδόν από μόνη της

σκόταν στο περιθώριο του αγρού από το 1929, οπότε και ετάφη ο ευεργέτης αυτός. Σε διάστημα δέκα ημερών ο εν λόγω τάφος έγινε ολοκαίνουργιος, πετρόχτιστος και θαυμάσια αναπαλαιωμένος, ενώ στην μνήμη του δωρητή τελέστηκε τρισάγιο από τον εφημέριο του Μέρωνα στις 4 Οκτωβρίου, παρόντων των 130 συμμετεχόντων στο event της ημέρας. Τα έξοδα για την πρωτοβουλία αυτή ανελήφθησαν στο σύνολό τους από την H2O και το Τουριστικό Γραφείο των Αθηνών OPTIMUM ΕΛΛΑΣ, συνεργάτη μας στην υλοποίηση του όλου project. Αντιλαμβάνεστε τον απόηχο που είχε στην τοπική κοινωνία η πράξη αυτή και πως ένα TBA στην ύπαιθρο μπορεί να αφήσει πίσω του μία πλειάδα από θετικά αποτυπώματα, με διάρκεια στον χρόνο.

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

«WILD NATURE ECO LODGE CAMP»

Οικοτουριστικό camp στον μαγευτικό Μέρωνα

«Το δημιούργησα το 2009 με τη σύζυγό μου στην καρδιά της Κρήτης. Ο στόχος αυτού του τουριστικού καταλύματος είναι κυρίως η λειτουργία ως κέντρου - ή αφετηρίας καλύτερα - για την ανακάλυψη μιας μοναδικής ορεινής περιοχής ανάμεσα στον Ψηλορείτη τον Κέδρο και το Παναόρι: της εκπληκτικής κοιλάδας του Αμαρίου»

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

- Υπάρχει σήμερα μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τον οικοτουρισμό και πού έχετε δώσει σαν τουριστικό γραφείο το μεγαλύτερο βάρος;

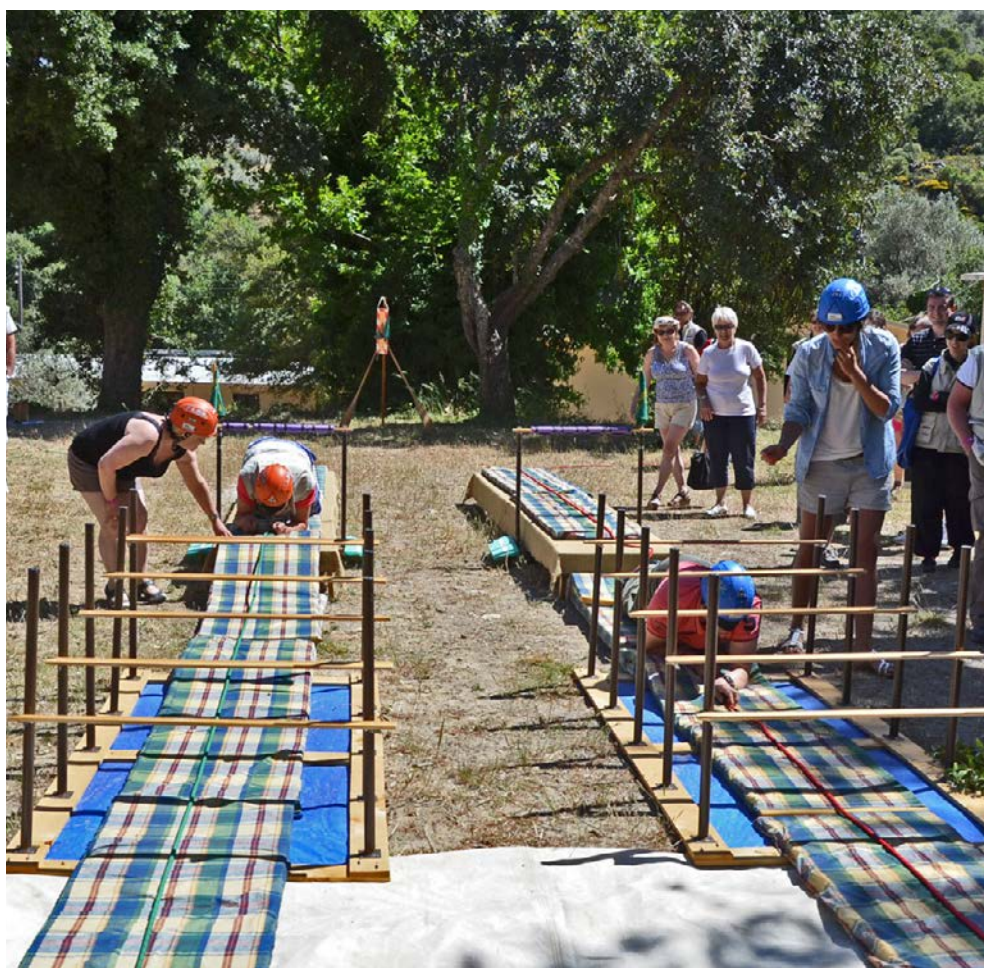
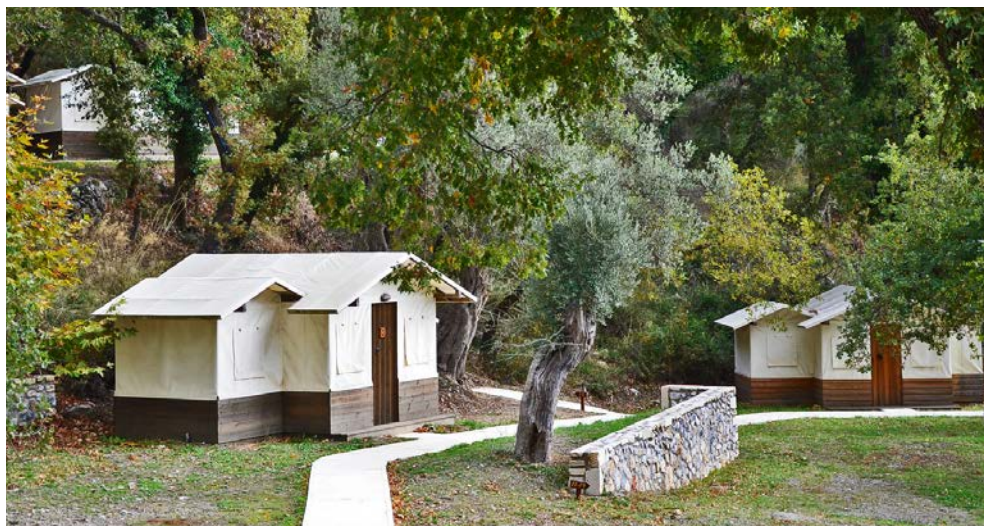
Τα δεδομένα στον τομέα που αποτελεί το αντικείμενο των εργασιών της επιχείρησής μου άλλαξαν σημαντικά προς το τέλος της προηγούμενης δεκαετίας, και ακόμα περισσότερο σήμερα με την έλευση της πανδημίας. Η εξατομίκευση των ταξιδιών με τις δυνατότητες που προσφέρει το internet για άμεσες κρατήσεις είναι πλέον μία πραγματικότητα που απειλεί να μεταβάλει καθοριστικά τον συμβατικό τρόπο λειτουργίας του μαζικού, αλλά και εναλλακτικού - όπως συνηθίζεται να λέγεται - τουρισμού που αφορά στον κλάδο μου. Οι επισκέπτες ταξιδεύουν ολοένα και λιγότερο υπό μορφήν ομάδων και προτιμούν τα ταξίδια με την οικογένειά τους, μόνοι, ή στην καλύτερη περίπτωση σε πολύ μικρές ομάδες φίλων. Στον τομέα της φύσης και της περιπέτειας κυρίαρχη θέση κατέχουν τα ζευγάρια και οι οικογένειες με γονείς των οποίων η ηλικία κυμαίνεται ανάμεσα στα σαράντα και τα πενήντα έτη. Ως Τουριστικό Γραφείο λοιπόν που στοχεύει σε groups με προορισμό την φύση, είναι δύσκολο με τα σημερινά περιπλεγμένα δεδομένα να σας πω που θα ρίξουμε το βάρος μελλοντικά. Σίγουρα θα συνεχίσουμε να πορευόμαστε στον προσοδοφόρο τομέα των TBA για incentive groups - όσο θα υπάρχουν αιτήματα - και θα στοχεύσουμε σε αυτήν την τάση που ακούει στο όνομα «Voluntourisme». Πιστεύω πολύ σε αυτήν την μορφή τουρισμού. Προκειμένου όμως να εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας σ' αυτόν τον τομέα που κατά την γνώμη μου θα κερδίζει συνεχώς έδαφος τα επόμενα χρόνια, θα πρέπει να περιμένουμε το τέλος της πανδημίας. Ως επαγγελματίας όμως που δραστηριοποιείται στον χώρο της φύσης και παρακολουθεί την εξέλιξη των εναλλα-

κτικών μορφών τουρισμού εδώ και δεκαετίες, από πολύ νωρίς διαπίστωσα την σημασία μιας ιδιαίτερης μορφής τουρισμού που ορίζεται ως «οικοτουρισμός», και ξεκίνησε από την Λατινική Αμερική (πιο συγκεκριμένα την Κόστα Ρίκα), εξαπλούμενη γρήγορα σε ολόκληρο τον πλανήτη. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική έννοια και ποιοτική τουριστική πρακτική που επίσημα αγκαλιάστηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού του ΟΗΕ το 2002 στο Τορόντο του Καναδά, οπότε και διατυπώθηκε ο ορισμός και τα χαρακτηριστικά της. Αντιλαμβανόμενος την αξία αυτής της ποιοτικής μορφής τουρισμού και την δυνατότητα εφαρμογής της στην Κρήτη, όπου συγκεκριμένα οικοσυστήματα θα ήταν φιλόξενα για την ανάπτυξή της, δημιούργησα το 2009 με την

σύζυγό μου στην καρδιά της Κρήτης - στον μαγευτικό Μέρωνα Αμαρίου - ένα οικοτουριστικό camp γνωστό υπό τον τίτλο «Wild Nature Eco Lodge Camp». Ο στόχος αυτού του τουριστικού καταλύματος είναι κυρίως η λειτουργία ως κέντρου - ή αφετηρίας καλύτερα - για την ανακάλυψη μιας μοναδικής ορεινής περιοχής ανάμεσα στον Ψηλορείτη τον Κέδρο και το Παναόρι: της εκπληκτικής κοιλάδας του Αμαρίου. Πρόκειται για έναν οικοτουριστικό παράδεισο στο δυτικότερο τμήμα του Γεωπάρκου του Ψηλορείτη, ελάχιστα επηρεασμένο από τον σύγχρονο πολιτισμό και τον μαζικό τουρισμό, με εξαιρετικά φυσιολατρικά, αρχαιολογικά, ιστορικά και λαογραφικά χαρακτηριστικά προς εξερεύνηση, γνωριμία και ερμηνεία. Αυτό δηλαδή που προτάσσει ως ορισμό

της έννοιας του οικοτουρισμού η διακήρυξη του Τορόντο. Το camp αυτό έχει γίνει ήδη γνωστό στο εξωτερικό. Tour Operators, Travel Agents, Προσκοπεία της Κύπρου και Φυσιολατρικές Λέσχες από όλη την Ευρώπη συνεργάζονται μαζί μας, ενώ οικογένειες και μεμονωμένοι ταξιδιώτες έρχονται και επανέρχονται κάθε καλοκαίρι. Εντυπωσιακή είναι και η παρουσία στο camp ομάδων που έρχονται για «δημιουργικές διακοπές», με αντικείμενο συχνά την ζωγραφική, την φωτογραφία, την λαογραφία της περιοχής, κ.α. Όπως εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος, η προσοχή μας όλη έχει επικεντρωθεί στην ποιοτική ανάπτυξη αυτής της επιχείρησης. Όχι όμως τόσο στην «άνεση και πολυτέλεια» της διαμονής ώστε να κρατούμε τον κόσμο εντός του

camp - αυτό σίγουρα το προσφέρουν επιτυχέστερα άλλα τουριστικά καταλύματα του Ρεθύμνου -, αλλά στην ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών για την επίσκεψη και εξερεύνηση της φύσης μέσω οργανωμένων περιηγήσεων ή ποικίλων πληροφοριών για εξορμήσεις χωρίς συνοδό (με την χρήση κατάλληλων χαρτογραφημάτων και road books), πάνω σε διαδρομές με χαρακτηριστική σήμανση. Επιπροσθέτως ένα κατάλληλα διαμορφωμένο «info point» μέσα στο camp επιτρέπει στον επισκέπτη να γνωρίσει τα σημαντικότερα στοιχεία που συνθέτουν την γεωμορφολογία, την χλωρίδα, την πανίδα και την ιστορία της Κρήτης, με έμφαση φυσικά στην περιοχή του Αμαρίου και των γύρω ορεινών όγκων. Ως προς αυτό είμαστε σε άριστη και εποικοδομητική

συνεργασία με τους υπευθύνους του Γεωπάρκου του Ψηλορείτη (ανεγνωρισμένου από την UNESCO για την σημασία του ως ένα από τα 145 Γεωπάρκα που υπάρχουν στον κόσμο), προσπαθώντας έτσι να καταστήσουμε το «Wild Nature Eco Lodge Camp», όπως άλλωστε και τον Μέρωνα, ένα κέντρο προσέλευσης οικοπεριηγητών με ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και ποιοτικά χαρακτηριστικά. Πιστεύοντας ακράδαντα ότι το μέλλον του τουρισμού στην Κρήτη περνάει και μέσα από την μορφή του Οικοτουρισμού, ρίχνω το βάρος κυρίως στην ανάπτυξη και εξέλιξη αυτής της διάστασης που θέλησα να προσδώσω στην επιχείρησή μου «Wild Nature» από το 2009 και μετά.

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Η σεζόν φέτος δεν πήγε καλά

- Συνολικά πήγε η σεζόν φέτος καλύτερα και σε τι βαθμό;

Όχι. Δεν πήγε καλά. Όπως ήταν αναμενόμενο σε έναν τομέα που βασίζεται σε αφίξεις υπό μορφήν groups, είτε μέσω του γραφείου μου «Wild Nature - Ecotourism & Outdoor Activities», είτε απ' ευθείας στο «Wild Nature Eco Lodge Camp», η οργάνωση αυτών των ομάδων - και κατά συνέπεια οι κρατήσεις αεροπορικών εισιτηρίων, ξενοδοχείων, κτλ - θα έπρεπε να έχουν γίνει πολύ νωρίτερα, δηλαδή τον χειμώνα, που όπως γνωρίζουμε η αμφιβολία και τα περιοριστικά μέτρα κυριαρχούσαν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό φυσικά λειτούργησε ανασταλτικά στην διοργάνωση συνεδρίων, ταξιδιών για incentive groups, ταξιδιών προσκόπων, κτλ. Αντίθετα, ταξίδεψαν οι μεμονωμένοι («individuals» όπως λέμε στην γλώσσα του τουρισμού) με σημαντικά οφέλη σε επιχειρήσεις που ειδικεύονται σε αυτό το ρεύμα τουριστών και ήταν κατάλληλα προετοιμασμένες. Σε ότι αφορά το Γραφείο μας, υπήρξαν πολλές ακυρώσεις, αναστολές πραγματοποίησης ταξιδιών και events, καθώς και ελάχιστα νέα requests για το τρέχον έτος. Αντίθετα έχουν ήδη ξεκινήσει να μας έρχονται requests για το 2022.

- Η πανδημία έχει προκαλέσει οκ ολίγα προβλήματα στον τουρισμό, εσείς πώς τη βιώσατε αυτή την περίοδο; Ήταν επαρκή τα μέτρα στήριξης;

Ασφαλώς και το πλήγμα που δέχθηκαν οι δύο επιχειρήσεις μου ήταν μεγάλο. Στην αντιμετώπισή του βοήθησε το ότι δεν έχω μεγάλα «ανοίγματα» και υποχρεώσεις που με πιέζουν. Η υπομονή λοιπόν, η διερεύνηση της τουριστικής αγοράς μέσω τηλεδιασκέψεων, ο εμπλουτισμός των γνώσεών μου μέσω σεμιναρίων και πανεπιστημιακών μαθημάτων, αλλά και ο καλύτερος σχεδιασμός για το μέλλον, υπήρξαν - και συνεχίζουν να είναι - ο μεγάλος σύμμαχός μου στην προσπάθεια ανάκαμψης που οφείλω να επιτύχω.

Σε ότι αφορά στην επάρκεια των μέτρων στήριξης από πλευράς Κυβέρνησης, θα μου ήταν δύσκολο, έως αδύνατον, να μπορώ να εκφέρω άποψη. Τα μέσα ανάλυσης που διαθέτω είναι πενιχρά, απορρέουν από τον Τύπο και δεν μπορούν να έχουν τεκμηριωμένο υπόβαθρο. Νομίζω ότι σε αυτό καταλληλότεροι θα ήταν να απαντήσουν οι εξειδικευμένες Επιτροπές του ΗΑΤΤΑ και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου της Ελλάδος που παρακολουθούν από κοντά τα στοιχεία των αντίστοιχων κλάδων, γνωρίζουν τα αιτήματα, ενημερώνονται σχετικά με την τρέχουσα νομοθεσία και έχουν συνομιλήσει με το Υπουργείο Οικονομικών για τις δυνατότητες της ελληνικής Οικονομίας αλλά και της προτεραιότητες της Κυβέρνησης.

Υπήρξαν πολλές ακυρώσεις, αναστολές πραγματοποίησης ταξιδιών και events, καθώς και ελάχιστα νέα requests για το τρέχον έτος. Αντίθετα έχουν ήδη ξεκινήσει να μας έρχονται requests για το 2022

Προϋπόθεση στον τουρισμό υπαίθρου, η αγάπη για τη φύση

«Ο τουρισμός υπαίθρου δεν μπορεί να αποτελέσει εξωγενή επένδυση. Βασίζεται στην συνεχή παρουσία του επενδυτή, στον χώρο υποδοχής και με γνώση του αντικειμένου για το οποίο ο επισκέπτης προτίμησε το κατάλυμα και τις οποιεσδήποτε υπηρεσίες του»

Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

- Ο τουρισμός υπαίθρου φαίνεται πως μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της εποχικότητας, αλλά και στη διάχυση της τουριστικής κίνησης σε νέες περιοχές. Ποια είναι η δική σας εμπειρία γύρω από το θέμα αυτό;

Θα ήταν εύκολο να απαντήσω στο ερώτημα αυτό βασιζόμενος στην εμπειρία μου ή σε εκείνην άλλων επιχειρηματιών που γνωρίζω ανά την Ελλάδα, και να πω με ενθουσιασμό ότι «ναι, αυτό είναι βέβαιο, ο Τουρισμός στην ύπαιθρο δίνει άλλες προοπτικές στην ανάπτυξη του αγροτικού κόσμου και στην μείωση της ανεργίας στις περιοχές όπου εγκαθίσταται». Η απάντηση όμως είναι άλλη και αρκετά περίπλοκη. Ο τουρισμός υπαίθρου δεν μπορεί να αποτελέσει εξωγενή επένδυση, προερχόμενη δηλαδή - όπως συμβαίνει συχνά εδώ και καιρό - από επιχειρηματίες που διαθέτουν κεφάλαια, κατοικούν σε άλλο σημείο, και διαβλέπουν επιτυχία στο κτίσιμο ενός τουριστικού καταλύματος, ή την αναπαλαίωση ενός σπιτιού που κάποτε ανήκε στους γονείς τους, χωρίς αυτοί να κατοικούν στην ίδια την περιοχή, ώστε να είναι αυτοί οι υποδοχείς. Ο τουρισμός υπαίθρου ως προς τον υποδοχέα - όπως διδάσκει η εφαρμογή του σε άλλες χώρες της Ευρώπης - βασίζεται στην συνεχή παρουσία του στον χώρο υποδοχής και με γνώση του αντικειμένου για το οποίο ο επισκέπτης προτίμησε το κατάλυμα και τις οποιεσδήποτε υπηρεσίες του (προτάσεις πεζοπορίας, ποδηλασίας, παρατήρησης της φύσης, κτλ.). Προϋπόθεση λοιπόν είναι η παιδεία του επενδυτή, ή αλλιώς η αγάπη του για την φύση και η ενασχόλησή του με αυτήν με τον πιο στενό και διαρκή τρόπο. Και ασφαλώς η καλή γνώση Αγγλικών (ή και άλλων γλωσσών) ώστε να μπορεί να επικοινωνεί.

Το ερώτημα όμως που τίθεται σήμερα είναι πόσοι άνθρωποι σε παραγωγική ηλικία είναι έτοιμοι να εγκαταλείψουν τα αστικά κέντρα και να εγκατασταθούν στην ύπαιθρο προκειμένου να επενδύσουν ή απλά να εργαστούν; Εγώ με την σύζυγό μου αφήσαμε την πόλη εδώ και 13 περίπου χρόνια και ζούμε πλέον στον Μέρωνα. Διαθέτοντας ένα ικανοποιητικό background σε γλώσσες και γνώσεις μας είναι εύκολο να υποδεχθούμε τα groups μας. Όμως μας είναι εξαιρετικά δύσκολο να βρούμε προσωπικό για το camp ή το εξειδικευμένο Γραφείο μας και ακόμα δυσκολότερο να βρούμε άτομα με γνώσεις και αγάπη για την φύση, και πάνω απ' όλα ικανά να μιλούν επαρκώς μια ξένη γλώσσα. Συνεπώς, η παιδεία στη ερώτησή σας παίζει καθοριστικό ρόλο. Ούτε ο τουρισμός υπαίθρου λοιπόν μπορεί να αναπτυχθεί από μόνος του με διάχυση τουριστών στους ορεινούς όγκους και τις κοιλάδες, ούτε η τουριστική περίοδος να επιμηκυνθεί, ούτε οι νέοι να βρουν ευκολότερα

δουλειά γιατί απλά θα το διακηρύξουμε. Απαιτείται μια αλλαγή νοοτροπίας, με το να έλθει πρωτίστως ο ίδιος ο επενδυτής κοντά στην φύση, να αγαπήσει το αντικείμενο της δουλειάς του και να αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητα μετάδοσης (μέσω έστω της Αγγλικής γλώσσας) αυτού που έχει να μοιραστεί με τον επισκέπτη οικοπεριηγητή. Πιστέψτε με, ο επισκέπτης αυτός είναι πολυταξιδεμένος, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, γνωρίζει πολλά γύρω από αυτό που τον ώθησε μέχρι την περιοχή του υποδοχέα, και απαιτεί εξίσου πολλά από την επιχείρηση που προβάλλεται - συνήθως χωρίς επίγνωση του όρου - ως «οικοτουριστική», «αγροτουριστική», «εναλλακτικού τουρισμού», κτλ.

- Τι θα μπορούσε να βοηθήσει στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού υπαίθρου στην Κρήτη; Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε και χρήζουν παρέμβασης;

Αυτό που θα βοηθούσε στην ανάπτυξη του Τουρισμού Υπαίθρου θα ήταν πριν απ' όλα η διδασκαλία των διαφόρων εννοιών του τουρισμού στα σχολεία, με έμφαση στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού και τον σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η ύπαιθρος ένεκα του πολυποίκιλου πλούτου της. Τόσο σε θεωρητική βάση με απόκτηση βασικών γνώσεων στον τομέα της Οικολογίας, Γεωλογίας, Βοτανολογίας, Ιστορίας, κτλ., όσο και σε πρακτική, με εκδρομές στην ορεινή φύση, συμμετοχή σε υπαίθριες δραστηριότητες, επισκέψεις σε βιοτόπους και Γεωπάρκα της χώρας μας (στην Κρήτη μόνο υπάρχουν δύο τέτοια και άλλα τρία στην υπόλοιπη Ελλάδα), εθελοντικές δράσεις στην φύση, κ.α. Παράλληλα οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι στα χωριά θα πρέπει να διευρύνουν το ετήσιο πρόγραμμά τους με ανάλογες δράσεις στην φύση, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό την εμπέδωση από τους κατοίκους της υπαίθρου όλων εκείνων των στοιχείων που συνιστούν την αξία του τόπου τους και τις

*Μας είναι εξαιρετικά
δύσκολο να βρούμε
προσωπικό για το camp
ή το εξειδικευμένο
Γραφείο μας και ακόμα
δυσκολότερο να βρούμε
άτομα με γνώσεις και αγά-
πη για την φύση, και πάνω
απ' όλα ικανά να μιλούν
επαρκώς μια ξένη γλώσσα*

ευκαιρίες που γεννά για τους ίδιους και κυρίως για τα παιδιά τους, η οικοτουριστική αξιοποίησή σου. Πέραν όμως της απαραίτητης απόκτησης γνώσεων και εμπειριών, καλό θα ήταν η Πολιτεία να δώσει και κίνητρα προς τον αγροτικό κόσμο, μέσω σεμιναρίων στην ύπαιθρο προς ενημέρωση των κατοίκων, ταξιδιών ομάδων αγροτών προς προορισμούς του εσωτερικού ή του εξωτερικού όπου - εφαρμόζεται ο Τουρισμός Υπαίθρου -, οικονομική ενίσχυση (στη βάση φυσικά αυστηρών κριτηρίων) προς εγκατάσταση νέων στην ύπαιθρο με στόχο την ίδρυση συναφών τουριστικών επιχειρήσεων, και πολλά άλλα.

- Ο τουρισμός υπαίθρου μπορεί να διασυνδεθεί και με άλλες θεματικές μορφές τουρισμού, όπως π.χ. γαστρονομικό, οινοτουρισμό, κλπ. Γίνονται βήματα προς αυτή την κατεύθυνση;

Ασφαλώς, ο Τουρισμός Υπαίθρου ενέχει μέσα του την βιωματική σχέση με την

γαστρονομία, το κρασί και γενικώς τα τοπικά προϊόντα (βότανα, μέλι, τυριά, ψωμιά, κ.α.). Σημασία έχει τα προϊόντα αυτά να είναι αγνά, να προσφέρονται στον τόπο παραγωγής τους και να εξασφαλίζεται πάντα - στο μέτρο του δυνατού φυσικά - η παρουσία των παραγωγών. Αυτό το τελευταίο προσθέτει πολλά στην αξιολόγηση του προϊόντος από πλευράς επισκεπτών, καθώς τους δίδεται η ευκαιρία να θέσουν ερωτήσεις στον παραγωγό, και να συγκρίνουν άμεσα προηγούμενες εμπειρίες - στην χώρα προέλευσής τους ή αλλού - με τις τοπικές πρακτικές. Ως Γραφείο εξειδικευμένο στον Οικοτουρισμό, το «Wild Nature» συχνά διοργανώνει επισκέψεις τυροκομείων, οινοποιείων και αμπελώνων, προβαίνει σε λιομάζωμα τον χειμώνα με groups Αμερικανών επισκεπτών - σε συνεργασία με το Αθηναϊκό Τουριστικό Γραφείο Aegean Aurora - διοργανώνει Wine tasting σε διάφορες οινοπαραγωγικές περιοχές της Κρήτης (Αρχάνες, Πε-

ζά, κ.α.), και τέλος προτείνει αγροτικούς περιπάτους στο Αμάρι για την επίσκεψη ελαιώνων με αιωνόβιες ελιές, περιβόλια, αγρούς με καλλιέργειες οπωροφόρων και καρποφόρων δένδρων, προς ανάδειξη του αγροτικού πλούτου της περιοχής.

- Να περιμένουμε στο μέλλον και νέες ταξιδιωτικές προτάσεις από το Wild Nature;

Φυσικά! Όσο οι εργασίες του «Wild Nature» γίνονται γνωστές στο εξωτερικό, τόσο η παλέτα των ιδεών εμπλουτίζεται. Πέραν των συνηθών υπαιθρίων δραστηριοτήτων που συνηθώς προτείνουμε, εκείνο στο οποίο ρίχνουμε το βάρος - όπως σας είπα λίγο παραπάνω - είναι η ανάπτυξη του «Εθελοντικού Τουρισμού». Αυτό σημαίνει ότι έχουμε ήδη στείλει προτάσεις σε μεγάλες εταιρείες στην Ευρώπη και την Αμερικής για events τύπου TBA σε αγροτικές περιοχές για τον καθαρισμό π.χ. στερνών και πηγών στο Αμάρι, την ταυ-

τοποίηση και ανάδειξη με ταμπέλες δένδρων και θάμνων πάνω σε συγκεκριμένες οικοπεριγητικές διαδρομές, την καταγραφή, συγκέντρωση στοιχείων και φωτογράφιση παλιών πετρόχτιστων «Διγμάτων» (υδραγωγοί που οδηγούσαν κάποτε το νερό σε πολυάριθμους νερόμυλους της περιοχής Αμαρίου), καθώς και την σήμανση σημαντικών βιοτόπων, όπως π.χ. στον Γιούχτα κοντά στο Ηράκλειο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η οποία ευρίσκεται σε αναστολή - λόγω της πανδημίας - πρόκειται για μία σημαντική συνεργασία με μεγάλη Αμερικανική Εταιρεία που δραστηριοποιείται στον χώρο της πληροφορικής.

Η συνεργασία αυτή έχει ως στόχο την σήμανση διαφόρων πεζοπορικών διαδρομών από την Αγία Ειρήνη στα Σπήλια (κοντά στο Ηράκλειο), το Φουρνί και τα Ανεμόσπηλια (στις Αρχάνες), που ως προορισμό έχουν την περιοχή της μεγάλης αποικίας γυπών που φωλιάζουν στις δυτικές απόκρημνες πλαγιές του Γιούχτα. Την συναίνεση και συνδρομή για το project αυτό - που ευελπιστούμε σύντομα να υλοποιηθεί - έχουμε από πλευράς του Δήμου Αρχανών και της Αναπτυξιακής Ηρακλείου με έδρα τις Αρχάνες. Η καταγραφή των διαδρομών, η χαρτογράφηση, η μελέτη και η δημιουργία των αντίστοιχων road books έχει ήδη γίνει από εμάς και αποσταλεί τόσο στην προαναφερθείσα Αμερικανική Εταιρεία όσο και στον Δήμο Αρχανών.

Να σημειώσω ότι κατά την διάρκεια της επίσκεψής τους στην περιοχή πριν δύο χρόνια, οι εκπρόσωποι της Αμερικανικής Εταιρείας έμειναν κατενθουσιασμένοι τόσο από την ιδέα του ίδιου του project όσο και από την ομορφιά της αγροτικής περιοχής βορείως του Γιούχτα που διατρέχουν οι διαδρομές προς σήμανση. Απομένει λοιπόν μόνο η τοποθέτηση των στύλων σήμανσης και των πληροφοριακών πινακίδων από τους Αμερικανούς εθελοντές.

*Επωνύμως*Γράφει ο
Γιώργος Τζιάλλας*

Κλιματική αλλαγή και τουρισμός

Οι μεταφορές είναι ο κύριος συντελεστής εκπομπών CO₂ στον τουρισμό - οι αεροπορικές πτήσεις αντιπροσωπεύουν το 40%, οι οδικές μεταφορές το 32% και η διαμονή το 21%

Τα πρόσφατα έντονα καιρικά φαινόμενα, όλο και πιο συχνά και στη χώρα μας, μας επιβεβαίωσαν ότι η κλιματική αλλαγή είναι εδώ και θα μας επηρεάζει, όπως θα έχει επίδραση και στον τουρισμό.

Όλοι γνωρίζουμε λοιπόν ότι συμβαίνει κλιματική αλλαγή. Μπορεί να φαίνεται μακρινή σε κάποιους από εμάς, αλλά σε πολλούς τουριστικούς προορισμούς είναι πλέον καθημερινή ή ετήσια πραγματικότητα. Ο τουρισμός κινδυνεύει από την κλιματική αλλαγή, αποτελεί όμως και ένα από τα αίτια της, καθώς συμβάλλει στην αύξηση των εκπομπών CO₂.

Έως το 2030 οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις προβλέπεται ότι θα φτάσουν σε 1,8 δισεκατομμύρια, αύξηση πάνω από 3% ετησίως από το 2010, χωρίς να συνυπολογίζονται τα δισεκατομμύρια τουριστών που ταξιδεύουν στο εσωτερικό των χωρών τους. Οι τουρίστες ταξιδεύουν επίσης πιο μακριά από ποτέ πριν και με πιο ενεργοβόρα μεταφορικά μέσα, σχεδόν δε όλη η

Ο τουρισμός δεν μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμος εάν δεν μπορεί να απελευθερωθεί από τον άνθρακα, κάτι που σημαίνει έναν εντελώς νέο τρόπο εξέτασης της βιομηχανίας και ουσιαστικά αφαίρεση ορυκτών καυσίμων από το ενεργειακό μείγμα

ενέργεια που χρησιμοποιείται στον τουρισμό προέρχεται από ορυκτά καύσιμα. Οι μεταφορές είναι ο κύριος συντελεστής εκπομπών CO₂ στον τουρισμό - οι αεροπορικές πτήσεις αντιπροσωπεύουν το 40%, οι οδικές μεταφορές το 32% και η διαμονή το 21%. Ένα σενάριο εκτιμά ότι οι εκπομπές CO₂ από τα ταξίδια και τον τουρισμό θα αυξηθούν κατά 170% έως το 2050 εάν δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Με τη Συμφωνία του Παρισιού να έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας σε όχι περισσότερους από 2 βαθμούς πάνω από τα προβιομηχα-

νικά επίπεδα και την ΕΕ και άλλες 195 χώρες να συνυπογράφουν τη συμφωνία για απότομη μείωση των εκπομπών CO₂, τα ταξίδια και τουρισμός κινδυνεύουν να είναι απέναντι σε άλλους τομείς της οικονομίας. Ενώ αυτή τη στιγμή οι εκπομπές CO₂ πρέπει να μειωθούν απότομα, αυτές από τον τουρισμό αναμένεται να αυξηθούν.

Η στροφή προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σημαίνει ότι είναι δυνατή η πρόοδος όσον αφορά στη διαμονή και στη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον μεταφορικών μέσων (π.χ. ηλεκτρικά αυτοκίνητα, τρένα), οι

αεροπορικές πτήσεις παραμένουν το μεγαλύτερο εμπόδιο στη μείωση των εκπομπών. Εντός της ΕΕ, οι αερομεταφορές αντιπροσωπεύουν το 13% όλων των εκπομπών από τις μεταφορές και αυτές οι εκπομπές αναμένεται να αυξηθούν κατά περίπου 50% έως το 2035.

Καθώς η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο τη συνολική μείωση των εκπομπών κατά 40% έως το 2030, η πρόκληση είναι ξεκάθαρη. Τέτοιοι στόχοι είναι πιθανό να είναι ακόμη πιο φιλόδοξοι στο μέλλον, με παγκόσμιο στόχο να μην υπάρχουν εκπομπές άνθρακα μετά το 2070.

Η ουσία είναι ότι ο τουρισμός δεν μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμος εάν δεν μπορεί να απελευθερωθεί από τον άνθρακα, κάτι που σημαίνει έναν εντελώς νέο τρόπο εξέτασης της βιομηχανίας και ουσιαστικά αφαίρεση ορυκτών καυσίμων από το ενεργειακό μείγμα. Η απαλλαγή από τις εκπομπές CO₂ της τουριστικής βιομηχανίας πρέπει, φυσικά, να αποτελεί μέρος ευρύτερων πολιτικών πρωτοβουλιών, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Το «πρασίνισμα» του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, η ηλεκτροδότηση των χερσαίων μεταφορών, πιο αποδοτικά ως προς τα καύσιμα αεροσκάφη αποτελούν μέρος της λύσης.

Οι αερομεταφορές βέβαια θα παραμείνουν ως ο μοναδικός μεγαλύτερος παράγοντας εκπομπών στον τουριστικό τομέα και αποτελεί το πιο δύσκολο αντιμετωπίσιμο ζήτημα - οι παγκόσμιες εκπομπές CO₂ στις αερομεταφορές προβλέπεται να τριπλασιαστούν ή και να τετραπλασιαστούν μεταξύ 2010 και 2040. Η αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με βιοκαύσιμα δεν έχει καταφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα μέχρι σήμερα, εν μέρει λόγω της χαμηλής τιμής του πετρελαίου και της

Οι μεταφορές είναι ο κύριος συντελεστής εκπομπών CO₂ στον τουρισμό - οι αεροπορικές πτήσεις αντιπροσωπεύουν το 40%, οι οδικές μεταφορές το 32% και η διαμονή το 21%

έλλειψης κινήτρων για επενδύσεις σε εναλλακτικές λύσεις.

Τι πρέπει να γίνει λοιπόν; Το κόστος της αδράνειας στην ανάληψη δράσεων είναι σημαντικό, συμπεριλαμβανομένης της μειωμένης τουριστικής ανάπτυξης, της απώλειας τουριστικών περιουσιακών στοιχείων και εσόδων, και αρνητικές επιπτώσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η απαλλαγή από τις εκπομπές άνθρακα θα πρέπει να θεωρείται ως μακροπρόθεσμη επένδυση στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και θα απαιτηθεί κοινή δράση από φορείς χάραξης πολιτικής, κυβερνήσεις, τους επιχειρηματίες του τουρισμού και εμπειρογνώμονες.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να καθορίσουν στόχους απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα για τον τουριστικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των αερομεταφορών και της ναυτιλίας. Οι κυβερνήσεις

πρέπει να αναπτύξουν συγκεκριμένες τουριστικές πολιτικές γύρω από την κλιματική αλλαγή, κάτι που θα δώσει την ευκαιρία στις τουριστικές επιχειρήσεις να εφαρμόσουν επενδυτικές στρατηγικές. Οι ηγέτες του τουρισμού παγκοσμίως συμφωνούν ότι η αμετάβλητη κλιματική αλλαγή θα είναι καταστροφική σε παγκόσμιο επίπεδο και ότι ο τουρισμός πρέπει να παίξει το ρόλο του για να μειώσει τις εκπομπές CO₂ και να δημιουργήσει ανθεκτικότητα.

Καθώς το μέλλον του τουρισμού, η ευημερία δισεκατομμυρίων ανθρώπων και η μοίρα πολλών προορισμών διακυβεύονται, η τουριστική βιομηχανία θα πρέπει να επανεξετάσει την προσέγγισή της στην ανάπτυξη. Αντί να εστιάζει στους αριθμούς αφίξεων τουριστών, θα πρέπει να ενθαρρύνει τους επισκέπτες να μένουν περισσότερο, να επισκέπτονται μέρη πιο κοντά στον τόπο κατοικίας τους ή να θέσει ως στόχο να προσελκύει περισσότερους επισκέπτες υψηλότερου εισοδηματικού προφίλ που μπορούν να ξοδεύουν περισσότερο.

Και βέβαια η τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να ακολουθεί τις αρχές της αειφορίας, της προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, αλλά και της αειφορίας σε σχέση με την οικονομική και κοινωνική της διάσταση.

** Ο Γιώργος Τζιάλλας είναι Περιφερειακός Διευθυντής του World Travel & Tourism Council (WTTC), Τεχνικός Σύμβουλος Τουρισμού της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, πρώην Γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Τουρισμού*

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΛΙΜΝΕΣ**

Πόλος έλξης οι λίμνες της Ελλάδας

Δεν είναι λίγες οι παραλίμνιες περιοχές της χώρας που έχουν αναπτύξει τουριστική δραστηριότητα, η οποία μάλιστα καλύπτει όλες τις εποχές. Ποιες είναι οι λίμνες που αξίζει να επισκεφθείτε

Γράφει η **ΔΩΡΑ ΧΡΗΣΤΟΥ**

Οι μαγευτικές λίμνες της Ελλάδας αποτελούν ένα ακατέργαστο διαμάντι της ελληνικής φύσης. Τοπία απaráμυλλης ομορφιάς διάσπαρτα στην ελληνική επικράτεια που είναι ικανά να μαγέψουν κάθε επισκέπτη. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει τουριστική άνθηση, αφού όλο και περισσότεροι επισκέπτες επιλέγουν να πραγματοποιούν εκδρομές στις εντυπωσιακές λίμνες της Ελλάδας. Είτε πρόκειται για ρομαντικούς ταξιδιώτες που επιθυμούν να περιπλανηθούν μέσα στην φύση, είτε για ατρόμητους εξερευνητές που θέλουν να ανακαλύψουν κάθε κρυφό σημείο, το σίγουρο είναι πως μια επίσκεψη στις μαγευτικές λίμνες, θα ανταμείψει τον επισκέπτη.

Από την Τριχωνίδα, τη μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας, έως το υποβλητικό τοπίο των Πρεσπών με τα 1.500 είδη φυτών και τα 260 είδη πουλιών, από τη δημοφιλή Λίμνη Πλαστήρα έως τη Στυμφαλία, τη

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

**Για την ανάδειξη
των λιμνών έχει
δημιουργηθεί
από το Δίκτυο Πόλεων
με Λίμνες που έχει
συμβάλει σημαντικά
για την τουριστική
ανάπτυξη των
παραλίμνιων περιοχών**

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Δόξα και εκείνη των Κρεμαστών, καθρεφτίζονται στις υδάτινες επιφάνειες τους όλα τα χρώματα της φύσης και του ουρανού. Οι λίμνες των Ιωαννίνων και της Καστοριάς αντανακλούν τα φώτα της πόλης. Η Βεγορίτιδα και η Δοϊράνη, αλλά και

οι λιγότερο γνωστές «καλλονές» Βεγορίτιδα και Ζάζαρη, κοσμούν το μακεδονικό τοπίο. Εκεί και η Κερκίνη, πρωταγωνίστρια στο «Λιβάδι που δακρύζει» του Θόδωρου Αγγελόπουλου. Αξέχαστες σε όσους τις έχουν αντικρίσει είναι όμως και οι ελληνικές Δρακολίμνες. Στον Σμόλικα, στην Γκαμήλα, στον Γράμμο, οι λίμνες των «δράκων» πάνω από τα 1.000-1.500 μέτρα ύψος, είναι υπολείμματα των παγετώνων, που κάποτε υπήρχαν στην Ελλάδα.

Στην προσπάθεια για την ανάδειξη των ελληνικών λιμνών δημιουργήθηκε η Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Δίκτυο Πόλεων με Λίμνες». Ιδρύθηκε το 2012 με έδρα του Δικτύου τον Δήμο Δωρίδος, εκεί όπου βρίσκεται ο μεγαλύτερος ταμιευτήρας πόσιμου νερού στην Ελλάδα, ο ταμιευτήρας του Μόρνου. Κύριο μέλημα του Δικτύου αποτελεί η περαιτέρω διεύρυνσή του, ώστε να αναδειχθεί η ανάγκη συνεργασίας, τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο, για την αειφόρο ανάπτυξη και διαχείριση των λιμνών και των παραλίμνιων περιοχών που υπάγονται στη δικαιοδοσία των Δήμων. Ο ρόλος του Δικτύου

είναι συντονιστικός και οι Δήμοι – μέλη του διατηρούν την αυτονομία τους ως φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι Δήμοι που εντάσσονται στο Δίκτυο Πόλεων με Λίμνες, επωφελούνται πολλαπλά, καθώς η συμμετοχή σε ένα Δίκτυο με κοινές αξίες και στόχους για την υλοποίηση περιβαλλοντικών βελτιώσεων, συνεπάγεται την ανταλλαγή γνώσεων και τον προσδιορισμό των βέλτιστων τρόπων αντιμετώπισης κοινών περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η συμμετοχή συμβάλει στην ενημέρωση των δημοτών τους, τόσο για την άμεση όσο και την έμμεση βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Το Δίκτυο έχει υπογράψει Σύμφωνα Συνεργασίας με το Γενικό Προξενείο του Ουζμπεκιστάν, την Πρεσβεία της Ουκρανίας και το Δήμο Μαριούπολης Ουκρανίας. Εξετάζονται συνεργασίες του Δικτύου με όμορα κράτη, όπως η Αλβανία και η Βουλγαρία, χώρες με τις οποίες η Ελλάδα βρίσκεται σε στενή συνεργασία, καθώς εκτός από τα κοινά σύνορα, διαχειρίζονται από κοινού υδάτινες επιφάνειες και διαπιστώνεται η ύπαρξη λιμνών που παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά.

Γ. ΚΑΠΕΝΤΖΩΝΗΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΟΛΕΩΝ ΜΕ ΛΙΜΝΕΣ

Εργαζόμαστε συντονισμένα στο πεδίο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού στις παραλίμνιες περιοχές θα κερδίσουν το στοίχημα της ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί πρωταρχικό στόχο του Δικτύου Πόλεων με Λίμνες. Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, μετατρέποντας το νερό στις παραλίμνιες περιοχές από παράγοντα περιορισμών και περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, σε παράγοντα ψυχαγωγίας, αθλητισμού και ανάπτυξης. Τα νέα πρότυπα βιώσιμης ανάπτυξης αποτελούν κανόνες λειτουργίας και ορθολογικής συμπεριφοράς για τις παραλίμνιες περιοχές μας. Η ανάπτυξη του τουρισμού είναι βασικός στόχος κάθε Δήμου και Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Όλες οι υπηρεσίες μας και τα έργα που εκτελούμε καθημερινά στηρίζουν άμεσα ή έμμεσα τον τουρισμό.

Το περιβάλλον και ο φυσικός πλούτος της χώρας μας αποτελούν τη βασική πρώτη ύλη, πάνω στην οποία θα βασιστεί ο τουρισμός της επόμενης μέρας. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά αναπτυξιακά βήματα στις παραλίμνιες περιοχές, με πολύ καλές τουριστικές επιδόσεις. Δεν είναι όμως αρκετά και δεν έχουν τις ίδιες επιδόσεις σε όλες τις περιοχές της χώρας.

Σε αυτή την κατεύθυνση καταλύτης έχει σταθεί ο αθλητισμός. Ο αθλητικός τουρισμός έχει 12μηνη διάρκεια και αποτελεί σήμερα παγκοσμίως μια από τις πιο γρήγορα αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού. Προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες και μπορεί να βοηθήσει πάρα πολύ ακόμη και μη δημοφιλείς προορισμούς να αναπτυχθούν τουριστικά. Σε αυτό το πεδίο, όλα τα προηγούμενα χρόνια, μας έχει διδάξει πολύ καλές πρακτικές ο Δήμος Ιωαννιτών. Η λίμνη των Ιωαννίνων έχει φιλοξενήσει σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις και έχει αναδείξει Ολυμπιονίκες. Καλές πρακτικές παρακολουθούμε και πανευρωπαϊκά, όπου ξεχωρίζουν τα παραδείγματα της Φινλανδίας και της Εσθονίας. Η χώρα των χιλίων λιμνών εγκαινίασε πρόσφατα το πρώτο πανευρωπαϊκό δίκτυο πεζοπορίας σε παραλίμνιες περιοχές, με έμφαση

στην τουριστική ανάπτυξη με υπαίθριες δραστηριότητες. Σε αυτή τη κατεύθυνση δουλεύουμε και σύντομα θα έχουμε χειροπιαστά αποτελέσματα.

Η πανδημία του κορωνοϊού μας επηρέασε αρνητικά. Αναμφίβολα ο κλάδος των υπηρεσιών αποτέλεσε τον «μεγάλο ασθενή» της πανδημίας, με επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία. Χάθηκαν αρκετές θέσεις εργασίας, καταγράφηκαν μεγάλες ζημιές, ενώ αρκετές επενδύσεις και προγράμματα αναβλήθηκαν. Από την άλλη πλευρά η πανδημία ανέδειξε την ανάγκη μετάβασης προς έναν πιο βιώσιμο, ασφαλή και καθαρό τουρισμό. Επίσης παρατηρώ ότι η πανδημία έχει προκαλέσει μια αλλαγή στις προτιμήσεις των ταξιδιωτών, καθώς έχουν στραφεί σε πιο οικολογικές,

εναλλακτικές μορφές αναψυχής που βρίσκονται κοντά στη φύση.

Οι Πόλεις μας θα πρέπει να κινηθούν πολύ γρήγορα και να καλύψουν το χαμένο έδαφος του τουρισμού. Σε αυτή τη κατεύθυνση το Δίκτυο Πόλεων με Λίμνες έχει ως στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοτών και των επιχειρήσεων. Υποστηρίζουμε πρωτοβουλίες που υιοθετούν και προωθούν πρακτικές κυκλικής οικονομίας, ενώ συμβάλλουμε στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Αναμένουμε προγράμματα και επενδύσεις με στόχο τη μείωση του αποτυπώματος του τουρισμού στο περιβάλλον.

Οι Πόλεις μας παρακολουθούν τις σύγχρονες προκλήσεις, με προσήλωση στις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης οι οποίες

αποτελούν πυξίδα και κατευθύνουν καθοριστικά της δραστηριότητές μας. Σε αυτή την κατεύθυνση έρχεται να βοηθήσει αποτελεσματικά το Σύμφωνο των Δημάρχων. Πρόκειται για την πανευρωπαϊκή κίνηση σε επίπεδο Αυτοδιοίκησης, με στόχο την προσήλωση για το κλίμα με τους στόχους της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Με το Σύμφωνο οι Πόλεις μας εκπαιδεύονται και παρακολουθούν την επίδοσή τους στους βασικούς πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης, την Οικονομία και Διακυβέρνηση, τις Υποδομές, την Κοινωνία, το Περιβάλλον και το Ανθρώπινο Δυναμικό.

Οφείλουμε όλοι μαζί να προωθήσουμε και να υποστηρίξουμε, τώρα περισσότερο από ποτέ, τις καλές πρακτικές. Η στήριξη είναι δεδομένη στους Δήμους μας σε όλα τα επενδυτικά σχέδια, μικρά και μεγάλα. Ο τουρισμός στις παραλίμνιες περιοχές της χώρας μας προσφέρει αυθεντικές εμπειρίες στους επισκέπτες και συνδυάζεται αρμονικά με την παραδοσιακή γαστρονομία και την ανάπτυξη των τοπικών αγορών και προϊόντων.

Οι προσδοκίες μας στο επίπεδο του τουρισμού είναι μεγάλες. Σε αυτή τη προσπάθεια έχουμε ήδη τις δεσμεύσεις της κεντρικής κυβέρνησης, ενώ ιδιαίτερη έμφαση έχει προβλεφθεί στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Συνιστά σίγουρα μία ιστορική ευκαιρία για τις Πόλεις μας, την οποία έχουμε εθνικό καθήκον να αξιοποιήσουμε στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Είμαι αισιόδοξος από τη φύση μου. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού στις παραλίμνιες περιοχές θα κερδίσουν το στοίχημα της ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια. Μεγάλη είναι η σημασία της συνεργασίας μεταξύ των κατοίκων, των τοπικών ομάδων και των φορέων σε κάθε περιοχή. Εργαζόμαστε συντονισμένα στο πεδίο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και σύντομα θα έχουμε τα πρώτα επιτυχή αποτελέσματα.

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΛΙΜΝΕΣ**

Λίμνη Αγίας Βαρβάρας

Η τεχνητή λίμνη της Αγίας Βαρβάρας δεν έχει να ζηλέψει σε τίποτα μια φυσική. Η ομορφιά του τοπίου είναι μοναδική. Το έργο βρίσκεται 6 χιλ. περίπου νότια της Βέροιας επί της επαρχιακής οδού Βέροιας-Βεργίνας. Στο σύνολό του αποτελείται από τον παλιό και νέο ταμιευτήρα (σήμερα λειτουργεί ως ενιαίος) και το φράγμα. Με το υπόλοιπο φυσικό τοπίο και την εύκολη προσβασιμότητα, η λίμνη αποτελεί τουριστικό προορισμό αναψυχής, ναυταθλητισμό και άλλες δράσεις.

Λίμνη Ασωμάτων

Μόλις 8 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Βέροιας βρίσκεται το φράγμα Ασωμάτων. Η τεχνητή λίμνη των Ασωμάτων δημιουργήθηκε πριν από 24 χρόνια με την κατασκευή του υδροηλεκτρικού σταθμού, αλλά ακόμα και σήμερα εξακολουθεί να τραβάει την προσοχή των περαστικών. Η έκτασή της είναι 2,6 τ.χλμ. Τα πλούσια νερά του ποταμού Αλιάκμονα σχηματίζουν μία γαλάζια λίμνη που κυκλώνεται από εύφορες πεδιάδες και χαμηλούς λοφίσκους. Στις περιοχές αυτές διαβιούν 215 είδη πουλιών, 35 είδη ψαριών, 15 είδη θηλαστικών και 17 είδη ερπετών. Επίσης φύονται σχεδόν 500 είδη φυτών. Πολλά είδη από τα παρπάνω είναι γνωστά για την μοναδικότητα τους αφού απαντώνται μόνο στην περιοχή των λιμνών.

Λίμνη Άγρα

Η Λίμνη Άγρα είναι τεχνητή λίμνη του νομού Πέλλας που δημιουργήθηκε το 1955 έπειτα από κατασκευή φράγματος. Βρίσκεται δυτικά της Έδεσσας. Αποτελεί σήμερα σημαντικό υδροβιότοπο. Ένας από τους ωραιότερους υδροβιότοπους της Ελλάδας που χαρακτηρίζεται από πολλά διαφορετικά στοιχεία (κανάλια, υγρολίβαδα, πηγές, καλαμιώνες, κ.ά.) και που φιλοξενεί έναν μεγάλο πλούτο από σπάνια είδη της ορνιθοπανίδας. Η λίμνη παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον εξαιτίας της υδρόβιας και ελόβιας χλωρίδας που φιλοξενεί. Συμπαντική είναι και ιχθυοπανίδα της περιοχής με την διαχρονική παρουσία της καραβίδας του γλυκού νερού (*Astacus fluviatilis*) να ξεχωρίζει.

Λίμνη Αμβρακίας

Η λίμνη Αμβρακία ή Ρίβιο ή Λιμναία κατά την αρχαιότητα. Βρίσκεται στο δυτικό άκρο του νομού Αιτωλοακαρνανίας, περίπου 5 χλμ. από την Αμφιλοχία, στο βύθισμα Αμβρακικού – Αιτωλικού, μεταξύ των Ακαρνανικών ορέων. Το σχήμα της κατά βάση είναι επίμηκες, όμως προς τα Βόρεια έχει μία στενή λωρίδα, που πλησιάζει την Αμφιλοχία. Η λίμνη αποτελεί σημαντικό υδροβιότοπο και είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000. Η λίμνη διαθέτει πλούσια ορνιθοπανίδα και πλούσια παραλίμνια βλάστηση στην δυτική της όχθη κυρίως το μαλάκιο *Pseudobithynia ambrakis* είναι ένα είδος σαλιγκαριού που έχει βρεθεί μόνο στην Αμβρακία και έχει καταχωρηθεί στην λίστα με τα απειλούμενα είδη, ως ευάλωτο.

Λίμνη Βεγορίτιδα

Η Βεγορίτιδα αναφέρεται και ως λίμνη Οστρόβου, ενώ άλλες τρεις ονομασίες της είναι λίμνη Άρνισσας, λίμνη Κέλλη και λίμνη Αγίου Παντελεήμονα. Βρίσκεται στα σύνορα των νομών Πέλλας, Φλώρινας και Κοζάνης, στο Δήμο Εδέσσης. Φυσιο-γεωγραφικά και γεωλογικά, καταλαμβάνει ένα από τα βυθίσματα των κλειστών οροπεδίων της δυτικής Μακεδονίας. Η λίμνη Βεγορίτιδα, ένα από τα μεγαλύτερα υδάτινα σώματα στην Ελλάδα, είναι καρστικού τύπου, βαθιά και μεγάλη σε έκταση, που λόγω υψόμετρου μπορεί να ταξινομηθεί στις λίμνες ορεινού τύπου. Το μαγευτικό σύνολο της λίμνης ολοκληρώνεται με την πλούσια πανίδα και χλωρίδα. Δημοφιλής δραστηριότητες που επιλέγουν οι επισκέπτες είναι η ποδηλασία, το ψάρεμα και η φωτογραφία.

Λίμνη Βηρός ή Λίμνη Πηγών Λούρου

Στο 30ο χιλιόμετρο Ιωαννίνων-Άρτας κοντά στο χωριό Βουλιάστα στο Δήμο Δωδώνης, βρίσκεται η φυσική λίμνη Πηγών Λούρου ή Βηρός, που σχηματίζουν οι πηγές του Λούρου ποταμού. Θα την βρούμε στην παλιά Εθνική Οδό Ιωαννίνων – Πατρών στο Τέροβο Ιωαννίνων. Βρίσκεται σε υψόμετρο 296 μέτρα και έχει κυκλικό σχήμα. Βηρός ονομάζεται η απότομη πτώση ποταμού, η ρουφήχτρα ή τα βαθιά νερά. Στην λίμνη συναντώνται πλούσια υδρόβια χλωρίδα, αλλά και ψάρια, βατράχια, καρκινοειδή, έντομα και υδρόβια ζώα. Ένα από τα πιο αξιοσημείωτα θέματα της λίμνης είναι η εντυπωσιακή της βλάστηση.

Λίμνη Βόλβη

Η λίμνη Βόλβη δεσπόζει στο κέντρο του Δήμου και περιβάλλεται από αυτόν, εκτός από μικρό τμήμα της όχθης της μήκους 1.500 μέτρων στα βόρεια, που ανήκει στο Δήμο Λαγκαδά. Πρόκειται για τη δεύτερη μεγαλύτερη φυσική λίμνη της Ελλάδας και η μεγαλύτερη της Μακεδονίας. Είναι μεσοεύτροφη και διαυγής σε μεγάλο βάθος, με αρκετό οξυγόνο ακόμη και τους θερινούς μήνες. Τροφοδοτείται από πολυαριθμούς χειμάρρους και ρυάκια και περιβάλλεται από καλλιεργήσιμη γη, λόφους, στενές ελώδεις ζώνες και καλάμυνες. Η λίμνη είναι βαθύτερη και με περισσότερο απότομες όχθες στη βόρεια όχθη και παρουσιάζει απομεινάρια παραλίμνιου δάσους.

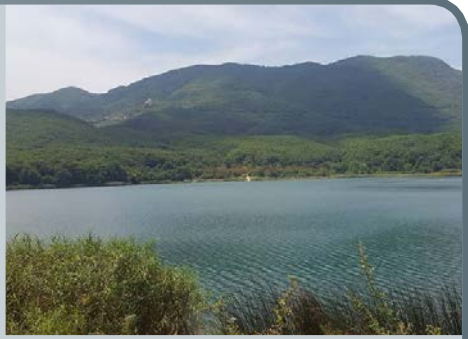
Λίμνη Βουλκαρίας

Λίμνη της δυτικής Στερεάς στο Δήμο Ακτίου-Βόνιτσας, στο βορειοδυτικό άκρο του νομού Αιτωλοακαρνανίας, στη χερσόνησο της Στέρνας, 5 km νοτιοδυτικά της Βόνιτσας. Ο σχηματισμός της λίμνης Βουλκαρίας οφείλεται στην δημιουργία των ρηγμάτων και τεκτονικών τάφρων της Ακαρνανίας, καθώς και την καρστικοποίησή τους. Η Βουλκαρία είναι μια λίμνη που ενδείκνυται για περίπατο στη φύση, βαρκάδα στα μυστηριώδη νερά της, ψάρεμα ή βόλτα για την συγκομιδή φυσικών φαγώσιμων χόρτων.

Λίμνη Ζαραβίνα

Η λίμνη «Ζαραβίνα» ή «Νιζερός» αποτελεί ένα φυσικό στολίδι που περιβάλλεται από λόφους και βρίσκεται πάνω από τον κεντρικό δρόμο που ενώνει τα Γιάννενα με την Κακαβιά. Αποτελεί μία από τις βαθύτερες φυσικές λίμνες της χώρας, με βάθος σχεδόν 31,5 μέτρα. Η εξερεύνηση γύρω από τη Ζαραβίνα είναι μια μοναδική εμπειρία, καθώς τα γαλάζια νερά πάνω στα οποία καθρεφτίζονται οι χρυσόχρωμες βελανιδιές και ο πλούτος της άγριας πανίδας συνθέτουν ένα υπέροχο τοπίο γεμάτο ζωή.

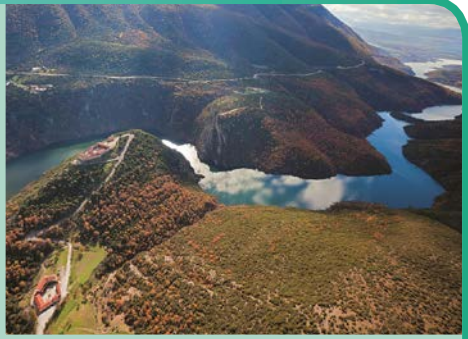
Λίμνη Ζηρού

Δυτικά της Φιλιππιάδας και σε απόσταση 4,5 χλμ. Βρίσκεται η πανέμορφη λίμνη του Ζηρού. Η περιοχή της λίμνης αποτελεί μοναδικό βιότοπο, σχεδόν ανέγγιχτο από τον άνθρωπο. Έχει έκταση 420 στρέμματα και περιβάλλεται από πλούσια βλάστηση με πολλά είδη δέντρων και άλλων φυτών. Η ομορφιά και η γαλήνη της λίμνης, που προσφέρεται για χαλαρωτικούς περιπάτους και ποδηλασία στις όχθες της, μαγεύουν τον επισκέπτη.

Λίμνη Ιλαρίωνα

Η τεχνητή λίμνη του Ιλαρίωνα σχηματίστηκε στην κοιλάδα του Αλιάκμονα και εκτείνεται από το Νοτιοανατολικό άκρο της Π.Ε Γρεβενών μέχρι την περιοχή της Αιανής Κοζάνης. Η λίμνη του Ιλαρίωνα αποτελεί ένα έργο αξιόλογο, αφού η κατασκευή της μπορεί να οδηγήσει στην οικονομική, περιβαλλοντική, πολιτιστική και τουριστική αναβάθμιση της περιοχής. Σκοπός της κατασκευής του φράγματος είναι η λειτουργία του υδροηλεκτρικού εργοστασίου.

Λίμνη Καστρακίου

Η λίμνη Καστρακίου βρίσκεται κοντά στο ομώνυμο χωριό Καστράκι της Αιτωλοακαρνανίας, 12 χλμ. από την Ε.Ο. Αργινίου-Άρτας. Είναι τεχνητή λίμνη κατασκευασμένη στην κοίτη του ποταμού Αχελώου στο σημείο συμβολής του με τον παραπόταμο Ίναχο. Η επιφάνεια της λίμνης καλύπτει έκταση 28,000 τ.χλμ. με όγκο νερού 1.000.000 κ.β. Το φράγμα της λίμνης έχει ύψος 95 μέτρα, μήκος 530 μέτρα και το πάχος στην βάση του είναι 380 μέτρα. Στο σημείο του φράγματος έχει δημιουργηθεί υδροηλεκτρικός σταθμός που εξοικονομεί σημαντική ενέργεια από την μη χρήση πετρελαίου και δεν μολύνει το περιβάλλον. Η λίμνη του Καστρακίου καταλήγει βορειοδυτικά στο χωριό Μπαμπαλιό δημιουργώντας ένα τοπίο απείρου κάλλους.

Λίμνη Κερκίνη

Η λίμνη Κερκίνη είναι μια από τις πιο γνωστές λίμνες της χώρας μας. Έχει σχήμα «αχλαδιού», με κορυφή το φράγμα κοντά στο χωριό Λιθότοπο. Το μέγιστο μήκος της είναι περίπου 15km, το μέγιστο πλάτος 8,5km ενώ το βάθος κυμαίνεται από 1 έως 10m. Η λίμνη Κερκίνη είναι ένα πολύτιμο οικοσύστημα με πολλαπλά οφέλη και πλήθος αξιών. Οι κυριότερες είναι η αντιπλημμυρική, η αρδευτική, αλιευτική και η βιοποικιλότητα. Με έκταση 850.000 στρέμματα και σπάνια χλωρίδα και πανίδα, η ευρύτερη περιοχή της λίμνης αποτελεί υγρότοπο διεθνούς σημασίας.

Λίμνη Θησαυρού και Πλατανόβρυσης

Η εικόνα των τεχνητών λιμνών Θησαυρού και Πλατανόβρυσης του Δήμου Παρανεστίου μαγεύει τον κάθε επισκέπτη. Η Λίμνη Θησαυρού είναι τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε έπειτα από κατασκευή φράγματος στον ποταμό Νέστο. Βρίσκεται στον νομό Δράμας. Ο υδροηλεκτρικός σταθμός του Θησαυρού αποτελείται από τρεις μονάδες συνολικής ισχύος 384 MWatt. Το μέγιστο βάθος της είναι 147 μέτρα, το μήκος της 32 χλμ. και το πλάτος της 320 - 2.700 μέτρα.

Λίμνη Κρεμαστών

Η λίμνη Κρεμαστών είναι η μεγαλύτερη τεχνητή λίμνη στην Ελλάδα. Δημιουργήθηκε την δεκαετία του '60 και επηρέασε άμεσα την ζωή των κατοίκων της περιοχής. Η απaráμιλλη ομορφιά της λίμνης με τα γαλαζοπράσινα νερά, τα φιόρδ που δημιουργούνται αλλά και τα πολυάριθμα μικρά νησάκια που στέκουν διάσπαρτα θα μαγέψουν πραγματικά τον επισκέπτη κάνοντας τον να νομίζει ότι βρίσκεται σε κάποιο εξωτικό προορισμό. Οι λάτρεις των σπορ αλλά και της δράσης γενικότερα δεν θα μείνουν ανικανοποίητοι καθώς στην περιοχή μπορεί να δοκιμάσει κανείς την τύχη του στο canoe kayak αλλά και στο rafting.

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΛΙΜΝΕΣ**

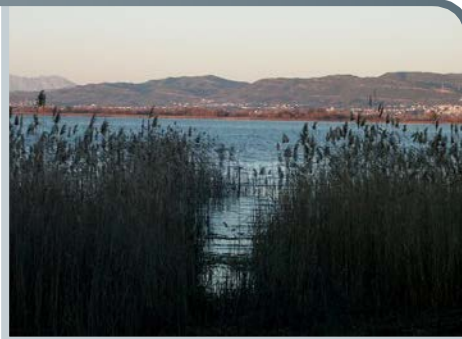
Λίμνη Λούρου

Η λίμνη Λούρου είναι τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε έπειτα από κατασκευή φράγματος στον ποταμό Λούρο, στο Δήμο Ζηρού. Βρίσκεται στον νομό Πρέβεζας. Η υδροηλεκτρική μονάδα του Λούρου είναι από τις παλαιότερες της Ελλάδας. Το φράγμα και η τεχνητή λίμνη στον ποταμό Λούρο που τροφοδοτεί τον ομώνυμο υδροηλεκτρικό σταθμό της ΔΕΗ. Είναι τσιμεντένιο με ύψος 25 μ. και μήκος 70. Κατασκευάστηκε το 1963. Ο σταθμός παραγωγής βρίσκεται χαμηλότερα στην αριστερή όχθη του ποταμού και το νερό φτάνει ως εκεί με υπόγειο αγωγό.

Λίμνη Λυσιμαχεία

Βρίσκεται νότια του νομού Αιτωλοακαρνανίας, της Στερεάς Ελλάδας και απέχει 5 χλμ. από την πόλη του Αγρινίου. Τα πλεονάζοντα νερά της διοχετεύονται με την διώρυγα του Δίμηκου στον Αχελώο, δυτικά του Αγγελόκαστρου. Η παραλίμνια περιοχή είναι πνιγμένη στα καλάμια κι αναμεσά τους βρίσκουν καταφύγιο το χειμώνα, φαλαρίδες, βουταλίδες και πρασινοκέφαλες πάπιες, ενώ φωλιάζουν πορφυροτσικνάδες & νανομουγκάνες & στα γύρω δέντρα ο νυχτοκόρακας. Στα νερά της υπάρχουν ενδημικά ψάρια και η σπάνια πια στη χώρα μας βίδα.

Λίμνη Οζερός

Μόνιμη λίμνη γλυκού νερού, δυτικά του Αχελώου, του οποίου και αποτελεί υπολεκάνη συνολικής έκτασης 59 km². Η επιφάνειά της ανέρχεται σε 11 km², έχει αρκετό βάθος 8 - 10 m και υπερθαλάσσιο ύψος 23 m. Είναι τεκτονικής προέλευσης και την γένεσή της, την οφείλει στην ύπαρξη της μεγάλης ρηξιγενούς ζώνης από τον Αμβρακικό ως την λιμνοθάλασσα του Μεσολογίου. Πρόκειται για φραγματογενή λίμνη που δημιουργήθηκε από τον εγκλωβισμό των υδάτων από τις προσχώσεις του Αχελώου. Είναι διαυγής ολιγοτροφική λίμνη και με τα νερά της αρδεύονται περί τα 4.000 στρέμματα.

Λίμνη Μαραθώνα

Ο Ταμιευτήρας του Μαραθώνα δημιουργήθηκε με την κατασκευή Φράγματος που βρίσκεται στο νομό Αττικής στη συμβολή των ρεμάτων του Χάρδρου και του Βαρνάβα. Οι εργασίες για την κατασκευή του Φράγματος άρχισαν το 1926 και ολοκληρώθηκαν το 1929. Το Φράγμα έχει κατασκευαστεί από σκυρόδεμα και είναι εξ ολοκλήρου επενδεδυμένο με Πεντελικό μάρμαρο, γεγονός που του προσδίδει μοναδικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο. Λόγω της εγγυτήτάς του με την Αθήνα, ο ταμιευτήρας του Μαραθώνα λειτουργεί ως βοηθητική πηγή υδροληψίας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Η τροφοδοτήσή του γίνεται από τους ταμιευτήρες της Υλίκης και του Μόρνου μέσω του Υδραγωγείου Υλίκης και του Ενωτικού Υδραγωγείου Μόρνου - Υλίκης.

Λίμνη Νευρόπολη

Η λίμνη Νευρόπολη βρίσκεται σε απόσταση 7 χιλιομέτρων από την Τοπική Κοινότητα Ελευθεροχωρίου του Δήμου Λαμιένων και 12 χλμ από τις ιστορικές Θερμοπύλες και αποτελεί ένα εξαιρετικό δείγμα φυσικής ομορφιάς και κομμάτι του φυσικού πλούτου του Όρους Καλλιδρόμου. Μοναδική στο είδος της για όλο τον ορεινό όγκο της Στερεάς Ελλάδας, ορμητήριο για τα πιο μαγευτικά μέρη του Καλλιδρόμου, αλλά και όαση ξεκούρασης και δραστηριοτήτων για τον επισκέπτη της καλλιδρόμιας γης. Το τοπίο είναι σπάνιο για τον Ελλαδικό χώρο τόσο τους χειμερινούς μήνες όσο και τους θερινούς όπου το έδαφος παραμένει υγρό χαρίζοντας «σπίτι» σε μεγάλο αριθμό αμφιβίων συμπεριλαμβανόμενου και του αλπικού τρίτωνα.

Λίμνη Παμβώτιδα

Η Παμβώτιδα, η δεύτερη παλαιότερη λίμνη της Ευρώπης μετά τη λίμνη της Οχρίδας, γνωστή και ως λίμνη των Ιωαννίνων αποτελεί το καμάρι των Γιαννιωτών. Έχει περίμετρο περίπου 33 χλμ, το μήκος της φτάνει σχεδόν τα 8 χλμ ενώ στο πιο πλατύ της σημείο φτάνει περίπου τα 5,5 χλμ. Η λίμνη των Ιωαννίνων αποτελεί ένα εξαιρετικό και ευαίσθητο οικοσύστημα, το οποίο ανήκει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών (NATURA 2000), «σπίτι» για τα σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, όπως караβίδες, γουλιανοί, κυπρίνοι, αγριόπαπιες, χέλια καθώς και πολλών αμφιβίων και μεταναστευτικών πουλιών.

Λίμνη Πηνειού

Η λίμνη Πηνειού είναι τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε έπειτα από κατασκευή φράγματος στον ποταμό Πηνειό. Βρίσκεται στον νομό Ηλείας. Η έκτασή της είναι 19,895 τ.χλμ και είναι η μεγαλύτερη λίμνη της Πελοποννήσου. Το φράγμα, που έχει πάχος 10 μέτρα, άρχισε να κατασκευάζεται τον Σεπτέμβριο του 1961 και ο έργο παραδόθηκε το 1968. Με τον εμπλουτισμό του φράγματος με νερό εγκαταλείφθηκε το χωριό Ξενιές που βρισκόταν στον πυθμένα της υπό δημιουργία λίμνης αλλά και οι οικισμοί Παλαιοχώρα, Αγία Άννα και Σούλι. Το εμβαδόν της λεκάνης του φράγματος είναι 723 χιλιόμετρα, και η χωρητικότητα της λίμνης είναι 366 εκατομμύρια κυβικά μέτρα.

Λίμνη Πολυφύτου

Η **Τεχνητή Λίμνη Πολυφύτου** διαμορφώθηκε κατά τη δεκαετία το 1975, καλύπτει επιφάνεια 74 km² (κατακλυζόμενη) και δέχεται κυρίως τα νερά του ποταμού Αλιάκμονα, καθώς και ορισμένων χειμάρρων, από λεκάνη απορροής συνολικής έκτασης 5.360 km². Η Λίμνη ανήκει στη ΔΕΗ όμως έχει παραχωρηθεί στους κατοίκους των γύρω περιοχών, για αλιευτική και οικοτουριστική εκμετάλλευση. Έχει γίνει καταγραφή 17 ειδών ψαριού του γλυκού νερού, ενώ στο Δέλτα του ποταμού Αλιάκμονα απαντώνται και πολλά ευρύαλα είδη. Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες τεχνητές λίμνες της Ελλάδας, στην οποία πρόσφατα κατασκευάστηκε ένα σύγχρονο πλωτό λιμάνι.

Λίμνη Πουρναρίου I

Η **τεχνητή λίμνη Πουρναρίου** βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα έξω από την Άρτα, κοντά στο ιστορικό Πέτα του Δήμου Νικολάου Σκουφά. Σε υψόμετρο 140 μέτρων, η λίμνη Πουρναρίου, έχει συνολική έκταση 18,233 τ. χλμ, μέγιστο μήκος 17,730 χλμ. και μέγιστο πλάτος 7,360 χλμ. Η ιχθυοπανίδα της είναι αξιοσημείωτη, καθώς στα νερά της λίμνης φιλοξενούνται κυπρίνοι, στρωσίδια, πινδοβίνοι, μπριάνες, λιάρες, μουστακάτοι, τυλιανοί, άγριες πέστροφες, χέλια και ψευδοφοξίνοι είδος που δεν εμφανίζεται σε άλλον ταμιευτήρα στην Ελλάδα. Καταφύγιο στην περιοχή βρίσκει επίσης ένα πλήθος πτηνών όπως νυχτοκόρακες, πρασινοκέφαλες πάπιες, αλκυόνες, φαλαρίδες, καστανοκέφαλοι γλάροι και ποταμοσφυριχτές που σχηματίζουν την πλούσια σε ορνιθοπανίδα λίστα της λίμνης Πουρναρίου.

Λίμνη Σμοκόβου

Η **τεχνητή λίμνη της Αγίας Βαρβάρας** βρίσκεται 6 χιλ. περίπου νότια της Βέροιας επί της επαρχιακής οδού Βέροιας-Βεργίνας. Στο σύνολό του αποτελείται από τον παλιό και νέο ταμιευτήρα (σήμερα λειτουργεί ως ενιαίος) και το φράγμα. Με το υπόλοιπο φυσικό τοπίο και την εύκολη προσβασιμότητα, η λίμνη αποτελεί τουριστικό προορισμό αναψυχής, ναυταθλητισμό και άλλες δράσεις. Το συγκεκριμένο αναρρυθμιστικό έργο της Αγίας Βαρβάρας συνέβαλε στην ορθολογική λειτουργία του ΥΗΣ Ασωμάτων σε ενέργεια αιχμής στην διάρκεια της αρδευτικής περιόδου. Επίσης συμβάλλει στην αύξηση της παραγόμενης ενέργειας της ΜΥΗΣ Μακροχωρίου, αλλά και στην ύδρευση της Θεσσαλονίκης και παράλληλα αξιοποιεί την οικολογική παροχή του ποταμού Αλιάκμονα.

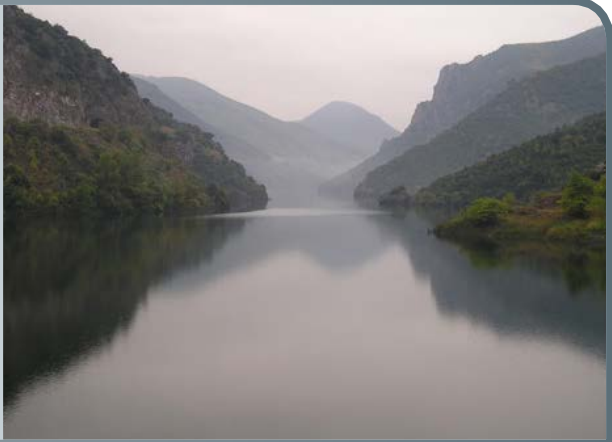
Λίμνη Πουρναρίου II

Στον ποταμό Άραχθο κατασκευάστηκαν τα φράγματα του Πουρναρίου I, με ωφέλιμη χωρητικότητα 303 εκ. m³, και το αναρρυθμιστικό φράγμα του Πουρναρίου II, ωφέλιμης χωρητικότητας 4,1 εκ. m³. Με τα υδροηλεκτρικά αυτά έργα, εξασφαλίζεται η συνεχής ροή του νερού στην κοίτη και τις εκβολές του ποταμού Αράχθου, καθ' όλο το έτος, συμβάλλοντας έτσι σε μια ορθολογική και αποτελεσματική αξιοποίηση των αρδευτικών δικτύων της περιοχής.

Λίμνη Σφηκιά

Η **Λίμνη Σφηκιά** είναι τεχνητή λίμνη με έκτασή 4,3 τ.χλμ που δημιουργήθηκε έπειτα από κατασκευή φράγματος στον ποταμό Αλιάκμονα. Βρίσκεται κοντά στο χωριό Σφηκιά στο οποίο οφείλει το όνομά της.

Λίμνη Ριαχόβου (ή Ντοβρίτσι ή Σουρίζου)

Η λίμνη του Ριαχόβου είναι μικρή, με έκταση γύρω στα 45 στρέμματα, στολίζει διακριτικά το τοπίο και δίνει τη δική της γαλάζια πινελιά στο πράσινο του αξιόλογου αυτού τόπου. Το σχήμα της είναι τετράγωνο, με μία μικρή υδάτινη εξοχή προς τα βόρεια και φιλοξενεί καλαμώνες και μία μικρή παραλία, ενώ στολίδι της είναι το μικρό νησάκι που βρίσκεται στη μέση και αποτελεί καταφύγιο για πολλά και σημαντικά είδη παρυδάτιων πουλιών. Διαθέτει αρκετά είδη χλωρίδας αλλά και μια ιδιαίτερη πανίδα που φιλοξενεί αρκετά είδη μεγάλων θηλαστικών.

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΛΙΜΝΕΣ**

Λίμνη του Μόρνου

Η Λίμνη του Μόρνου είναι τεχνητή λίμνη με συνολική επιφάνεια της λίμνης, που αντιστοιχεί στη μέση στάθμη της, είναι περίπου 15,5 τ.χλμ. με αποτέλεσμα να είναι η ένατη μεγαλύτερη τεχνητή λίμνη της Ελλάδας. Η λίμνη βρίσκεται περίπου στο κέντρο του νομού Φωκίδας, καλύπτοντας με τα νερά της ένα λεκανοπέδιο δυτικά του Λιδωρικίου, που σχηματιζόταν ανάμεσα στα όρη Γκιώνα και Βαρδούσια. Η λίμνη του Μόρνου είναι ενταγμένη στο πρόγραμμα Natura 2000.

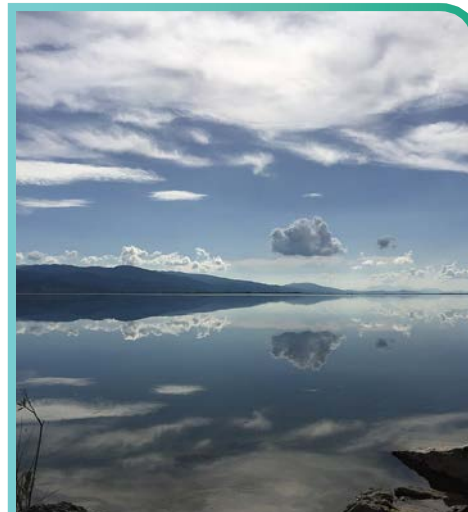
Λίμνη Στράτου

Η **Λίμνη Στράτου** είναι τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε με φράγμα στον ποταμό Αχελώο, με συνολική έκταση 8.400 km². Η παρόχθια βλάστηση, η εναλλαγή χρωμάτων και ο πλούτος του οικοσυστήματος μετέτρεψαν τον τόπο από έργο ενέργειας και άρδευσης σ' έναν από τους πλουσιότερους υδροβιότοπους της χώρας. Η Λίμνη Στράτου βρίσκεται στο 9ο χιλιόμετρο της Ε.Ο. Αργινίου – Άρτας. Η λίμνη κατασκευάστηκε από την ΔΕΗ το 1991 και αποτελεί το Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιου Σκι της Ελληνικής Ομοσπονδίας. Το τοπίο που έχει δημιουργηθεί είναι μοναδικό και η επίσκεψη στη λίμνη και στα υπέροχα παραλίνια χωριά της ανταμείβει τον επισκέπτη.

Λίμνη Τσιβλού

Η **λίμνη Τσιβλός**, μια ορεινή και βαθιά μικρή λίμνη, βρίσκεται στις παρυφές του όρους Χελμός που περιβάλλεται από δάση. Ο Τσιβλός παραμένει και σήμερα μια ιδιαίτερα βαθιά λίμνη, με απότομες όχθες, ενώ η έκταση και η ακτογραμμή της αυξομειώνονται, καθώς η στάθμη της λίμνης ανεβοκατεβαίνει, ανάλογα με την εποχή και το ύψος των βροχοπτώσεων κάθε χρονιάς. Η λίμνη βρίσκεται σε τέτοιο υψόμετρο όπου συναντιούνται οι δύο διαφορετικές ζώνες δασικής βλάστησης: η πεδινή με το χαλέπιο πεύκο και η ορεινή με το μαυρόπευκο και το έλατο.

Λίμνη Τριχωνίδα

Η **Λίμνη Τριχωνίδα** είναι η μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας. Βρίσκεται στον νομό Αιτωλοακαρνανίας. Έχει επιφάνεια 95,8 τετραγωνικά χιλιόμετρα, μέγιστο μήκος 21,5 χλμ. και μέγιστο βάθος 58 μ. Τα νερά της ανανεώνονται συνεχώς μέσω πηγών κάτω από την επιφάνεια της λίμνης, ενώ μέσω τάφρου, παροχετεύονται στην παρακείμενη λίμνη Λυσιμαχία και από εκεί χύνονται στον ποταμό Αχελώο. Για το λόγο αυτό θεωρείται μια από τις πιο καθαρές λίμνες της Ελλάδας. Γύρω από τη λίμνη υπάρχουν μικροί παραλίμνιοι οικισμοί. Πέρα από την φυσική της ομορφιά η περιοχή διαθέτει και μεγάλη βιοποικιλότητα.

Λίμνη Υλίκη

Η **Υλίκη** είναι φυσική λίμνη στη Βοιωτία, βόρεια της Θήβας, με όχθες απόκρημνες, στους πρόποδες των δυτικών προεκτάσεων του Πτώου Όρους και των ανατολικών του Μεσσαπίου. Ονομάζεται και Λικέρι, και έχει έκταση κατά μέσο όρο 19,1 τετρ. χιλιόμετρα. Υπάρχει και ομώνυμος οικισμός, η Υλίκη. Το 1959 άρχισε να λειτουργεί σύνδεση παροχής νερού στην τεχνητή λίμνη του Μαραθώνα από τη λίμνη Υλίκη, καθώς η μεγάλη πληθυσμιακή ανάπτυξη της πρωτεύουσας καθιστούσε πλέον ανεπαρκή την ύδρευση της αποκλειστικά από την πρῶτη.

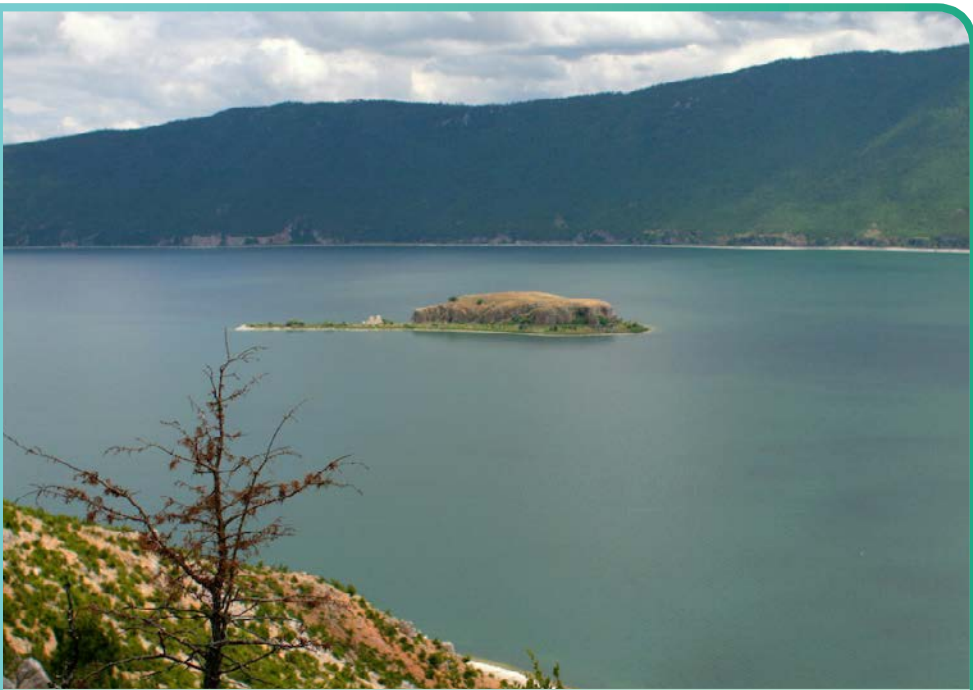
Λίμνη Πλαστήρα

Η **Λίμνη Πλαστήρα** βρίσκεται στο οροπέδιο της Νεβρόπολης στο δυτικό τμήμα του Νομού Καρδίτσας. Είναι μια τεχνητή λίμνη με το βάθος της να ποικίλει και προσδιορίζεται από το ανάγλυφο της περιοχής πριν σκεπασθεί από τα νερά. Περιέχει 400 εκατ. κυβικά μέτρα νερού, έχει μέγιστο μήκος 12 χλμ, πλάτος 4 χλμ. και η συνολική της επιφάνεια είναι 24 χλμ. Τα τελευταία χρόνια η λίμνη αξιοποιείται τουριστικά και προσελκύει όλο και περισσότερους επισκέπτες, που χαίρονται την ομορφιά του τοπίου αλλά και τις εξαιρετικές τουριστικές υποδομές, που αναπτύσσονται κυρίως στις δυτικές όχθες.

Παραλίμνη

Η **Παραλίμνη** είναι λίμνη της νότιας Ελλάδας στα σύνορα των νομών Βοιωτίας και Ευβοίας, στα διοικητικά όρια των δήμων Θηβαίων και Χαλκιδέων. Τροφοδοτείται με νερό από την γειτονική της λίμνη Υλίκη. Η έκταση της λίμνης είναι 15 περίπου τ. χλμ. Η λίμνη έχει μακρόστενο σχήμα με μέγιστο μήκος περίπου 8 χιλιόμετρα και μέγιστο πλάτος 2 χιλιόμετρα. Η Παραλίμνη ήταν γνωστή στην αρχαιότητα με την ονομασία Τρεφία. Κοντά στις όχθες της ήταν χτισμένες οι πόλεις Ύλη και Πετειών. Η λίμνη Παραλίμνη μαζί με την λίμνη Υλίκη και τον Βοιωτικό Κηφισό αποτελούν το σύστημα του Βοιωτικού Κηφισού που είναι ενταγμένο στο δίκτυο Natura 2000.

Λίμνες Πρέσπες

Οι **Πρέσπες** αποτελούν διάσημη για το φυσικό της κάλλος τριεθνή ορεινή λιμναία περιοχή στα βορειοδυτικά σύνορα της Ελλάδας με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία. Βρίσκονται σε υψόμετρο 857 μέτρων η Μικρή Πρέσπα και περίπου 852 μέτρα η Μεγάλη, με δεσπόζοντα σημεία τους την ύπαρξη των δύο λιμνών: την Μεγάλη Πρέσπα που χωρίζεται ανάμεσα στην Ελλάδα, τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία και την Μικρή Πρέσπα η οποία ανήκει κυρίως στην Ελλάδα (τα 43,5 περίπου τ.χλμ.) ενώ το μικρότερο τμήμα της (λιγότερο από 4 τ.χλμ.), προς τα δυτικά, ανήκει στην Αλβανία. Λόγω της καθόδου της στάθμης του νερού στη Μικρή Πρέσπα, το μέρος που ανήκει στην Αλβανία, έχει σχεδόν εξαφανιστεί.

Φράγμα Αποσελέμη

Το **φράγμα Αποσελέμη** ήταν ένα τεχνικό έργο που τελικά ολοκληρώθηκε το 2012. Στο βυθό του φράγματος υπάρχει το μικρό χωριό Σφεντύλι, οι λιγοστοί κάτοικοι του οποίου απομακρύνθηκαν. Τα νερά της λίμνης της Λαγκάδας, όπως λέγεται η ευρύτερη περιοχή, προέρχονται κυρίως από το Οροπέδιο Λασιθίου. Η λίμνη μέσα σε λίγα χρόνια έχει μετατραπεί σε σημαντικό υδροβιότοπο.

Σπήλαιο Λιμνών Καστριών

Το **Σπήλαιο των Λιμνών** είναι ένα σπάνιο δημιούργημα της φύσης. Βρίσκεται κοντά στο χωριό Καστριά της Αχαΐας, 16,5 χλμ. από τα Καλάβρυτα. Μέσα στο σπήλαιο υπάρχουν 13 αλληπάλληλες κλιμακωτές λίμνες, που σχηματίζονται μάλιστα σε τρεις ξεχωριστούς ορόφους, φαινόμενο το οποίο καθιστά το σπήλαιο μοναδικό στο είδος του στον κόσμο. Στον κάτω όροφο του σπηλαίου βρέθηκαν απολιθωμένα οστά ανθρώπου και διαφόρων ζώων, μεταξύ των οποίων και ιπποπόταμου. Το τμήμα αυτό προορίζεται για βιοσπηλαιολογικό εργαστήριο διεθνούς προβολής. Η αξιοποίηση του σπηλαίου άρχισε το 1981 από τον Ε.Ο.Τ. (Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού) και συνεχίστηκε από την πρώην Κοινότητα Καστριών. Σήμερα την ευθύνη λειτουργίας του έχει ο δήμος Καλαβρύτων.

Παγκόσμια ευθυγράμμιση στα αεροπορικά ταξίδια και προσεγγίσεις για την αποκατάσταση των αερομεταφορών καθώς η επανεκκίνηση προχωρά, ζήτησε ο Jost Lammers πρόεδρος του ACI Europe (Airports Council International).

Από το βήμα του Ετήσιου Συνεδρίου και της Γενικής Συνέλευσης του ACI στην Γενεύη, αναφέρθηκε αναλυτικά στους ασυντόνιστους παγκόσμιους ταξιδιωτικούς περιορισμούς, τις δημοσιονομικές ανισορροπίες και τη δράσης για το κλίμα χωρίς ρυθμιστική υποστήριξη.

Απευθυνόμενος στην κοινότητα του αεροδρομίου, στους εταίρους του κλάδου και στους θεσμικούς φορείς υπογράμμισε ότι χρειάζεται περισσότερη διεθνής καθοδήγηση για να εναρμονιστεί το «απίστευτο συνονθύλευμα» των ταξιδιωτικών καθεστώτων.

Αυτό θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές του απεριόριστου ταξιδιού για τους εμβολιασμένους και στην αποδοχή των πρωτοκόλλων δοκιμών για όσους δεν είναι εμβολιασμένοι.

Όπως επεσήμανε ένα πλήρως ψηφιοποιημένο παγκόσμιο πρότυπο για την επαλήθευση της κατάστασης της υγείας είναι επιτακτική ανάγκη. Ιδιαίτερα εάν τα αεροδρόμια πρόκειται να χειριστούν σταδιακά αυξανόμενη επιβατική κίνηση. Και

Διεθνή συντονισμό για τις πτήσεις ζητά το ACI Europe

Το Διεθνές Συμβούλιο Αεροδρομίων κάλεσε τις πολιτικές ηγεσίες του πλανήτη και ιδιαιτέρως την Ευρώπη να συντονίσουν τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς, παρέχοντας πλήρεις ελευθερία κινήσεων στους εμβολιασμένους

εδώ, ο Jost Lammers έσπευσε να επαινέσει το ευρωπαϊκό μοντέλο.

«Το Ψηφιακό Πιστοποιητικό Covid της ΕΕ παρουσιάζει μια έτοιμη δοκιμασμένη λύση – για την οποία κάθε Ευρωπαίος μπορεί να είναι περήφανος και ένα πρότυπο για τα ψηφιακά διαλειτουργικά διαπιστευτήρια κατάστασης υγείας που πρόκειται να αποτελέσουν διαρκές χαρακτηριστικό των αεροπορικών ταξιδιών», είπε.

Με επίκεντρο την Ευρώπη, ο επικεφαλής της ACI τόνισε την επιτακτική ανάγκη για απρόσκοπτη ευθυγράμμιση των ταξιδιωτικών καθεστώτων τόσο εντός των

● ● ● ● ● ● ● ●
**Ο επικεφαλής
του ACI Europe άσκησε
ιδιαίτερη κριτική
για τις ενέργειες του
Ηνωμένου Βασιλείου, ως
αγνόηση στοιχείων που
βασίζονται στον κίνδυνο
και «αψηφούν τη λογική»**
● ● ● ● ● ● ● ●

συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και πέραν αυτών, καθώς επεσήμανε μια αναδυόμενη Ευρωπαϊκή Ένωση Υγείας.

Σε ένα ωμό βραχυπρόθεσμο μήνυμα προς εκείνες τις κυβερνήσεις που εξακολουθούν να επιβάλλουν οποιουδήποτε περιορισμούς στους εμβολιασμένους, άσκησε ιδιαίτερη κριτική για τις ενέργειες του Ηνωμένου Βασιλείου ως αγνόηση στοιχείων που βασίζονται στον κίνδυνο και «αψηφούν τη λογική».

Αυτό όπως είπε, «βλάπτει όχι μόνο τη βρετανική αεροπορία, αλλά και την οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου στο σύνολο της».

Κρατικές ενισχύσεις, αερολιμενικές χρεώσεις και slots στο επίκεντρο

Όσον αφορά στην ικανότητα των ευρωπαϊκών αεροδρομίων να ανακάμψουν, ο Πρόεδρος της ACI Europe περιέγραψε ένα ζοφερό τοπίο συστημικής οικονομικής αδυναμίας σε ολόκληρο τον κλάδο. Κι αυτό καθώς τα αεροδρόμια και πολλές μεγάλες αεροπορικές εταιρείες συνέχισαν να λειτουργούν για μήνες χωρίς σχεδόν καθόλου έσοδα.

Τα αεροδρόμια που έμειναν επίσης εκτός του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ των 750 δισεκατομμυρίων ευρώ δεν είχαν άλλη επιλογή από το να δανειστούν, ακολουθώντας ένα δρόμο με τεράστιο χρέος.

Τώρα, αντιμέτωποι με αδύναμα έσοδα, η ικανότητά τους να επενδύουν στη βιωσιμότητα, την ψηφιοποίηση και τη χωρητικότητα έχει τεθεί σε κίνδυνο. Με το κόστος να έχει ήδη μειωθεί, την απουσία περαιτέρω οικονομικής στήριξης από τις κυβερνήσεις και πιο ευέλικτων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, η λύση για πολλά αεροδρόμια μπορεί να βασίζεται μόνο στην αύξηση των τελών χρήσης.

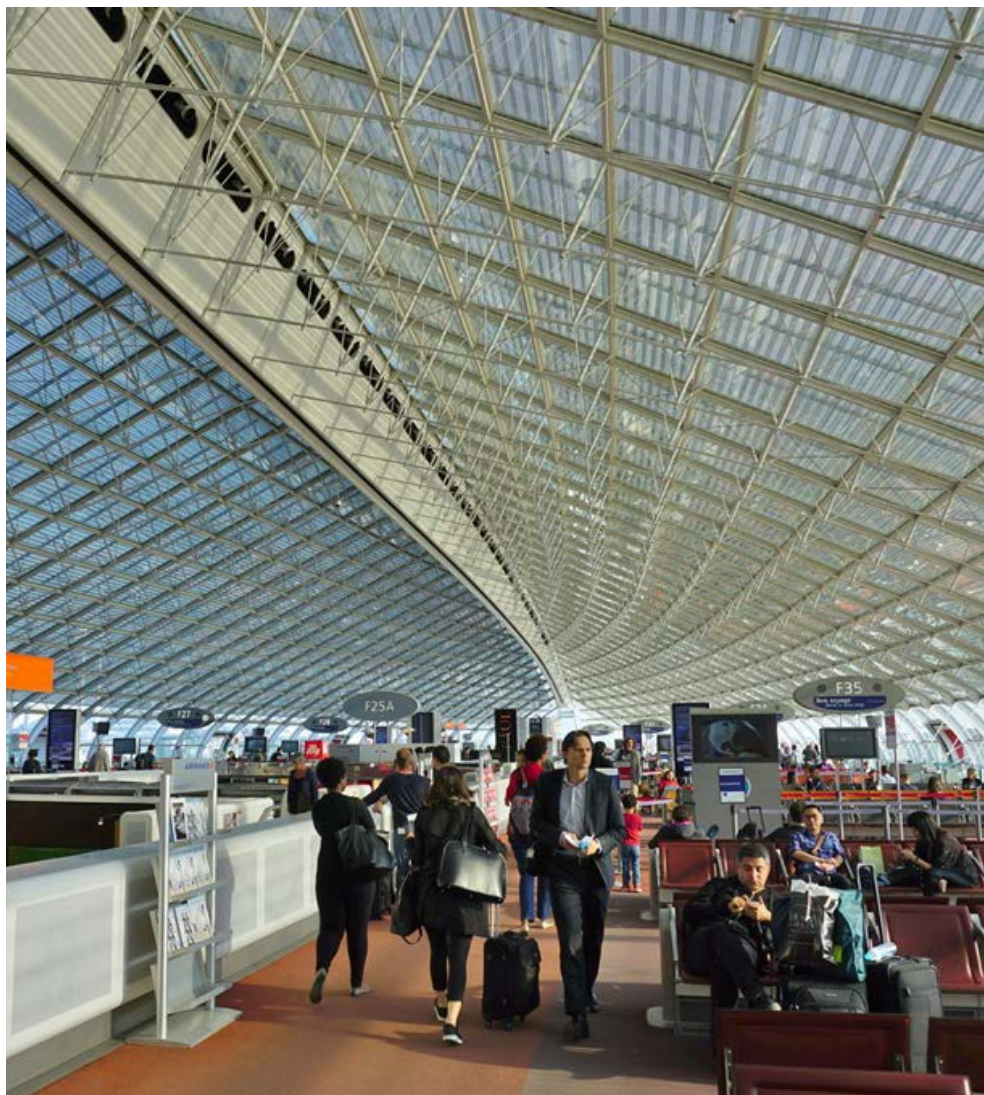
Ως υποδομές ζωτικής σημασίας και ως επιχειρήσεις τα αεροδρόμια πρέπει να παραμείνουν βιώσιμα.

Αναφερόμενος στους πρόσφατους τί-

λους γύρω από τις κατηγορίες της Διεθνούς Ένωσης Αερομεταφορών (IATA) για τις χρεώσεις αεροδρομίων, ο Jost Lammers περιέγραψε τις προσαρμογές στις χρεώσεις των χρηστών ως τίποτα περισσότερο από έναν «έλεγχο πραγματικότητας», καθώς «τα χρήματα δεν φυτρώνουν στα δέντρα στα αεροδρόμια».

Κατήγγειλε τη λογική της ίδιας της IATA να χρησιμοποιεί τα αεροδρόμια ως μέσα επιδότησης των αεροπορικών εταιρειών, καθώς από μας φέρνει πίσω στη δεκαετία του 1960 και έρχεται σε αντίθεση με το ευρωπαϊκό μοντέλο. Σε αυτό το πλαίσιο, κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «να παραμείνει απόλυτα προσηλωμένη στη διατήρηση της ακεραιότητας και της ανθεκτικότητας της Ενιαίας Αγοράς Αεροπορίας». Της οποίας τα αεροδρόμια ως επιχειρήσεις από μόνα τους αποτελούν ουσιαστικό μέρος.

Σε παρόμοιο πνεύμα, ζήτησε επίσης την αναθεώρηση του κανονισμού της ΕΕ για τα slots. Όπως είτε η πανδημία έχει αποκαλύψει το πραγματικό κόστος για τα αεροδρόμια, την αεροπορική σύνδεση και τους καταναλωτές ενός απαρχαιωμένου συστήματος που δεν είναι κατάλληλο για κρίσεις.

Αντιμέτωποι με ένα βιώσιμο αεροπορικό μέλλον

Παρά τις γνωστές εντάσεις σχετικά με τις χρεώσεις των αεροδρομίων και τη χρήση θέσεων υποδοχής, ο επικεφαλής της ACI έσπευσε να τονίσει ότι οι σχέσεις αεροπορικών εταιρειών και αεροδρομίων είναι ισχυρές. Ο τομέας αεροπορικής συνεργασίας που ήδη αποδίδει αποτελέσματα στην συλλογική δέσμευση για απαλλαγή από εκπομπές άνθρακα και την ευθυγράμμιση με τη Συμφωνία του Παρισιού. Ο ευρωπαϊκός τομέας των αερομεταφορών έχει εκπνήσει με επιτυχία έναν φιλόδοξο κοινό οδικό χάρτη για να φτάσει στις καθαρές μηδενικές εκπομπές CO2 έως το 2050. Αλλά και πάλι, υπάρχουν ελλείψεις στην εταιρική σχέση που απαιτείται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, με ανάμικτα μηνύματα και από τις δύο πλευρές. Οι προτεινόμενες εντολές για βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα και οι στόχοι για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας που ορίζονται στο Fit for 55 αποτελούν σταθερές κινήσεις προς τα εμπρός. Ωστόσο θα απαιτήσουν σημαντική οικονομική στήριξη και αποτελεσματικά κίνητρα για την αποφυγή κινδύνου επενδύσεων. Ο Jost Lammers επανέλαβε την έκκληση

του προς τον Πρόεδρο της EC Ursula von der Leyen να αποδεχθεί την πρόσκληση του κλάδου να σχηματίσει Σύμφωνο της ΕΕ για τη βιώσιμη αεροπορία. Κάτι που θα αντιπροσώπευε μια σημαντική αλλαγή σταδίου στην ευθυγράμμιση μεταξύ του κλάδου και των ρυθμιστικών αρχών που εργάζονται προς αυτό που είναι -σε τελική ανάλυση- κοινός στόχος. Κλείνοντας ο Πρόεδρος του ACI Europe ανακοίνωσε μια νέα πρωτοβουλία από τη βιομηχανία αεροδρομίων προς τις καθαρές μηδενικές εκπομπές CO2. Τα αεροδρόμια της Ευρώπης προχώρησαν ήδη τη δέσμευση τους για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα ένα βήμα παραπέρα. Με την κυκλοφορία ενός Δημόσιου Αποθετηρίου μεμονωμένων οδικών χαρτών αεροδρομίων. Πρόκειται για πρακτικές Οδηγίες σχετικά με την ανάπτυξη δραστηκών οδικών χαρτών καθαρού μηδενικού άνθρακα, στα αεροδρόμια. Με αυτό το επίπεδο διαφάνειας όσον αφορά στα σχέδια που στηρίζουν τις υποσχέσεις, ο κλάδος των αερολιμένων πρωτοστατεί για άλλη μια φορά στην απτή πρόοδο προς το μέλλον για απαλλαγή από τις εκπομπές.

Ας ενθαρρύνουμε το slow travel για να σταματήσουμε τον μαζικό τουρισμό!

Ο τουρισμός της «κατανάλωσης» ενός προορισμού έχει πάρει το προβάδισμα σε αυτό της ανακάλυψής του. Αυτές οι υπερβολές προκαλούν τον κορεσμό πολλών πόλεων και την καταγγελία αυτού του υπερτουρισμού από ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων τους που καταγγέλλουν τις διεστραμμένες επιπτώσεις του

Οι καταστροφικές συνέπειες του «υπερτουρισμού» στο περιβάλλον και στους τοπικούς πληθυσμούς πρέπει να αναγκάσουν τους παίκτες της τουριστικής βιομηχανίας να δημιουργήσουν πιο

ενάρετες ταξιδιωτικές προσφορές και τους παραθεριστές να υιοθετήσουν λιγότερο επιβλαβείς πρακτικές.

Ο τομέας του τουρισμού, ο πρώτος που πλήττεται από την κρίση του

covid-19, βιώνει δύσκολες στιγμές.

Μήπως αυτή η πρωτοφανής περίοδος είναι μια ευκαιρία για να επανεξετάσουμε την παράλογη τουριστική δραστηριότητα και τις σημερινές πρακτικές που δεν σέβονται πάντα τον τόπο και τους κατοίκους του;

Ας θυμηθούμε αυτό το εντυπωσιακό παράδειγμα: τον περασμένο Φεβρουάριο, ένα χιονοδρομικό κέντρο είχε προμηθευτεί χιόνι με ελικόπτερο για να ικανοποιήσει τους πελάτες του. Αυτή η κωμική κατάσταση που δημιουργείται από τον μαζικό τουρισμό δεν έχει πλέον μια θέση στον σημερινό κόσμο.

Οι απερίσκεπτες εκπομπές CO2, η υποβάθμιση του τοπίου και η θυελλώδης συμβίωση μεταξύ ταξιδιωτών και κατοίκων, συνέπειες του «υπερτουρισμού», φαίνονται να εξαντλούνται.

Σήμερα, πρέπει να τα ξαναφτιάξουμε όλα και να επιστρέψουμε στις πραγματικές αξίες του ταξιδιού: «πάρτε το χρόνο σας, γνωρίστε τον άλλο, ανακαλύψτε πολιτισμούς διαφορετικούς από τους δικούς μας...».

Πώς καταφέραμε να φτάσουμε σε αυτό το σημείο;

Από τις πρώτες διακοπές μετ' αποδοχών, η τουριστική προσφορά έχει συγκεντρωθεί σε μερικά μέρη που είναι τώρα θύματα του υπερτουρισμού.

Ο τουρισμός της «κατανάλωσης» ενός

προορισμού έχει πάρει το προβάδισμα σε αυτό της ανακάλυψής του. Αυτές οι υπερβολές προκαλούν τον κορεσμό πολλών πόλεων και την καταγγελία αυτού του υπερτουρισμού από ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων τους που καταγγέλλουν τις διεστραμμένες επιπτώσεις του (Βενετία, Βαρκελώνη, Άμστερνταμ για να αναφέρουμε μόνο μερικές). Με την έλευση των κοινωνικών δικτύων, και ιδίως instagram, ο αγώνας για το τέλειο κλισέ καταστρέφει πολλούς προορισμούς. Όλοι βιώνουν τώρα μια ενιαία εμπειρία μακριά από τη μοναδικότητα μιας περιοχής, πλούσιας στην ιστορία και τον πολιτισμό της, όπου έχει έρθει να βυθιστεί.

Πώς θα το κάνουμε;

Όπως συμβαίνει ήδη στο Cinque Terre (Ιταλία) ή το Machu Picchu (Περού), ο περιορισμός του αριθμού των καθημέ-

Το να γίνει ο τουρισμός πιο βιώσιμος έχει καταστεί προτεραιότητα για το 72% των ταξιδιωτών, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες πρέπει να συνεργάζονται άμεσα με τις τοπικές αρχές για τη δημιουργία νέων τουριστικών προσφορών κατανεμημένων σε όλη την επικράτεια και κατά τη διάρκεια του έτους

ρινών επισκεπτών που επιτρέπεται να επισκέπτονται τις τοποθεσίες είναι μια ριζική λύση, αλλά απαραίτητη, καθώς η κατάσταση είναι επείγουσα.

Μακροπρόθεσμα, η σωτηρία του τουριστικού τομέα θα εξαρτηθεί από τη δημιουργία νέων προσφορών (το 95% των ταξιδιωτών πηγαίνουν στο 5% του πλανήτη σύμφωνα με τον UNWTO). Οι ταξιδιώτες μπορούν τώρα να στραφούν σε ξεχασμένα εδάφη, όπως τα πολλά χωριά που υπάρχουν παντού στην Ευρώπη, που πεθαίνουν και περιμένουν τους τουρίστες να ενισχύσουν την τοπική οικονομία τους.

Γιατί να μην παίξουμε το χαρτί εγγύτητας;

Πρόκειται για την (εκ νέου) ανακάλυψη της τοπικής μας κληρονομιάς και των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φυσικών αποθεμάτων μας, αναβιώνο-

ντας τα μικρά καταστήματα και εστιατόρια των περιοχών μας, τα ταξίδια μας θα βρουν λόγο, αντοχή και αυθεντικότητα. **Ο υπερτουρισμός είναι επίσης** συνώνυμος με κατασκευές που αναπτύσσουν γρήγορα οπτική ρύπανση, που μπορούμε εύκολα να αποφύγουμε ευνοώντας υπάρχοντα κτίρια ή λύσεις που δεν απαιτούν καμία βαριά υποδομή.

Επανεξέταση της τουριστικής προσφοράς

Το να γίνει ο τουρισμός πιο βιώσιμος έχει καταστεί προτεραιότητα για το 72% των ταξιδιωτών, οι ταξιδιωτικοί πράκτορες πρέπει να συνεργάζονται άμεσα με τις τοπικές αρχές για τη δημιουργία νέων τουριστικών προσφορών κατανεμημένων σε όλη την επικράτεια και κατά τη διάρκεια του έτους.

Τώρα είναι η ώρα να συνειδητοποιήσουμε τα προβλήματα και να επιφέρουμε

*Οι ταξιδιώτες μπορούν
τώρα να στραφούν
σε ξεχασμένα εδάφη,
όπως τα πολλά χωριά που
υπάρχουν παντού στην
Ευρώπη, που πεθαίνουν
και περιμένουν τους
τουρίστες να ενισχύσουν
την τοπική οικονομία τους.*

μια αλλαγή στις νοοτροπίες καθώς και στις πρακτικές. Κάθε παίκτης του τουριστικού τομέα πρέπει να θέσει τα σωστά ερωτήματα: Έχουμε θετικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο; Εντοπί-

σαμε και χρησιμοποιήσαμε όλες τις λύσεις που σέβονται τον τόπο μας στο έπακρο τις δυνατότητές τους;

Επανεκμάθηση για ταξίδια

Σε αντίθεση με την διαταγή του μαζικού τουρισμού για να δούμε τα πάντα και να κάνουμε τα πάντα, το slow travel μας ενθαρρύνει να πάρουμε το χρόνο μας. Όταν ταξιδεύουμε, συχνά έχουμε την τάση να αναπαράγουμε το ίδιο μοτίβο με αυτό της καθημερινής μας ζωής (μεταξύ εργασίας και οικογενειακής ζωής): πάμε στο ρυθμό του αγώνα!

Το θέμα δεν είναι να συλλέγουμε προορισμούς και να αποκτούμε κέρδος από το χρόνο που αφιερώσαμε σε μια χώρα καταναλώνοντας όσο το δυνατόν περισσότερες δραστηριότητες, αλλά να δώσουμε προτεραιότητα στην ποιότητα έναντι της ποσότητας: να πάμε προς το καλό, απλό, ενδιαφέρον και προσιτό.

To slow travel μας φέρνει πιο κοντά στην αυθεντικότητα και το άγνωστο, με σεβασμό για το περιβάλλον γύρω μας (φύση, οικοσυστήματα, πληθυσμοί...): να συναντήσουμε τους ντόπιους, να ξυπνήσουμε τη συνείδησή μας, να βγούμε από τη ζώνη άνεσης και τις συνήθειες μας.

Είμαστε τυχεροί που ζούμε στη Ελλάδα, μια χώρα με απίστευτο πλούτο με ποικίλα τοπία, η οποία βρίσκεται στην καρδιά της Ευρώπης, μια τεράστια παιδική χαρά όπου τα πάντα είναι εύκολα και όπου κρυφές γωνιές περιμένουν απλώς να ανακαλυφθούν. Η πραγματική αλλαγή του τοπίου είναι πιο κοντά από ό, τι νομίζουμε, οπότε ας μην καθυστερούμε να το απολαύσουμε και να το προωθήσουμε!

Μια και μοναδική συνταγή: επαγγελματικότητα, τοπική οργάνωση, ομαδική συνεργασία, διαφοροποίηση.

Στον
ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΧΡΗΣΤΟ

Τα θετικά αποτελέσματα για την κρουαζιέρα φέτος στη χώρα μας και τις ευκαιρίες που αναδύονται από το γεγονός αυτό επισημαίνει ο Ανδρέας Στυλιανόπουλος CEO της Navigator Travel & Tourist Services Ltd. Παράλληλα υπογραμμίζει τις ελλείψεις και τα οφέλη που θα προκύπταν, αν η Ελλάδα διέθετε μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική γύρω από την Κρουαζιέρα. Αναλυτικά η συνέντευξη έχει ως εξής:

- Κύριε Στυλιανόπουλε είναι χαρά μας που σας έχουμε στην «itn Ελληνικός Τουρισμός». Η κρουαζιέρα φάνηκε να έχει φέτος μια δυναμική ανάκαμψη που αποτέλεσε ευχάριστη έκπληξη. Πείτε τους λόγους που πιστεύετε πως οδήγησαν σε αυτή την άνοδο και αν συνεχίζεται αυτή η καλή εικόνα. Ποιες είναι οι κινήσεις που μπορούν να ωθήσουν σε ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη την κρουαζιέρα και τον θαλάσσιο τουρισμό στη χώρα μας;

Υπάρχει κανείς που να μην έχει κουραστεί είτε να απαντά σε αυτή την ερώτηση ή να ακούει τις απαντήσεις άλλων; Είναι πράγματα που έχουν χιλιο-ειπωθεί επί δεκαετίες, όπως π.χ. τα περί συντονισμού κυβερνητικών συναρμοδιοτήτων που εμπλέκονται στις λιμενικές και επιβατικές υπηρεσίες, τα περί ομοιογενειοποίησης διαδικασιών διαχείρισης αφίξεων-αναχωρήσεων, τα περί συγκροτημένης στρατηγικής ανάπτυξης υποδομών και μικρών παρεμβάσεων (π.χ. ναύδετων), τα περί στοχευμένης προώθησης προορισμών,

Μοναδική ευκαιρία για περισσότερη κρουαζιέρα

«Το μέγεθος της φήμης που αποκτήθηκε παγκοσμίως για τη χώρα μας από την θετική προβολή που της έκαναν οι μεγάλες εταιρείες που εξυπηρέτησε φέτος το καλοκαίρι, θα ήθελε χρόνια και πολύ καλά στοχευμένες καμπάνιες για να επιτευχθεί», τονίζει ο κύριος Στυλιανόπουλος

κλπ. Αν είναι κάτι που θα μπορούσα να πω για να επικαιροποιήσω όλα αυτά χωρίς να μπω στη διαδικασία να τα επαναλάβω, είναι ότι φέτος η Ελλάδα πρωταγωνίστησε στην πιό δύσκολη φάση της πανδημίας για την κρουαζιέρα, δηλαδή στην επανεκκίνηση της. Το μέγεθος της φήμης που αποκτήθηκε παγκοσμίως για τη χώρα μας από την θετική προβολή που της έκαναν οι μεγάλες εταιρείες που εξυπηρέτησε

φέτος το καλοκαίρι θα ήθελε χρόνια και πολύ καλά στοχευμένες καμπάνιες για να επιτευχθεί. Είναι μια μοναδική ευκαιρία να πατήσουμε πάνω σε αυτό το γεγονός και να δώσουμε αέρα στην προσπάθεια μας να προσελκύσουμε περισσότερη κρουαζιέρα. Το λέω αυτό τόσο emphaticά γιατί στην Ελλάδα είμαστε γενικώς αργοκίνητοι μπροστά στις ευκαιρίες και σε αυτές τις περιπτώσεις ή αρπάζεις γρήγορα ή

Όσες εταιρείες εξυπηρετήθηκαν φέτος το καλοκαίρι από Ελληνικά λιμάνια όχι μόνο ικανοποιήθηκαν απολύτως, αλλά το διαλάλησαν σε όλο τον κόσμο με όλα τα μέσα που διαθέτει ο κλάδος!

κρύνουν και σύντομα πάει η προσοχή αλλού. Ο κόσμος έχει πολλούς θαλάσσιους προορισμούς και όσο βελτιώνεται η κατάσταση με την πανδημία τόσο θα βρουν ευκαρία να περάσουν μπροστά. Είναι πολύ ανταγωνιστικός ο τουρισμός και με το ιντερνετ οι τάσεις της ζήτησης αλλάζουν γρήγορα.

- Υπάρχει σχεδιασμός για την ένταξη περισσότερων ελληνικών προορισμών στις κρουαζιέρες;

Υπάρχει πολλή θεωρία και αποσπασματικές κινήσεις, κυρίως τοπικής κλίμακας. Πριν τον σχεδιασμό, όπως φαντάζομαι ότι τον εννοείτε, χρειάζεται ένα όραμα και μία ξεκάθαρη στρατηγική. Πραγματική εθνική στρατηγική με μία ολιστική αντιμετώπιση της κρουαζιέρας που θα ιεραρχούσε σωστά και την διάθεση πόρων για ανάπτυξη υποδομών και την οργάνωση προωθητικής στόχευσης οπωσδήποτε δεν υπάρχει. Τα περισσότερα γίνονται λίγο στην τύχη με την ανάδειξη προορισμών. Για παράδειγμα, όταν έγινε το πραξικόπημα στην Τουρκία το 2016 κάποιες εται-

ρείες ανακάλυψαν την Χίο που τους βόλεψε γεωγραφικά για να αντικαταστήσουν Τουρκικά λιμάνια. Εκεί όμως αντιμετώπισαν αρκετά προβλήματα λόγω της έκθεσης στους καιρούς στα αγκυροβόλια του νησιού και ενώ ο προορισμός τους άρεσε δεν ξαναπήγαν. Αν κάποιοι είχαν σκεφτεί να ξαναδούν το θέμα με τα αγκυροβόλια της Χίου, ίσως να έβλεπαν μία ανάπτυξη από τις πολλές κρουαζιέρες με δρομολόγια προς Κωνσταντινούπολη. Βέβαια η Χίος πάσχει και από τουριστικές υποδομές, αλλά έχει πολλές και πολύ ποιτικές εμπειρίες να προσφέρει, ενώ υπάρχουν και λύσεις για να μπορέσει να υποδεχτεί μεγαλύτερα από ότι χωρούν στο μικρό της λιμάνι πλοία.

Εδώ θα ήθελε κάποιο σχεδιασμό που εμφανώς δεν υπήρξε. Τέτοιες ευκαιρίες παρουσιάζονται στην τύχη πολύ συχνά, αλλά συνήθως ούτε στην τοπική κλίμακα υπάρχει σχεδιασμός για να τις εκμεταλλευτούν επιτυχώς και πολύ φοβάμαι, συχνά ούτε όραμα που να τον καθοδηγήσει. Γενικώς ημερίδες γίνονται πολλές, λέγονται περίπου τα ίδια κάθε φορά, ζεσταίνονται για λίγο οι προθέσεις, γίνεται και καμμία διερευνητική μελέτη και μετά ξεχνιέται το πράγμα ή αλλάζει ο Δήμαρχος.

Όσο για προώθηση, πάλι και αυτό γίνεται σποραδικά, με μέσα εκτός εποχής, δηλαδή κάποια εντυπία που είναι συχνά αστόχευτα, κανένα μπρελόκ στικάκι, κάποιες αποσπασματικές συμμετοχές σε εκθέσεις, κλπ., χωρίς πραγματική επένδυση σε εμπορικό σχεδιασμό, branding και τα τοιαύτα. Βέβαια, κατά την άποψη μου τοπικές πρωτοβουλίες χωρίς κάποια εναρμονιστική συγκρότηση, είτε σε επίπεδο περιφέρειας ή εθνικό, καταλήγουν σε μία κακόφωνη πολυφωνία χωρίς καθαρά εμπορικά μηνύματα. Πεταμένα λεφτά και χάσιμο χρόνου δηλαδή...

- Στις αρχές της σεζόν φαίνεται να υπήρξαν καθυστερήσεις με τα υγειονομικά πρωτόκολλα στα λιμάνια. Λύθηκε στην πορεία αυτό το θέμα;

Η χώρα μας θα μπορούσε να αναδειχθεί ως ιδανικός upscale προορισμός κρουαζιέρας, αν είμαστε βέβαιοι διατεθειμένοι να δουλέψουμε σε όλα τα επίπεδα για να το πετύχουμε

Το μόνο που έχω να πω είναι ότι όσες εταιρείες εξυπηρετήθηκαν φέτος το καλοκαίρι από Ελληνικά λιμάνια όχι μόνο ικανοποιήθηκαν απολύτως, αλλά το διαλάλησαν σε όλο τον κόσμο με όλα τα μέσα που διαθέτει ο κλάδος! Όσοι παρακαλούσαν το θέμα δεν μπορεί να μην το είδαν, είμασταν παντού και στα τουριστικά και στη κρουαζιέρα.... Τα άλλα που λέτε τα ακούω σαν γκρίνια αμφιβόλων κινήτρων... Ας είμαστε και λίγο υπερήφανοι επιτέλους, δεν ήταν καθόλου ασήμαντο αυτό που επετεύχθη από τα λιμάνια και τους προορισμούς μας σε αυτή τη πολύ δύσκολη συγκυρία...

- Στη διάρκεια του καλοκαιριού επιβλήθηκαν τοπικά lockdown σε διάφορες περιοχές, όπως στη Μύκονο. Επηρέασαν τα μέτρα την Κρουαζιέρα;

Θα έλεγα ελάχιστα και όχι ουσιωδώς.

- Πέρυσι η Κρουαζιέρα κατέγραψε απώλειες πάνω από 90%. Κρίνετε πως θα χρειαστούν και φέτος μέτρα στήριξης στις επιχειρήσεις του χώρου;

Φυσικά εννοείτε τις Ελληνικές επιχειρήσεις που εξυπηρετούν την κρουαζιέρα, δηλαδή τουριστικά γραφεία, πράκτορες, κλπ., που πλήττονται πιο άμεσα, γιατί η κρουαζιέρα έχει μία πολυσχιδή διασύνδεση με την οικονομία μίας χώρας υποδοχής, με πολλές έμμεσες επιπτώσεις. Δεν είναι λοιπόν απλό ζήτημα. Όσον αφορά τους άμεσα πληττόμενους, πολλοί συμπιπτουν και με τον γενικό τουρισμό, γιατί η κρουαζιέρα εισαγόμενος τουρισμός είναι.

Ως τώρα, με την βοήθεια μέτρων στήριξης ή μη, κάποιες επιχειρήσεις μπόρεσαν να αντέξουν και άλλες ίσως όχι, αλλά όλοι ανεξαιρέτως υπέφεραν πολύ. Τα πράγματα θα επανέλθουν σταδιακά, δεν ξέρω όμως μέχρι πότε μπορεί ή αν πρέπει ένα κράτος να επεμβαίνει σε ένα τόσο απρόβλεπτης διάρκειας οικονομικό φαινόμενο. Είναι σκληρό να το πει κανείς, αλλά η έννοια της επιχειρηματικότητας ενέχει και το στοιχείο του ρίσκου. Ιστορικά οι σοβάρες κρίσεις πάντα καθάριζαν το πεδίο και επιβίωναν μόνο όσοι ήταν πραγματικά βιώσιμοι. Αν και είναι μία αλήθεια αυτό, από την άλλη η πανδημία είναι μία πρωτοφανής παγκόσμια υγειονομική κρίση με σοβαρότατες οικονομικές επιπτώσεις, κάποιες από τις οποίες θα είναι βραδυφλεγείς και θα τις βιώνουμε για αρκετά χρόνια ακόμη.

Απάντηση στο ερώτημα σας δεν μπορώ να σας δώσω, γιατί είναι ένα δύσκολο ζήτημα πολιτικο-οικονομικής τακτικής. Εμείς ως ελπίσουμε ότι δεν θα ξαναδούμε ένα 2020 και ότι όλα θα ακολουθήσουν την στροφή που πήραμε το 2021, έστω και σταδιακά...

- Βλέπουμε να πληθαίνουν οι θεματικές κρουαζιέρες είτε αφορούν τη γαστρονομία, την υγεία & ευεξία κλπ. Θα αναπτυχθεί και άλλο αυτή η τάση, ή έχουμε να κάνουμε με μια παροδική μόδα;

Οι νέες τάσεις έχουν να κάνουν κυρίως με την επιτάχυνση της δημογραφικής αλ-

λαγής που συντελείται στις αγορές. Στην κρουαζιέρα είναι εμφανές ότι η ηλικιακή ομάδα που στήριξε την εκρηκτική της ανάπτυξη, δηλαδή εκείνη των baby boomers, σήμερα παρακμάζει βιολογικά και την θέση της παίρνουν κυρίως οι Millennials, αλλά και νεότεροι. Είναι μία εξέλιξη που επιταχύνθηκε πολύ τα τελευταία χρόνια και οπωσδήποτε έχει επηρεάσει το ξενοδοχειακό προϊόν της κρουαζιέρας, τις δραστηριότητες που προσφέρονται επί του πλοίου, τον σχεδιασμό νέων ναυπηγήσεων, ακόμη και την επιλογή προορισμών... Οι νεότερες γενιές φέρνουν νέες αντιλήψεις και έχουν πολύ διαφορετικές προσδοκίες. Όχι, σαφώς δεν είναι μόδα, είναι η τάση που διαμορφώνεται παγκοσμίως και έχει τις ρίζες της στην επιδίωξη μίας αρμονικότερης σχέσης με το περιβάλλον, στην αειφορία, στην αναζήτηση αυθεντικότερων εμπειριών, στην ευζωία, στην υγιεινή διατροφή, στην πιο απλή ζωή, κλπ.

Φυσικά το ιντερνετ έχει παίξει ένα ρόλο που επιτάχυνε την κωδικοποίηση πολλών τάσεων οι οποίες πλέον γενικότερα καθοδηγούν την διαμόρφωση του τουριστικού προϊόντος του μέλλοντος. Από την άλλη, υπάρχει και το γεγονός ότι οι απανωτές κρίσεις που βιώσαμε μετά το 2008 έχουν ευνοήσει τους εύπορους του παγκόσμιου πληθυσμού και από εκεί προκύπτει μία αξιοσημείωστη ανάπτυξη της υπερπολυτελούς κρουαζιέρας, με άλλες πάλι προσδοκίες. Την τελευταία θεωρώ ότι πρέπει να την δούμε ως καταπροτεραιότητα στόχο της Ελλάδας, γιατί η χώρα μας θα μπορούσε να αναδειχθεί ως ιδανικός upscale προορισμός κρουαζιέρας, αν είμαστε βέβαιοι διατεθειμένοι να δουλέψουμε σε όλα τα επίπεδα για να το πετύχουμε. Είναι μία μορφή κρουαζιέρας που θα μπορούσε να ξεκινήσει ανάλογο κύμα και στον γενικό τουρισμό, πράγμα που διαρκώς αναμασούμε ότι θέλουμε – δηλαδή το να γίνουμε ένας υψηλότερου επιπέδου προορισμός και να ξεφύγουμε τουριστικά από την κατηφόρα του μαζικού «ήλιου και θάλασσας».

Υπερτουρισμός & Τουριστική Φέρουσα Ικανότητα

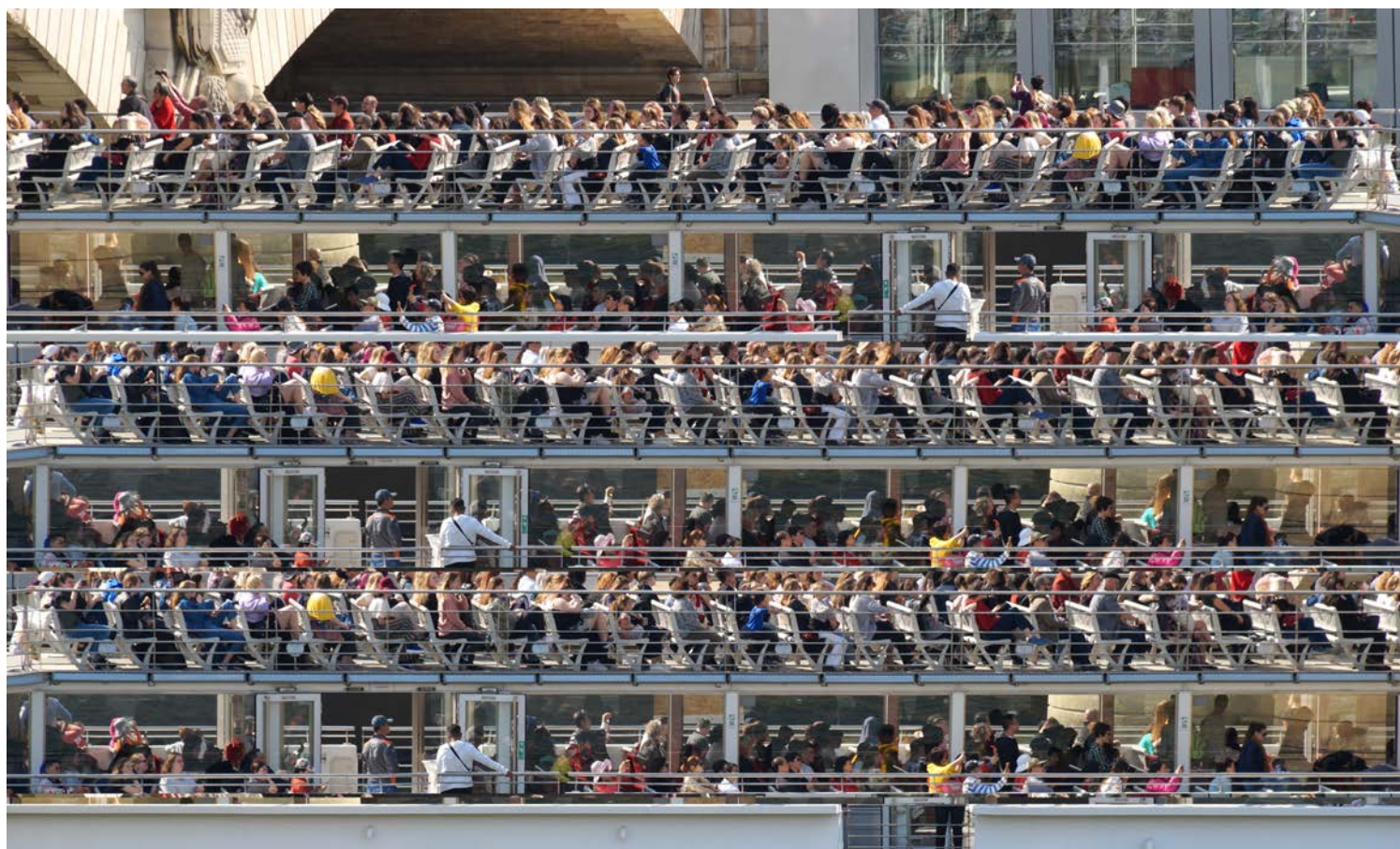
Ο Υπερτουρισμός συνιστά «εχθρό» της αυθεντικής εμπειρίας που όπως καταδεικνύει πλήθος ερευνών είναι βασικό κριτήριο επιλογής προορισμού από ολοένα και περισσότερους ταξιδιώτες.

Γράφει ο
**Χρήστος
Αναστασόπουλος**
Οικονομολόγος, MSc

Περί
Τουρισμού...
ο λόγος

Δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί, όπως η Βενετία, η Βαρκελώνη και το Άμστερνταμ, δέχονται απίστευτες πιέσεις από την ανεξέλεγκτη ροή επισκεπτών, έχοντας καταστεί πλέον θύματα της επιτυχίας τους. Οι μόνιμοι κάτοικοι διαμαρτύρονται, κοινωνικά κινήματα αναπτύσσονται, οι διαδηλώσεις εναντίον του «Υπερτουρισμού», της αρνητικής αυτής εξέλιξης του μαζικού τουρισμού, κλιμακώνονται ενώ οι αρχές πασχίζουν, λαμβάνοντας μέτρα, να περιορίσουν το πρόβλημα. Το φαινόμενο μπορεί να αφορά μια πόλη, μια περιοχή, ένα αξιοθέατο ή ένα μνημείο. Η έκταση και η ένταση που έχει λάβει τα τελευταία χρόνια οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις αεροπορικές εταιρείες χαμηλού κόστους, στα πολλά και φθηνά καταλύματα που προσφέρονται μέσω της πλατφόρμας Airbnb και στη σημαντική ανάπτυξη του Τουρισμού Κρουαζιέρας. Στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκαλεί συγκαταλέγονται η υπερβολική χρήση των φυσικών πόρων, η κατακόρυφη και πολλές φορές μη διαχειρίσιμη αύξηση των απορριμμάτων, η αύξηση της δόμησης εις βάρος του φυσικού περιβάλλοντος και η διατάραξη των οικοσυστημάτων των πληττόμενων περιοχών. Ενώ, μεταξύ των κοινωνικών επιπτώσεων συμπεριλαμβάνονται η δυσκολία εύρεσης μόνιμης κατοικίας, οι σημαντικές αυξήσεις στα ενοίκια και στις τιμές αγαθών και υπηρεσιών, ο συνωστισμός, ο θόρυβος και η αλλοίωση ολόκληρων γειτονιών που έχουν ως απόρροια τη μετεγκατάσταση κατοίκων σε περιοχές εκτός του κέντρου ή και εκτός της πόλης και την ανάπτυξη ενός αξιοσημείωτου κοινωνικού φαινομένου, αυτού της

«τουρισμοφοβίας». Ταυτόχρονα, σημαντική επίπτωση αποτελεί και η υποβάθμιση της εμπειρίας των ίδιων των επισκεπτών, η οποία θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της τουριστικής ανάπτυξης των προορισμών που χαρακτηρίζονται από το φαινόμενο. Ο Υπερτουρισμός συνιστά «εχθρό» της αυθεντικής εμπειρίας που όπως καταδεικνύει πλήθος ερευνών είναι βασικό κριτήριο επιλογής προορισμού από ολοένα και περισσότερους ταξιδιώτες.

Στη Βενετία, που δέχεται 30 εκατομμύρια επισκέπτες το χρόνο, οι αρχές προβαίνουν σε μέτρα ελέγχου της ροής των επισκεπτών, όπως η χρέωση των ημερήσιων εκδρομών, περιορίζουν τα κρουαζιερόπλοια και εφαρμόζουν πολιτικές που αποσκοπούν στην αύξηση των μόνιμων κατοίκων. Επισημαίνεται, πως το περασμένο καλοκαίρι εκφράστηκε η πρόταση συμπερίληψης της πόλης στη λίστα των επαπειλούμενων πόλεων Πα-

γκόσμιας Κληρονομιάς της Unesco. Ο Δήμος της Βαρκελώνης απαγόρευσε το 2017 την κατασκευή ή τη λειτουργία νέων ξενοδοχείων στο κέντρο της πόλης. Στο Παρίσι, το Μουσείο του Λούβρου παρέμεινε κλειστό τον Μάιο, λόγω απεργίας του προσωπικού του εξαιτίας της πρωτοφανούς αύξησης των επισκεπτών. Στο Άμστερνταμ, οι αρχές περιορίζουν τις ημέρες ενοικίασης σπιτιών μέσω της πλατφόρμας Airbnb σε 60 το χρόνο ενώ ενδεικτική της κατάστασης που επικρατεί είναι η εκστρατεία «Enjoy and Respect». Στην Ελλάδα, το πρόβλημα εστιάζεται κυρίως στη Σαντορίνη που η κατάσταση χαρακτηρίζεται αφόρητη ιδιαίτερα λόγω της αύξησης των κρουαζιερόπλοιων που προσεγγίζουν το νησί, με τους επιβάτες που το επισκέπτονται να ξεπερνούν τις 2.000 ημερησίως ενώ φτάνουν μέχρι και τους 18.000 σε περίοδο αιχμής. Ταυτόχρονα, οι διανυκτερεύσεις στο νησί εκτοξεύτη-

καν μεταξύ των ετών 2012 και 2017 από 3,3 σε 5,5 εκατομμύρια.

Σε σχετική έκθεση της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (TRAN Committee) αναδεικνύονται τα προβλήματα του κορεσμού δεκάδων τουριστικών προορισμών της Ευρώπης και της αλλοτρίωσης του χαρακτήρα και του κοινωνικού ιστού τους από την χωρίς έλεγχο ροή δεκάδων χιλιάδων τουριστών. Για το θέμα αυτό ο γ.γ. του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού Ζουράμπ Πολολικασβίλι δήλωσε το 2018: «Η διακυβέρνηση είναι το κλειδί. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα ο αστικός τουρισμός είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα, χρειάζεται να δημιουργήσουμε έναν βιώσιμο οδικό χάρτη για τον αστικό τουρισμό και να θέσουμε τον τουρισμό στην ευρύτερη αστική ατζέντα». Για το ίδιο θέμα, σε έκθεσή του ο Π.Ο.Τ., πρότεινε 11 στρατηγικές και 68 μέτρα

Τουριστική Φέρουσα Ικανότητα είναι ο μέγιστος αριθμός ατόμων που μπορούν να επισκεφθούν ταυτόχρονα έναν τουριστικό προορισμό, χωρίς να προκαλείται καταστροφική επίπτωση στο φυσικό, οικονομικό και κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον, καθώς και μείωση της ικανοποίησης των επισκεπτών

στην κατεύθυνση διαχείρισης της κατάστασης.

Εξαιτίας της έκτασης που λαμβάνει το φαινόμενο του Υπερτουρισμού αλλά και της απαίτησης για εναλλακτικά μοντέλα ανάπτυξης με αειφορικό πρόσημο, η Τουριστική Φέρουσα Ικανότητα (ΤΦΙ) βρέθηκε τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο της σχετικής συζήτησης. Ως έννοια, η φέρουσα ικανότητα χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1936 στο πλαίσιο υπολογισμού του πλήθους των ανθρώπων που αντέχει η άγρια φύση χωρίς να υποστεί βλάβη. Στον τομέα του Τουρισμού μεταφέρθηκε το 1970. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, Τουριστική Φέρουσα Ικανότητα είναι ο μέγιστος αριθμός ατόμων που μπορούν να επισκεφθούν ταυτόχρονα έναν τουριστικό προορισμό, χωρίς να προκαλείται καταστροφική επίπτωση στο φυσικό, οικονομικό και κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον, καθώς

και μείωση της ικανοποίησης των επισκεπτών. Εκφάνσεις της ΤΦΙ αποτελούν α) η φυσική φέρουσα ικανότητα, που αφορά τα όρια που θέτει ο ίδιος ο χώρος, β) η οικολογική, που αφορά τα όρια που θέτει η ανάγκη διατήρησης των φυσικών πόρων, γ) η οικονομική, που αφορά τα όρια που θέτει η αναγκαιότητα ισορροπίας μεταξύ των τομέων της οικονομίας, δ) η κοινωνική, που αφορά τα όρια που θέτει η ανάγκη για μη αλλοίωση της κοινωνικής ταυτότητας του προορισμού και μη ενόχληση των κατοίκων και ε) η ψυχολογική που αφορά το όριο πέραν του οποίου μειώνεται η ικανοποίηση των επισκεπτών. Από την παράθεση των ανωτέρω είναι φανερό πως ο Υπερτουρισμός που χαρακτηρίζει πλέον πολλούς τουριστικούς προορισμούς συνιστά αποτέλεσμα υπέρβασης των ορίων της ΤΦΙ τους. Στο ερώτημα του ποιος είναι ο ιδανικός αριθμός που μπορεί να δεχθεί ένας τόπος χωρίς αρ-

νητικές συνέπειες, η απάντηση είναι πως ο «μαγικός αριθμός» δεν υπάρχει. Η ΤΦΙ είναι μια δυναμική έννοια η οποία εξαρτάται από πλήθος παραγόντων, όπως η χωροχρονική διάχυση των επισκεπτών, η συμπεριφορά τους και η ποιότητα των δραστηριοτήτων τους (WWF, 2002). Το ενδιαφέρον σχετικά με την έννοια της ΤΦΙ έχει μετατοπιστεί από την αναζήτηση του ιδανικού αριθμού των επισκεπτών στη θεώρησή της ως εργαλείο χάραξης πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού. Ζητούμενο πλέον είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση του προορισμού και η διαχείριση των επισκεπτών.

Η ΤΦΙ συνδέεται άρρηκτα με την έννοια της Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία, σύμφωνα με την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (1987), «ικανοποιεί τις ανάγκες των τωρινών τουριστών και των περιοχών υποδοχής, ενώ παράλληλα προστα-

τεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον». Οι δύο έννοιες αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, υπογραμμίζουν την ανάγκη περιορισμού της τουριστικής ανάπτυξης (Salerno et al., 2013) και έχουν ενσωματωμένες τις ίδιες διαστάσεις αλλά δεν ταυτίζονται, δεδομένου πως διαδραματίζουν διαφορετικούς ρόλους, η μεν ΤΦΙ θέτει όρια ενώ η Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη αποσκοπεί στη συνεχή βελτίωση των αποδόσεων της τουριστικής ανάπτυξης (Σπιλάνης & Βαγιάννη, 2002). Η ΤΦΙ συσχετίζεται επίσης και με την έννοια του κύκλου ζωής τουριστικών προορισμών ο οποίος αποτυπώνει την εξελικτική πορεία ενός προορισμού από την ανακάλυψη στην ανάπτυξη, στον μαρασμό και την παρακμή, χωρίς όμως το τελευταίο στάδιο να είναι μια αναπόδραστη εξέλιξη. Η διαχείριση του προορισμού διαφοροποιείται ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται. Καθίσταται δε ιδιαίτερα δυσχερής στην περίπτωση που είναι τουριστικά κορεσμένος, που έχει υπερβεί τη φέρουσα ικανότητά του και έχει περιέλθει στη δίνη της παρακμής.

Είναι πρόδηλο από τα παραπάνω, πως για την αποφυγή ή την αντιμετώπιση του φαινομένου του Υπερτουρισμού, καθοριστικής σημασίας στοιχεία συνιστούν αφενός ο στρατηγικός τρόπος σκέψης και δράσης που, υπό προϋποθέσεις, διασφαλίζεται με τη σύσταση ενός Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού (DMMO) και αφετέρου η κατάλληλη κουλτούρα με την απόκτηση τουριστικής συνείδησης τόσο από τους ιθύνοντες, τους επαγγελματίες και τους κατοίκους του προορισμού όσο και, στην ιδανική περίπτωση, από τους ίδιους τους επισκέπτες.

Καθώς οι χώρες ανοίγουν ξανά τα σύνορά τους και τα διεθνή αεροπορικά ταξίδια ξαναρχίζουν, η ζήτηση για διακοπές οδηγεί τις νέες τάσεις στα πολυτελή ταξίδια. Η ζήτηση για πολυτελείς διακοπές ανεβαίνει συνεχώς παρά τη συνεχιζόμενη αβεβαιότητα σχετικά με τους διεθνείς περιορισμούς ταξιδιού.

Πλέον λόγω της επιθυμίας για άνεση και ασφάλεια, πολλοί τουρίστες που πριν δεν έκαναν διακοπές σε πολυτελές επίπεδο κάνουν τώρα, σύμφωνα με το πρόσφατο διεθνές εικονικό συνέδριο της Global Travel Collection (GTC). Εκεί ταξιδιωτικοί σύμβουλοι και ειδικοί από την GTC μοιράστηκαν βασικές πληροφορίες κρατήσεων για τις luxury αποδράσεις.

Η GTC αντιπροσωπεύει τη μεγαλύτερη παγκόσμια κοινότητα πρακτόρων και πρακτορείων του τουριστικού κλάδου που εξυπηρετούν ταξιδιωτικές ανάγκες πολυτελείας, VIP εταιρικές και ψυχαγωγικές.

Είναι τμήμα του Internova Travel Group, που δημιουργήθηκε το 2020 όταν δύο emblematicκές μάρκες ταξιδιωτικών πρακτορείων Protravel International και Tzell Travel Group συγχωνεύτηκαν σε έναν οργανισμό.

Το συνέδριο συγκέντρωσε συμβούλους ταξιδιών luxury με 300 από τους κορυφαίους προμηθευτές με την μεγαλύτερη δυναμική πωλήσεων στα πολυτελή ταξίδια.

Στο «Elevate» οι εμπειρογνώμονες του κλάδου αποκάλυψαν τις αναδυόμενες τάσεις στον χώρο των πολυτελών ταξιδιών. Για την υπερπολυτελή πελατεία, οι ταξιδιωτικοί σύμβουλοι πρέπει να διασφαλίσουν ότι όλα γίνονται σωστά.

Σχεδιασμός ταξιδιών πολυτελείας

Η πολυτέλεια επαναπροσδιορίζεται. Τα πολυτελή ταξίδια είναι πλέον κάτι περισσότερο από τα ακριβά ξενοδοχεία πέντε αστέρων και τις πτήσεις πρώτης θέσης. Είναι το συνολικό πακέτο από την αρχή μέχρι το τέλος και οι συνδέσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω της ταξιδιωτικής εμπειρίας.

Η πανδημία φαίνεται να επηρέασε και τον τρόπο διακοπών, αλλάζοντας τα κριτήρια για τα πολυτελή ταξίδια. Οι ταξιδιώτες εστιάζουν τώρα στη βιωματική πολυτέλεια. Η επιθυμία για χαλάρωση μετά από τόσους μήνες αποκλεισμού οδηγεί σε ταξίδια ευεξίας. Οι ταξιδιώτες σχεδιάζουν την απόδραση τους με στόχο να ξεφύγουν από το άγχος και να συνδεθούν πραγματικά με το περιβάλλον.

Το μέλλον στα πολυτελή ταξίδια θα επικεντρωθεί στην ενσυναίσθηση, την εξατομικευμένη εξυπηρέτηση και τις αυθεντικές συνδέσεις στον προορισμό. Ο σεβασμός προς το περιβάλλον και στη φύση είναι επίσης σημαντικές πτυχές των ταξιδιωτι-

Νέες τάσεις στα πολυτελή ταξίδια

Στο πρόσφατο διεθνές virtual συνέδριο της Global Travel Collection ταξιδιωτικοί σύμβουλοι και ειδικοί αποκάλυψαν τα αναδυόμενα trends για τις luxury αποδράσεις

κών βιώσιμων εμπειριών πολυτέλειας.

Στις κρατήσεις για καλοκαιρινά και φθινοπωρινά ταξίδια του 2022, πολλοί χρησιμοποιούν ταξιδιωτικό σύμβουλο για πρώτη φορά. Σύμφωνα με τους ομιλητές, υπάρχει αυξανόμενη κίνηση προς τους ταξιδιωτικούς πράκτορες, των οποίων ο ρόλος είναι πλέον ευρύτερος. Οι τουρίστες που ξοδεύουν πολλά χρήματα για ταξίδια -και είναι πρόθυμοι να πληρώσουν περισσότερα για τις επόμενες διακοπές τους- θέλουν να γνωρίζουν όλους τους κανόνες και τους περιορισμούς σε έναν προορισμό.

Προορισμοί

Τα ταξίδια στην Βραζιλία είναι η πρώτη τάση παγκοσμίως. Κι αυτό γιατί μερικά

• • • • •
**Τα μικρά boutique
θέρετρα και οι βίλες
είναι τα πιο
περιζήτητα καταλύμα-
τα, μαζί με
τα ιδιωτικά γιοτ**
• • • • •

μέρη στη Βραζιλία θυμίζουν στους ταξιδιώτες τις Μαλδίβες. Οι εξωτικοί, μακρινοί προορισμοί εξακολουθούν να είναι περιζήτητοι. Οι ταξιδιώτες ταξιδεύουν στην πρωτεύουσα της Μογγολίας Ουλάν Μπατόρ για ψάρεμα. Μεγάλη ζήτηση υπάρχει επίσης για τη Ζανζιβάρη και το νησί Ροατάν της Ονδούρας.

Οι ταξιδιώτες εξακολουθούν να συρρέουν στην Καραϊβική και το Μεξικό για προστασία της ιδιωτικής ζωής. Σε αυτούς τους προορισμούς οι ιδιωτικές βίλες είναι άφθονες και είναι εύκολα προσβάσιμοι με ιδιωτικό αεροπλάνο.

Εμπειρίες

Η ασφάλεια και η ευκολία εισόδου είναι

Στα ταξίδια
στο εσωτερικό
οι τουρίστες
πολυτελείας αναζητούν
ακίνητα εκτός
μεγάλων πόλεων

πρωταρχικής σημασίας. Οι τουρίστες κάνουν συνεχώς ερωτήσεις σχετικά με τις ταξιδιωτικές απαιτήσεις και τα πρωτόκολλα υγείας και ασφάλειας. Αυτό αναμένεται να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια.

Οι ταξιδιώτες επιθυμούν να κάνουν κάτι διαφορετικό στις διακοπές τους. Θέλουν να ληφθούν υπόψη όλες οι λεπτομέρειες των ταξιδιών τους, ώστε να μπορούν να αναζητήσουν νέες εμπειρίες που είναι εμπνευσμένες και διαφωτιστικές.

Τα πολυτελή ταξίδια εξελίσσονται με τρόπους που συνδέουν τους ανθρώπους με προϊόντα πολυτελείας. Πλέον τα ταξίδια είναι ένα μέσο για να αναζωογονήσουν την ψυχολογία τους. Οι τουρίστες αναζητούν εμπειρίες και καταλύματα που είναι

συνδεδεμένα με γαστρονομία, τέχνη και μόδα. Οι ταξιδιώτες πολυτελείας αναζητούν επίσης βιωσιμότητα. Και αυτή είναι μια τάση που πρόκειται να παραμείνει καθώς οι πελάτες ζητούν ολοένα και περισσότερο φιλικά προς το περιβάλλον ξενοδοχεία και χειριστές.

Διαμονή

Η πολυτέλεια δεν είναι πλέον απαραίτητη συνδεδεμένη με πεντάστερα και luxury ξενοδοχεία. Αφορά ένα πιο βιωματικό και πολιτιστικό τρόπο διακοπών με βάση τις προσφορές του ξενοδοχείου και του προορισμού. Τα μικρά boutique θέρετρα και οι βίλες προσφέρουν μια ιδανική απόδραση. Τα μικρά boutique θέρετρα και οι βίλες

είναι τα πιο περιζήτητα καταλύματα, μαζί με τα ιδιωτικά γιοτ. Οι ταξιδιώτες θέλουν πρόσβαση στις ανέσεις του θερέτρου αλλά με έναν ιδιωτικό χώρο. Επικρατεί μία ιδιαίτερη προτίμηση για μικρότερα ξενοδοχεία όπου η εμπειρία διαμονής μπορεί να διαχειριστεί και να προσαρμοστεί ευκολότερα.

Στα ταξίδια στο εσωτερικό οι τουρίστες πολυτελείας αναζητούν ακίνητα εκτός μεγάλων πόλεων. Κι αυτό που έδειξε η πανδημία είναι ότι χρειάζονται περισσότερα ξενοδοχεία σε αυτές τις περιοχές.

Τρόπος ταξιδιού

Τα διαστημικά ταξίδια κεντρίζουν ήδη το ενδιαφέρον. Αν και είναι κάτι ακόμα

νέο στον χώρο των πολυτελών ταξιδιών, θα συνεχίσει να κερδίζει ενδιαφέρον τα επόμενα πέντε χρόνια.

Οι περισσότεροι ταξιδιώτες επιλέγουν να μετακινούνται με τρένα περισσότερο από ό,τι με αεροπλάνα. Μερικοί για να ξεφύγουν προτιμούν να κάνουν μεγαλύτερες διαδρομές ή ένα διαφορετικό είδος ταξιδιού, όπως μεγάλες γραφικές βόλτες με τρένο.

Η κρουαζιέρα φαίνεται να κάνει την μεγάλη επιστροφή. Υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για την πολυτελή κρουαζιέρα στον ποταμό, ιδιαίτερα στην Ευρώπη, για το 2022 και το 2023. Όσον αφορά στις παγκόσμιες κρουαζιέρες, αυτές ξεπουλούν σε χρόνο ρεκόρ.

Προορισμός...
Γαστρονομικές
Εμπειρίες

Γράφει ο
**Γιώργος
Παλησίδης**
Σύμβουλος
Επιχειρήσεων Εστίασης
& Τροφίμων

Κάπου στη Βόρεια Ιταλία δημιούργησαν τον γαστρονομικό τουρισμό

Οι Ιταλοί έχουν φτάσει στο επίπεδο όπου εξάγουν γαστρονομική κουλτούρα.
Πώς το κατάφεραν και ποια είναι τα μελλοντικά τους σχέδια;

Οι Ιταλοί έχουν καταφέρει να αναδειχθούν ως ένας από τους σπουδαιότερους γαστρονομικούς προορισμούς παγκοσμίως. Οι Ιταλοί έχουν φτάσει στο επίπεδο όπου εξάγουν γαστρονομική κουλτούρα. Έχουν δημιουργήσει ειδικές σχολές μαγειρικής και εστιατοριακής για ξένους, πιστοποιούν τα εστιατόρια τους στο εξωτερικό και γενικά έχουν αναπτύξει ένα σπουδαίο δίκτυο διακίνησης προϊόντων. Πώς το κατάφεραν και ποια είναι τα μελλοντικά τους σχέδια;

Οι Ιταλοί έχουν γαστρονομική και οινική κουλτούρα. Θα τολμούσα να την ορίσω ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά διότι ο τρόπος ζωής τους ορίζει και ορίζεται από τα προϊόντα που παράγει ο τόπος. Το τοπίο, ο τόπος, τα έθιμα είναι πολύ δεμένα με τον χαρακτήρα του Ιταλού. Ο Νότος διαφέρει από το Βορρά σε πολλά σημεία αλλά ενώνονται στον τρόπο που αντιμετωπίζουν το φαγητό και το κρασί τους. Δεν είναι τυχαίο που υπάρχει τόσο μεγάλη αγορά τροφίμων με ιταλικά προϊόντα ή ακόμη και με προϊόντα που απλά ελέγχονται ή συσκευάζονται στην Ιταλία.

Το παράδειγμα του καφέ

Είναι δυνατόν να υπάρχει μια μεγάλη οικονομία γύρω από ένα αγροτικό προϊόν σε μια χώρα η οποία δεν το παράγει; Και όμως είναι! Ο καφές στην Ιταλία είναι ιερός, είναι κουλτούρα, είναι λατρεία. Στην Ιταλία δεν υπάρχει καφεόδενδρο. Παρόλα αυτά, έχουν την δύναμη και τη γνώση να προάγουν τον καφέ ως δικό τους προϊόν. Το προϊόν έχει αγαπηθεί και έχει εξελιχθεί μέσω των μηχανών που δημιούργησαν οι Ιταλοί ώστε να βελτιώσουν το τελικό σερβιριζόμενο προϊόν. Είναι σπουδαίο το να υπάρχει τόσο μεγάλος ανταγωνισμός στην ποιότητα του καφέ και η τελική αξιολόγηση να κρίνεται στις λεπτομέρειες όπως ποια η θερμοκρασία που εκχυλίζεται, πόσα γραμμάρια καφέ βάζουμε στη μονή και πόσα στη διπλή δόση, καθώς και πόσα δευτερόλεπτα διαρκεί η εκχύλιση.

Η λευκή τρούφα στην Alba

Την εκπληκτική λευκή τρούφα TUBER MAGNATUM της Ιταλίας τη βρίσκουμε

*Ο Νότος διαφέρει
από το Βορρά
σε πολλά σημεία αλλά
ενώνονται στον τρόπο
που αντιμετωπίζουν
το φαγητό
και το κρασί τους*

στην alba δηλαδή στην περιοχή Piemonte. Μοναδική στα αρώματα, εκπληκτική στα σχήματα της αρωματίζει εκλεκτά εδέσματα στα πιο σπουδαία εστιατόρια του κόσμου. Η λευκή τρούφα είναι πολύτιμη και αξίζει να είναι ακριβή. Έχει ένα μπουκέτο αρωμάτων το οποίο ερεθίζει τη μύτη και τη γεύση με αποτέλεσμα να «ξυπνάει» ο εγκέφαλος του ανθρώπου. Η τιμή της κυμαίνεται από 500 ευρώ έως 2.200 ευρώ το κιλό. Η συλλογή της γίνεται από τις 21 Σεπτεμβρίου έως τις 31 Ιανουαρίου. Στην Alba και το Asti, έχουν δημιουργηθεί σπίτια τρουφοκυνηγών, όπου η περιφέρεια δίνει ειδικές άδειες εκμετάλλευσης των προϊόντων δάσους. Οι Ιταλοί τρουφοκυνηγοί χρησιμοποιούν εκπαιδευμένα σκυλιά για να εντοπίσουν τις τρούφες. Οι τουρίστες πληρώνουν για να συμμετάσχουν στον περίπατο μέσα στο δάσος και στο τέλος της εξόρμησης να γευτούν ένα απλό γεύμα στο τρουφόσπιτο από τον κυνηγό. Μια τέτοια υπηρεσία κοστίζει 40-60 ευρώ το άτομο. Στην Alba διοργανώνεται και το διεθνές festival λευκής τρούφας (www.fieradeltartufo.org) προσελκύοντας πάνω από 100.000 επισκέπτες οι οποίοι γεύονται το υπέροχο μανιτάρι σ' όλα τα εστιατόρια της περιοχής συνδυάζοντας τα με εκλεκτούς οίνους του τόπου. Τα τελευταία χρόνια τηρείται η διαδικασία της δημοπρασίας στα χωριά γύρω από την Alba. Στην περιοχή αυτή γνωστά εί-

Στο μουσείο Barolo

ναι τα Π.Ο.Π. κρασιά από Nebbiolo, το Barbaresco και Barbera.

Το Barolo

Το χωριό Barolo είναι μια γραφική κωμόπολη στις πλαγιές των λόφων του Piedmont, στην βορειοδυτική Ιταλία. Το τανικό κρασί Barolo είναι ερυθρός οίνος προερχόμενος από ποικιλία Nebbiolo και έχει αναγνωριστεί ως Denominazione di Origine Controllata e Garantita (DOCG) (ελεγχόμενη και εγγυημένη περιοχή προέλευσης). Ο αμπελώνας του Barolo έχει ανακηρυχθεί ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO από το 2014. Για να ονομαστεί ένα κρασί Barolo πρέπει να ωριμάσει 38 μήνες πριν από την εμπορική αποδέσμευση, εκ των οποίων οι 18 πρέπει να είναι σε βαρέλια (τα υπόλοιπα σε φιάλη). Στην περίπτωση που ονομαστεί «riserva», τότε ο χρόνος ωρίμανσης αυξάνεται σε 62 μήνες. Οι οινοτουρίστες επισκέπτονται τουλάχιστον 3-4 οινοποιεία την ημέρα και απολαμβάνουν το κρασί με τα τοπικά κρασιά. Στο χωριό οι επισκέπτες θα περιηγηθούν στο εξαιρετικό virtual μουσείο οίνου. Η είσοδος στο μουσείο κοστίζει 7€ και μια γευστική δοκιμή στα shop bars ξεκινάει από 6 ευρώ έως 25 ευρώ.

Το Asti

Στην περιοχή του Asti υπάρχουν γύρω στα 600 οινοποιεία, τα μισά από ότι έχει

όλη η Ελλάδα. Moscato d'Asti το έχουμε πει, το έχει λατρέψει ο γυναικείος πληθυσμός κατά βάση. Ένα πλήρες τουριστικό πακέτο γευσιγνωσίας με εστιατόριο και οινοποιεία κοστίζει 220 ευρώ περίπου το άτομο. Εάν συμπεριλαμβάνεται και master cooking class τότε το κόστος ανεβαίνει άλλα 200 ευρώ (www.tripadvisor.com/Attractions-g2345982-Activities-c42-t205-Province_of_Asti_Piedmont.html). Στην περιοχή υπάρχουν πολλά χωριά πάνω σε λοφίσκους όπου ξεδιπλώνονται τα αμπέλια. Τα εστιατόρια βρίσκονται μέσα στα αμπέλια και έχουν σταθερό μενού (table d'hot) προσφέροντας 7-10 πιάτα στη τιμή των 35-50 ευρώ. Το κόστος κρασιού είναι στην επιλογή του πελάτη. Ο αριθμός των ετικετών οίνων ανά εστιατόριο είναι γύρω στις 150 ετικέτες, πολύ μεγάλος εκ των οποίων το 80% αποτελείται από τοπικά κρασιά. Στα εστιατόρια υπάρχει sommelier ή εξειδικευμένος σερβιτόρος. Οι συντηρητές οίνου βρίσκονται πάντα στο décor του εστιατορίου. Τα εστιατόρια είναι πραγματικοί θησαυροί και μουσεία του τόπου και της κοινωνίας.

Οι σημαντικές ενέργειες για την ανάπτυξη γαστρονομικού προορισμού στην περιοχή του Piedmont στην Ιταλία

- Μήνας γευσιγνωσίας οίνου
- Διαγωνισμός οίνου
- Φεστιβάλ λευκής τρούφας
- Φεστιβάλ τοπικής γαστρονομίας

Οινοτουρίστες στο festival Douja d'Or στο Asti

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ευρήματα από την έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και από μελέτες που έχει διεξάγει το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών, καθώς αποτυπώνεται το πώς επηρέασε η πανδημία και οι συνεπακόλουθες καραντίνες τις καταναλωτικές συνήθειες των Ελλήνων.

Σε πρώτο πλάνο για τα καθ' ημάς είναι η σημαντική μείωση κατά 33% το 2020 στις δαπάνες της εστίασης σε σχέση με το 2019. Εξέλιξη που θα θεωρούσε κανείς λογική με βάση τα lockdown που επιβλήθηκαν την περασμένη χρονιά, όμως δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως δεν ήταν κλειστό το σύνολο της εστίασης. Τα εστιατόρια που διέθεταν ή απέκτησαν delivery, ή ακολούθησαν την οδό του take away, σε πολλές περιπτώσεις όχι μόνο δεν είδαν μείωση, αλλά κατέγραψαν και αυξημένα έσοδα στην καραντίνα. Με βάση το δεδομένο αυτό η πτώση 33% προκαλεί τουλάχιστον προβληματισμό και δείχνει τη δύσκολη κατάσταση, στην οποία έχει περιέλθει ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων εστίασης.

Παράλληλα το 2020 καταγράφηκε σημαντική αύξηση της δαπάνης των νοικοκυριών σε είδη παντοπωλείου, όμως σε επίπεδο δεκαετίας καταγράφεται μείωση 10%, πράγμα που σαφώς οφείλεται στην οικονομική κρίση και τις πολιτικές που ακολουθήθηκαν με τα μνημόνια όλα αυτά τα τελευταία χρόνια.

Σημαντικό στοιχείο είναι και το ότι οι δαπάνες για τρόφιμα αντιπροσωπεύουν το 23% των δαπανών των νοικοκυριών. Συνολικά το 2020 υπήρξε αύξηση στη δαπάνη τροφίμων σε σχέση με το 2019. Συγκεκριμένα κατά 3,88% από 3.351,36 ευρώ ανά νοικοκυριό σε 3.481,56 ευρώ ανά νοικοκυριό. Η αύξηση ήταν ακόμα μεγαλύτερη για τα οινόπνευμα ποτά κατά 17,67% όπως και για τα οικιακά είδη άμεσης κατανάλωσης (π.χ. απορρυπαντικά, χαρτικά κλπ) κατά 11,24%.

Αντίθετα μείωση παρουσίασαν τα είδη ατομικού ευπρεπισμού (π.χ. είδη προσωπικής φροντίδας) κατά -9,51%, αφού οι περισσότεροι ήταν κλεισμένοι μέσα στα σπίτια τους και η ανάγκη καλλωπισμού δεν ήταν συχνή, ενώ όπως προαναφέρθηκε η εστίαση σημείωσε πτώση κατά 33,45%. Στο σύνολο οι δαπάνες για διατροφή (αθροιστικά αγορές τροφίμων και εστίασης) παρουσίασαν το 2020 μείωση κατά -7,22%, από 5.478,12 ευρώ σε 5.082,84 ευρώ.

Παρά την αύξηση αυτή, διαχρονικά την τελευταία 10ετία 2009-2020 η δαπάνη των νοικοκυριών σε ήδη τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών έχει μειωθεί κατά -10,28%. Βέβαια, την 4ετία (2016-2019) η κατά κεφαλήν δαπάνη των νοικοκυριών σε τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά πα-

Οι καραντίνες κόστισαν στην εστίαση

Παρά τη δυνατότητα του delivery και του take away, η εστίαση σύμφωνα με τις έρευνες ΕΛΣΤΑΤ και ΙΕΛΚΑ κατέγραψε απώλειες 33% για το 2020, ενώ στο σύνολο της δεκαετίας καταγράφεται μείωση της δαπάνης των νοικοκυριών κατά 10% και μάλιστα αυτό στα είδη πρώτης ανάγκης

ρουσίαζε αύξηση από 1.337 ευρώ κατά κεφαλήν το 2016 σε 1.388 ευρώ το 2019, μεταβολή 3,83%, στην οποία ήρθε να προστεθεί η αύξηση του 2020 στα 1.449 ευρώ και συνολική αύξηση 8,36%, η οποία ολοκληρώθηκε σε ένα περιβάλλον σταθερών τιμών, καθώς ο δείκτης τιμών καταναλωτή από το 2016 ως το 2020, παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητος σε βάθος 5ετίας.

Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι ενώ η δαπάνη των νοικοκυριών σε είδη παντοπωλείου σε αξία παραμένει μειωμένη σε σχέση με την αρχή της προηγούμενης δεκαετίας, η δαπάνη ως ποσοστό επί των συνολικών αγορών των νοικοκυριών αυξήθηκε. Το 2009 η δαπάνη σε είδη διατροφής αντιστοιχούσε στο 17,3% των αγορών του μέσου νοικοκυριού, ενώ το

2020 αντιστοιχούσε στο 23,1% αυξήθηκε δηλαδή κατά 6%. Πρακτικά δηλαδή ενώ η δαπάνη σε είδη παντοπωλείου μειώθηκε, οι υπόλοιπες δαπάνες (π.χ. είδη ένδυσης, είδη επίπλωσης, υπηρεσίες) μειώθηκαν με ακόμα μεγαλύτερο ρυθμό. Η τάση αυτή έγινε πιο έντονη το 2020 οπότε και η δαπάνη σε τρόφιμα αυξήθηκε, ενώ αντίθετα η συνολική δαπάνη των νοικο-

Η κλειστή εστίαση
οδήγησε
και στην άνοδο
της κατανάλωσης
αλκοολούχων ποτών
κατ' οίκον

κυριών μειώθηκε κατά 9,90%. Η εξέλιξη αυτή είναι σε ένα βαθμό αναμενόμενη καθώς τα περισσότερα από τα προϊόντα παντοπωλείου και ειδικά τα είδη διατροφής εξυπηρετούν βασικές ανάγκες του καταναλωτή και κατά συνέπεια είναι πιο δύσκολο να περικοπούν σε περιόδους κρίσης.

Παράλληλα καταγράφονται σημαντικές διαφοροποιήσεις στην αύξηση της ετήσια δαπάνης τροφίμων ανάμεσα στους διαφορετικούς τύπους νοικοκυριών. Μεγαλύτερες αυξήσεις καταγράφονται κυρίως στα νοικοκυριά με 1 παιδί έως 16 ετών, στα ζευγάρια με 1 παιδί κατά 11,82% και στις μονογονεϊκές οικογένειες με 1 παιδί κατά 7,78%, καθώς και στα νοικοκυριά με 1 άτομο έως 65 ετών κατά 7%.

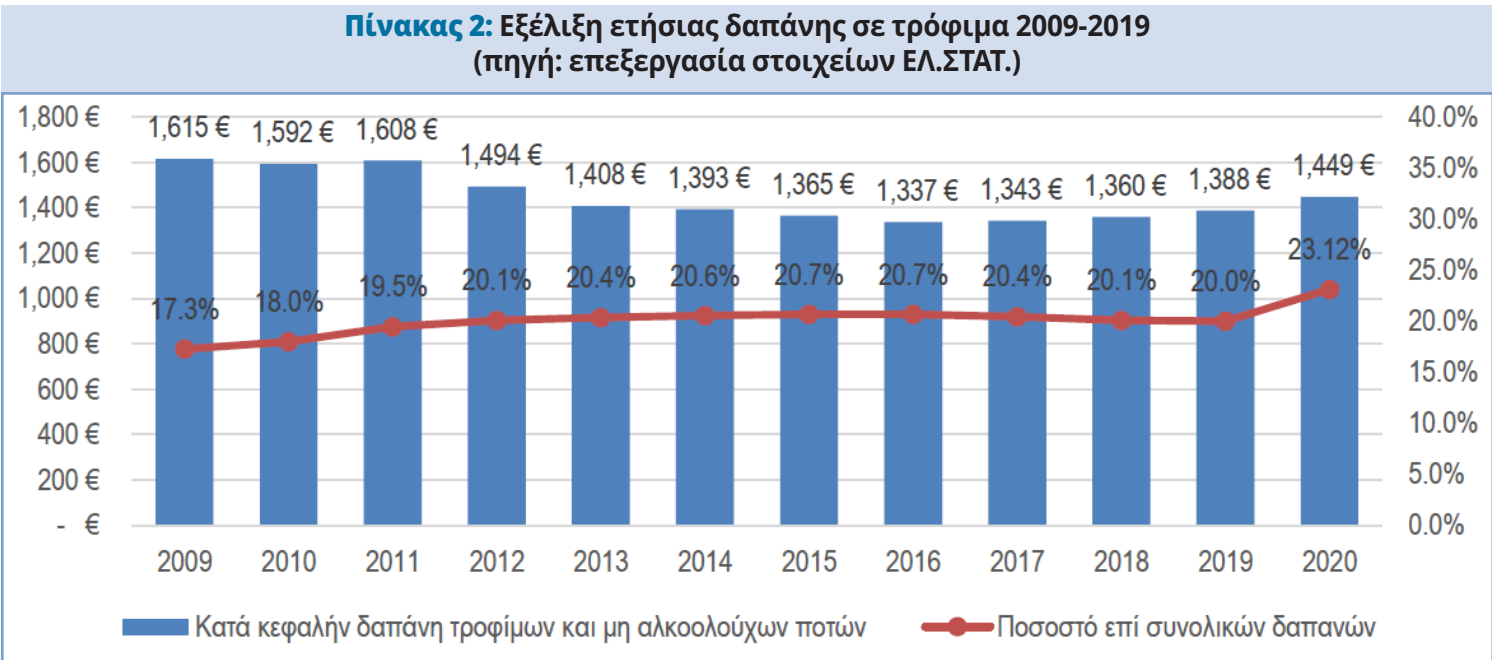
Όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες προϊόντων, ο πίνακας 3 παρουσιάζει τις μεταβολές στην ετήσια κατά κεφαλήν δαπάνη σε 32 επιλεγμένες κατηγορίες τροφίμων. Στις περισσότερες περιπτώσεις (27) καταγράφεται αύξηση με εντονότερες αυτές στα ποτά. Μείωση καταγράφεται σε μόλις 5 κατηγορίες κυρίως τις κατηγορίες κρεάτων (με εξαίρεση το χοιρινό) και στο γάλα.

Πρακτικά επιβεβαιώνεται η αύξηση στην μαγειρική κατά την περίοδο των lockdown, η οποία οδήγησε σε αύξηση της δαπάνης των νοικοκυριών για πρώτες ύλες για τα γεύματα της. Είναι σαφές η επίδραση της κλειστής εστίασης σε αυτές τις τάσεις, καθώς ειδικά στην περίπτωση των αλκοολούχων ποτών η κατανάλωση εκτός σπιτιού αντικαταστάθηκε από κατανάλωση εντός σπιτιού.

Το ερώτημα που μένει τώρα να απαντηθεί, είναι πώς θα επηρεάσουν εφεξής τις καταναλωτικές συνήθειες οι ανατιμήσεις που καταγράφονται στην αγορά και ιδίως στα τρόφιμα, που θα επηρεάσουν μόνο τα νοικοκυριά, αλλά και τις επιχειρήσεις επισιτισμού - τουρισμού. Σε συνδυασμό με την άνοδο των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος, αν δεν υπάρξει πρόνοια είναι προφανές ο κίνδυνος να οδηγηθούμε σε νέο κύκλο επιβράδυνσης ή και ύφεσης.

Πίνακας 1: Μεταβολή ετήσιων αγορών σε είδη παντοπωλείου και εστίαση νοικοκυριών 2019-2020 (πηγή: επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.)						
	Ετήσιες αγορές		Μεταβολή	% επί των συνολικών ετήσιων αγορών		Διαφορά
	2019	2020		2019	2020	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΩΝ	17,738.64	15,981.96	-9.90%			
ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	3,351.36	3,481.56	3.88%	18.89%	21.78%	2.89%
ΜΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ	195.36	212.76	8.91%	1.10%	1.33%	0.23%
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ	201.72	237.36	17.67%	1.14%	1.49%	0.35%
Οικιακά είδη μη άμεσης κατανάλωσης	266.88	296.88	11.24%	1.50%	1.86%	0.35%
Εστιατόρια, καφενεία και παρόμοια καταστήματα	1,729.68	1,151.16	-33.45%	9.75%	7.20%	-2.55%
Είδη ατομικού ευπρεπισμού	488.16	441.72	-9.51%	2.75%	2.76%	0.01%

Τιμώντας την Daphne Caruana Galizia

Πέρασαν κιόλας 4 χρόνια από εκείνον τον μαύρο Οκτώβριο του 2017 και τον αλαζονικά απαθή τρόπο της κατά παραγγελίαν δολοφονίας της Μαλτέζας δημοσιογράφου και ακτιβίστριας κατά της διαφθοράς

Γεύσεις
Ελλάδας

Συνέντευξη στην

Lena

Kyriopoulou

Journalist & Poet

Την Κυριακή, 17.10.2021, έλαβε χώρα το webinar: «Βία κατά των Δημοσιογράφων», που συνδιοργάνωσαν η Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων και η Αυστρο-ακοελληνική Ένωση: «Hephaestus Wien-Österreichisch/Griechischer Integrationsverein» εις μνήμην της Daphne Caruana Galizia. Πέρασαν κιόλας 4 χρόνια από εκείνον τον μαύρο Οκτώβριο του 2017 και τον αλαζονικά απαθή τρόπο της κατά παραγγελίαν δολοφονίας της.

Η Daphne Caruana Galizia ήταν Μαλτέζα δημοσιογράφος, μπλόγκερ και ακτιβίστρια κατά της διαφθοράς. Στην επαγγελματική της πορεία είχε αποκαλύψει εκτενείς πληροφορίες για θέματα που αφορούσαν τη διαφθορά, το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, το οργανωμένο έγκλημα, την πώληση «Golden Visa» σε υπηκόους τρίτων χωρών και την εμπλοκή της μαλτέζικης κυβέρνησης στο σκάνδαλο «Panama Papers». Έχοντας δεχτεί επανειλημμένως παρενοχλήσεις και απειλές, η δημοσιογράφος δολοφονήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 2017, όταν εξερράγη βόμβα που είχε τοποθετηθεί στο αυτοκίνητό της. Η κατακραυγή για τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκαν την υπόθεση διερεύνησης της δολοφονίας οι αρχές της χώρας οδήγησε τελικά στην παραίτηση του πρωθυπουργού Joseph Muscat. Εκφράζοντας την αποδοκιμασία τους για τις παραλείψεις κατά τη διεξαγωγή των ερευνών, οι ευρωβουλευτές κάλεσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2019 να αναλάβει δράση. **Η Daphne Cuarana Galizia** υπερασπίστη-

κε με το ίδιο της το αίμα την ερευνητική δημοσιογραφία. Ξεχώρισε για το ήθος και το πείσμα της να φέρνει την αλήθεια στο φως. Εικάζεται ότι το πραγματικό αίτιο του θανάτου της, ήταν η εμφάνιση σημαντικών καταπιστευμάτων σε χώρες- φορολογικών παραδείσων από την υφιστάμενη πολιτική ηγεσία της Μάλτας. Η Daphne Cuarana Galizia εργάστηκε στις μεγαλύτερες εφημερίδες της χώρας της: The Sunday Times of Malta και υπήρξε συνεργαζόμενη συντάκτης της: The Malta Independent. Παρέμεινε αρθρογράφος του περιοδικού Taste & Flair. Διατηρούσε ένα ιστολόγιο με τίτλο Running Commentary. Λίγο πριν τον τραγικό της θάνατο, δημοσιοποίησε στοιχεία τόσο τρανταχτά που έκαιγαν στην κυριολεξία τον τότε

*Εικάζεται ότι
το πραγματικό αίτιο
του θανάτου της ήταν
η εμφάνιση σημαντικών
καταπιστευμάτων
σε χώρες- φορολογικών
παραδείσων από
την υφιστάμενη πολιτική
ηγεσία της Μάλτας*

πρωθυπουργό της Μάλτας, τόσο πολύ που αναγκάστηκε να προβεί σε επιτακτικές εκλογές για την εξομάλυνση της περιρρέουσας ατμόσφαιρας και συνεπακόλουθα και της κοινής γνώμης. **Ο Πρόεδρος** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Αντόνιο Ταγιάνι, αποκάλεσε το θάνατο «τραγικό παράδειγμα μιας δημοσιογράφου που θυσίασε τη ζωή της για να αναζητήσει την αλήθεια». **Η ανατίναξη του** αυτοκινήτου της γνωστής δημοσιογράφου, αναφέρθηκε σε τοπικά και διεθνή μέσα ενημέρωσης. Το όνομα της Καρουάνα Γκαλιζία έγινε παγκόσμια τάση στα κοινωνικά δίκτυα και ένα πλήθος Μαλτέζων εξέφρασαν το πένθος τους μαυρίζοντας της φωτογραφίες προφίλ τους στο facebook. Σε ψηφίσμα που ενέκρινε τον Μάιο του 2018, το

Η δολοφονία της δημοσιογράφου προκάλεσε πλήθος διαμαρτυριών στη Μάλτα και οδήγησε τελικά στην παραίτηση του πρωθυπουργού Joseph Muscat

Σκέψεις, συναισθήματα, αλλά και η ανάγκη προστασίας της ερευνητικής δημοσιογραφίας και κατ' επέκταση της δημοκρατίας αναδύθηκαν στο webinar: «Βία κατά των Δημοσιογράφων», που συνδιοργάνωσαν η Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων και η Αυστριακοελληνική Ένωση: «Hephaestus Wien-Österreichisch/Griechischer Integrationsverein» εις μνήμην της Daphne Caruana Galizia

Έχοντας δεχτεί επανειλημμένως παρενοχλήσεις και απειλές, η Daphne Cuarana Galizia δολοφονήθηκε στις 16 Οκτωβρίου 2017, όταν εξερράγη βόμβα που είχε τοποθετηθεί στο αυτοκίνητό της

Ο παραιτηθείς πρωθυπουργός Joseph Muscat. Οι κραυγαλέες παραλείψεις των αρχών της Μάλτας στις έρευνες για τη δολοφονία της Galizia, προκάλεσαν την παρέμβαση της Ευρωβουλής και της Κομισιόν

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τις χώρες της ΕΕ να εξασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση και να προωθήσουν την πολυφωνία, την ανεξαρτησία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης. Έτσι, θεσπίστηκε το βραβείο Daphne Cuarana Galizia για την Ερευνητική Δημοσιογραφία.

Ο ιδρυτής του Wikileaks, Τζούλιαν Ασάντζ ανακοίνωσε ότι θα πληρώσει μια αμοιβή 20.000 ευρώ «για πληροφορίες που θα οδηγήσουν στην καταδίκη των δολοφόνων της Καρουάνα Γκαλιζία». Μια καμπάνια crowdfunding ξεκίνησε με σκοπό την συγκέντρωση ενός εκατομμυρίου ευρώ, τα οποία θα δοθούν ως αμοιβή για πληροφορίες οι οποίες θα οδηγήσουν «στην επιτυχή δίωξη του δολοφόνου και του προσώπου ή των προ-

σώπων που διέταξαν την απαιχθή πράξη της δολοφονίας.

Αν και έχω συμμετάσχει σε άπειρα webinar, καθ' όλη τη διάρκεια της δημοσιογραφικής μου διαδρομής, ωστόσο αυτό της Κυριακής είχε μία άλλη διάσταση, ιδιαίτερα όταν ήρθε η ώρα να μιλήσουν οι συγγενείς της εκλιπούσας δημοσιογράφου.

Οι προσκεκλημένοι ομιλητές χρωμάτισαν ο καθένας με τη φωνή του και τη δική του οπτική προσέγγιση την εκδήλωση. Συγκεκριμένα: Ο Αιμίλιος Περδικάρης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου & Γενικός Διευθυντής του Αθηναϊκού & Γενικός Διευθυντής του Αθηναϊκού Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, υπενθύμισε τις βάσεις και τις αρχές για την προστασία της ελεύθερης γνώμης και την προστασία των δημοσιογρά-

φων. Η αξιέπαινη Σοφία Καρτάλη, Ερευνητικός δημοσιογράφος παρουσίασε την αφηγηματική ταινία- ντοκυμαντέρ για τη δολοφονία της Daphne Cuarana Galizia και το πάνελ βυθίστηκε σε σκέψη. Όταν το λόγο πήρε η Corinne Vella, αδερφή της εκλιπούσας και Πρόεδρος του Οργανισμού: The Daphne Caruana Galizia Foundation, με θέμα: «Η ασφάλεια των δημοσιογράφων είναι απαραίτητη για τη δημοκρατία», όλοι οι παρευρισκόμενοι, είχαν μεν απέναντί τους μία άκρως δυναμική παρουσία, αλλά ταυτόχρονα και την αδερφή της γυναίκας ηρωίδας που έγραψε εκ νέου την ιστορία με το αίμα της. Εκεί αντιληφθήκαμε όλη τη διττότητα του ρόλου. Από τη μία πλευρά να είσαι η Πρόεδρος του Ιδρύματος και από την άλλη να παλεύεις

στην ίδια αρένα με τον πόνο.

Από την Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων, η Πρόεδρος, Τσαουσίδου Ησαΐα, έκανε μία άκρως συναισθηματική προσέγγιση για το κάτωθι θέμα: «Η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης σε κίνδυνο»! Τόνισε δε emphatically ότι η Daphne Caruana Galizia πέρασε στο Πάνθεον των ηρωίδων ως το νέο σύμβολο της εποχής της.

Συντονίστρια της εκδήλωσης ήταν η εξαιρετική: Iphigenie Moraitini Patriarcha, μέλος της «Hephaestus Wien – Österreichisch/Griechischer Integrationsverein».

Στον παρακάτω σύνδεσμο, μπορείτε να παρακολουθήσετε το Webinar:

<https://www.youtube.com/watch?v=QCoIPXaQK4g&t=22s>

Γιατί άραγε ταξιδεύουμε;

Οι τύποι τουριστών, τα κίνητρα για τα ταξίδια, οι κοινωνικοψυχολογικοί παράγοντες της και η τελετουργική διαδικασία του τουρισμού, αποτυπώνονται σε μια σειρά από μελέτες και επιστημονικές έρευνες

Ποια είναι τα βαθύτερα κίνητρα που μας ωθούν να φύγουμε από την εστία μας, να διανύσουμε χιλιάδες χιλιόμετρα, για να φτάσουμε σε άγνωστους κατά κανόνα προορισμούς; Το εκπαιδευτικό

ίδρυμα Westvlaams Economisch Studie bureau (1986) πραγματοποίησε μια στατιστική έρευνα σε 3.000 Βέλγους τουρίστες προκειμένου να αναγνωρίσει τα κίνητρα που τους

Γράφει ο
Θοδωρής
Βασιλείου

οδηγούν στον τουρισμό, καταλήγοντας στους ακόλουθους επτά τύπους τουριστών:

■ **Τους δραστήριους τύπους** τουριστών που αγαπούν τη θάλασσα (active sea lovers) και επιθυμούν να πραγματοποιήσουν τις διακοπές τους σε διάφορες αμμόδεις παραλίες.

■ **Τον τύπο του τουρίστα** που έχει το νου του να κάνει επαφές (contact-minded holiday), ο οποίος αναζητά τη δημιουργία φιλικών σχέσεων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, προσδοκώντας και την φιλόξενη αντιμετώπιση του από τους ντόπιους κατοίκους.

■ **Τους παρατηρητές** της φύσης (nature viewers), που επιθυμούν να τους υποδέχονται φιλόξενα οι μόνιμοι κάτοικοι του εκάστοτε τουριστικού προορισμού.

■ **Αυτούς που αναζητούν** την ξεκούραση (rest-seekers) κατά τη διάρκεια των διακοπών του και την ευκαιρία να χαλαρώσουν (anti-stress).

■ **Τους εξερευνητές** (discovers), οι οποίοι επιλέγουν τον πολιτιστικό τουρισμό συνδυάζοντας τον με κάποιο μικρό βαθμό περιπέτειας και επαφής με τους κατοίκους που έχουν διαφορετικά ήθη και έθιμα.

■ **Τους οικογενειάρχες** τουρίστες (family-orientated tourists), οι οποίοι κάνουν διακοπές με την οικογένεια τους προτιμώντας περιοχές με ήλιο και θάλασσα που περιλαμβάνουν δραστηριότητες φιλικές προς τα παιδιά.

■ **Τους τουρίστες** που επιθυμούν να κρατούν τις παραδόσεις (traditionalists), οι οποίοι επιλέγουν οικείους προορισμούς και γνωστές μορφές διακοπών καθώς αρέσκονται στην ασφάλεια και στην αποφυγή των εκπλήξεων.

■ **Με το φαινόμενο** των κινήτρων έχουν ασχοληθεί και έχουν διατυπώσει τις δικές του θεωρίες και άλλοι ερευνητές όπως ο Krippendorf (1967).

Τα κίνητρα του τουρίστα, κατά τον Knippenndorf, είναι τα εξής:

- Να χαλαρώσει.
- Να ξεφύγει από την καθημερινότητα.
- Να ανακτήσει τις δυνάμεις του.
- Να αποκτήσει εμπειρίες στη φύση.
- Να περάσει χρόνο με τους συνταξιδιώτες του.
- Να τρώει καλά.
- Να περάσει καλά και να διασκεδάσει.
- Να κάνει ότι ο ίδιος επιθυμεί, να είναι ελεύθερος
- Να αποκτήσει πολλές και διαφορετικές εμπειρίες
- Να δει καινούρια πράγματα και να ζήσει κάτι εντελώς διαφορετικό
- Να ξεφύγει από το μολυσμένο περιβάλλον, πηγαίνοντας σε μέρη με καθαρότερο αέρα και νερό
- Να ασκηθεί/γυμναστεί κάνοντας διάφορες δραστηριότητες και παιχνίδια
- Να επισκεφτεί άλλες χώρες και, γενικότερα, τον κόσμο
- Να ξεκουραστεί και να μην κάνει τίποτα.
- Να κάνει καινούργιους φίλους.
- Να κάνει πράγματα για την προσωπική

*Η ψυχολογία στις μέρες μας
τόσο σε θεωρητικό
επίπεδο όσο και
σε πρακτικό έχει
να παρουσιάσει σημαντικό
έργο και στον χώρο
του τουρισμού*

κή του ομορφιά. Να ταξιδέψει πολύ και να μετακινείται.

• Να διευρύνει τους ορίζοντες του και να αποκτήσει γνώσεις. Να κυνηγήσει τα ενδιαφέροντα του.

• Να κάνει πράγματα για την υγεία του εμποδίζοντας την εμφάνιση ασθενειών. Να ανανεώσει παλιές αναμνήσεις.

• Να δει φίλους και συγγενείς.

• Να έχει χρόνο για προσωπική ενδοσκόπηση και σκέψη. Να κάνει σπορ και να αθληθεί ώστε να είναι σε φόρμα. Να κάνει ταξίδια εξερεύνησης, να διακινδυνεύσει ώστε να ζήσει κάτι διαφορετικό από τα συνηθισμένα. Να έχει χρόνο για τα χόμπι του.

Η ανάλυση των κινήτρων επεδίωξε να δώσει απαντήσεις σε ζητήματα που σχετίζονται με τους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης απόφασης για την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού, τα στάδια της διαδικασίας, τις εμπειρίες που αναζητούν να βιώσουν οι τουρίστες.

Έτσι μπορούμε να διακρίνουμε τους παρακάτω παράγοντες και τον ρόλο τους.

Οι δημογραφικοί παράγοντες καθορίζουν τόσο τα κίνητρα όσο και την επιλογή του ταξιδιού και του τόπου καθώς επίσης και τις δραστηριότητες και τις εμπειρίες που επιθυμούν να αποκομίσουν.

Οι οικονομικοί παράγοντες είναι σημαντικοί για τη δημιουργία τύπων των τουριστών καθώς το ύψος των εισοδημάτων κατέχει σπουδαίο ρόλο όχι μόνο στη δυνατότητα πραγματοποίησης ταξιδιών αλλά και στον αριθμό (των ταξιδιών).

Οι θεσμικοί - οργανωτικοί παράγοντες οι οποίοι αναφέρονται τόσο στη δημιουργία και ανάπτυξη εταιρειών και, γενικότερα, ενός δικτύου που πληροφορεί, προβάλλει, διαφημίζει και παρέχει μια ποικιλία τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών στις αναπτυγμένες χώρες όσο και στο θεσμικό πλαίσιο που υπάρχει πλέον για να προστατέψει και να ενισχύσει τον κοινωνικό ρόλο του τουρίστα –

καταναλωτή π.χ. Τη νομοθεσία που σχετίζεται με το κοινωνικό κράτος (χορήγηση συντάξεων κ.α.) ή την ελευθερία διακίνησης.

Οι κοινωνικό - ψυχολογικοί παράγοντες παίζουν βασικό ρόλο καθώς το ταξίδι αποτελεί πλέον σύμβολο της κοινωνικής προβολής και ανόδου του ατόμου ενισχύοντας τις αξίες που πρεσβεύει ο ταξιδιώτης. Αξίζει εδώ να σταθούμε περισσότερο, καθώς η ψυχολογία στις μέρες μας τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε πρακτικό έχει να παρουσιάσει σημαντικό έργο και στον χώρο του τουρισμού.

Η Τουριστική αναψυχή σχετίζεται αναπόφευκτα με κάποιες ειδικές ψυχολογικές διεργασίες. Η σύγχρονη κοινωνία μαστίζεται από μια σειρά ψυχολογικών και κοινωνικών επιβαρύνσεων και διαταραχών. Ο τουρισμός δίνει μια διέξοδο σε όλα τα άτομα, κυρίως των αστικών περιοχών, να ξεφύγουν για ένα χρονικό διάστημα από τα προαναφερθέντα προβλήματα. Τα αίτια των ψυχοσωματικών αυτών διαταραχών μπορούν να εξηγηθούν -ερμηνευθούν από τον βιασμό του φυσικού περιβάλλοντος και την ασυνείδητη εν γένει και μη οικολογική στάση του ανθρώπου, που τα αποτελέσματα της βλέπουμε σήμερα με την κλιματική κρίση, αλλά επίσης

και στη στρεσογόνα καθημερινότητα που βιώνουμε όλοι.

Στα πλαίσια αυτά, λοιπόν, τα όρια ανάμεσα στα φυσιολογικά με τα νευρωτικά άτομα έχουν αρχίσει να γίνονται δυσδιάκριτα. Η έννοια του φυσιολογικού αρχίζει πλέον να αλλάζει, όχι μόνο ανάλογα με τον πολιτισμό, αλλά και μέσα στον ίδιο τον πολιτισμό με το πέρασμα των χρόνων. **Ο τουρισμός δεν** έχει μεν την ικανότητα να επιλύει πλήρως τα προβλήματα ψυχοσωματικής φύσης, υποβοηθά όμως σημαντικά στην καλύτερη αντίδραση του ατόμου απέναντι στις επιβαρύνσεις αυτές.

Έτσι κατά τη διάρκεια των διακοπών το άτομο αλλάζει παραστάσεις, εικόνες της καθημερινότητάς του, έχει τον απαραίτητο χρόνο να ξεκουραστεί τόσο σωματικά όσο ψυχολογικά και να απομακρυνθεί από τους καθημερινούς, τυποποιημένους κοινωνικούς του ρόλους. Επίσης απομακρύνεται από τα κέντρα ατμοσφαιρικής μόλυνσης και υψηλής ηχορύπανσης που τον επιβαρύνουν. Τέλος έχει το χρόνο να ασχοληθεί με περισσότερες δημιουργικές δραστηριότητες και να αξιοποιήσει ορθότερα τον ελεύθερο χρόνο το οποίο αποτελεί βασικό ζητούμενο στη σύγχρονη κοινωνία.

Μπορεί να επιωθεί με βεβαιότητα πλέον ότι η αναγκαιότητα του τουρισμού και

των διακοπών είναι πλέον στις μέρες μας κάτι παραπάνω από καθοριστική.

Ο τουρισμός ως τελετουργική διαδικασία

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν ομοιότητες του ταξιδιού με τις υπερφυσικές εμπειρίες.

Οι ανθρωπολόγοι ταυτίζουν το ταξίδι με τις «διαβατήριες τελετουργίες», διότι τα άτομα μέσω της δραστηριότητας αυτής, μεταβαίνουν από μία κοινωνική κατάσταση σε μία άλλη.

Το ταξίδι σηματοδοτεί τις μεταβολές στις ζωές των ανθρώπων, χωρίς πολλές φορές αυτό, να γίνεται άμεσα αντιληπτό από τους ίδιους.

Ο τουρισμός αποτελεί ένα «μοντέρνο τελετουργικό» (MacCannell, 1976), που προσφέρει «την είσοδο σε μία εναλλακτική κατάσταση Ύπαρξης, κατά την οποία, νοητικές, εκφραστικές και πολιτισμικές ανάγκες, έρχονται στο προσκήνιο» (Grabum, 1983). Μέσω του ταξιδιού, το άτομο καλύπτει ενδότερες κοινωνικές και πολιτισμικές ανάγκες για την ανακάλυψη του «Θείου», μέσα από «τελετουργικές διαδικασίες», μέσα από καταστάσεις, που έχουν παρόμοια, χαρακτηριστικά με αυτά των «διαβατηρίων τελετουργιών» ή του προσκυνήματος.

Η μεταβολές των τουριστικών κινήτρων στην εποχή του Covid-19

Σύμφωνα με τις τελευταίες ενδείξεις, θα υπάρξουν περισσότερες οικογένειες και ομάδες φίλων που θα ταξιδέψουν μαζί. Η διαφάνεια, η αξιοπιστία και η εμπιστοσύνη θεωρούνται ακόμη πιο σημαντικά στην εποχή του κορονοϊού.

Οι Millennials είναι το ισχυρότερο τμήμα των ταξιδιωτών που πρόκειται να ταξιδέψει και αυτό που τους χαρακτηρίζει είναι η συνεχής επαφή με το διαδίκτυο. Επιπλέον, ερευνούν εξαντλητικά και συλλέγουν πολλές πληροφορίες, για να επιλέξουν τα μέρη που θα κάνουν τις διακοπές τους.

Αναμένεται η άνοδος του εσωτερικού τουρισμού και του Staycation. Ο εσωτερικός τουρισμός θα αποτελέσει την κύρια πηγή εσόδων για ακόμη μια χρονιά. Σύμφωνα με μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε από την Booking.com, το 53% των ταξιδιωτών θέλει να κάνει διακοπές μικρότερης διάρκειας το 2021 συγκριτικά με το 2019.

Οι υποψήφιοι τουρίστες, θα τείνουν να ταξιδεύουν πιο κοντά στο σπίτι, εξερευνώντας τις κοντινές περιοχές χαμηλού κινδύνου.

Προτίμηση για υπαίθριες εμπειρίες στη φύση. Όλες οι εμπειρίες που σχετίζονται με τον υπαίθριο τουρισμό είναι ένα παράδειγμα ασφαλών δραστηριοτήτων, εννοώντας άμεσα την κοινωνική απόσταση που απαιτείται. Το 2021-22, οι ταξιδιώτες θα εξακολουθήσουν να προτιμούν τα λιγότερο συνωστισμένα μέρη για «απομακρυσμένες αποδράσεις» κοντά στην ύπαιθρο ή στα βουνά.

Σύμφωνα με μια έρευνα του TripAdvisor, το 70,5% των ταξιδιωτών επέλεξε τον υπαίθριο τουρισμό, σημειώνοντας μια αύξηση της τάξης του 26,6% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Δραστηριότητες όπως η γιόγκα, ο διαλογισμός και οι βόλτες στο βουνό θα είναι μια από τις πιο αναπτυσσόμενες τάσεις.

Πηγές

1. ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΥ Πανεπιστήμιο Αιγαίου
2. Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον, Χ. Κοκκώσης, Π.Τσάρτας, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2001
3. Τδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
3. Κοινωνιολογία του Τουρισμού, Περικλής Ν. Λύτρας, Εκδόσεις INTERBOOKS, ΑΘΗΝΑ
4. Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στον Τουρισμό, Andrew Holden, Εκδόσεις Παπαζήση
5. Τουριστική Οικονομική, Δημήτρης Λαγός, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2005
6. Τουριστική ψυχολογία (διερεύνηση της συμπεριφοράς των τουριστών και των απασχολούμενων με τα τουριστικά επαγγέλματα), Δρ Περικλής Ν. Λύτρα
7. Ευρωπαϊκά φόρουμ σχετικά με τον τουρισμό.

BIKY**KARANTZABELOU****Δημοσιογράφος - Ιδρύτρια
του οργανισμού NATTOYP

Συνέντευξη στον

Ευάγγελο**Κυριακού**Ειδικός Διαχείρισης
Προορισμών

Ποδήλατο & Προορισμός

«Οι περισσότεροι προορισμοί της Ελλάδας έχουν αυτό που αναζητούν οι φίλοι του ποδηλάτου», λέει η κυρία Καραντζαβέλου, τονίζοντας παράλληλα ότι τα οφέλη για τον τουρισμό, από μια Ελλάδα με «ποδηλατική ταυτότητα» θα είναι τεράστια

Μία από τις πιο χαρούμενες στιγμές της ζωής είναι όταν σου χαρίζουν το πρώτο σου ποδήλατο. Και η αλήθεια

είναι ότι ισχύει σε παγκόσμιο επίπεδο η χαρά της ανακάλυψης της ισορροπίας πάνω σε 2 τροχούς και η χαρά της απόλυτης ελευθερίας μετακίνησης από πολύ μικρή ηλικία. Ποδήλατο κάνουν όλοι ανεξάρτητα από το οικονομικό επίπεδο που βρίσκονται και αποτελεί μια μοναδική εμπειρία να «πάρεις τον αέρα» του προορισμού που επισκέπτεσαι. Αυτό σημαίνει ότι ένας προορισμός που προσπαθεί να είναι φιλικός στο ποδήλατο μπορεί να προσελκύσει επισκέπτες όλες τις εποχές του χρόνου δημιουργώντας θεματικές διαδρομές εμπειρίας και καθαρή ατμόσφαιρα μετακίνησης.

Μιλήσαμε με την Βίκυ Καραντζαβέλου, δημοσιογράφο και ιδρύτρια του οργανισμού NATTOYP που εξειδικεύεται στην ανάπτυξη της μετακίνησης με ποδήλατο σε τουριστικούς προορισμούς και φέρνοντας την διεθνή ποδηλατική κοινότητα πιο κοντά στην Ελλάδα και τον Ελληνικό Τουρισμό.

- Έχουν οι προορισμοί της Ελλάδας την κατάλληλη «πρώτη ύλη» για να προσελκύσουν ποδηλατικές εμπειρίες;

«Ναι, οι περισσότεροι προορισμοί της Ελλάδας έχουν αυτό που αναζητούν οι φίλοι του ποδηλάτου. Αυτή η «πρώτη ύλη» των ποδηλατικών διαδρομών και μονοπατιών υπάρχει στο σύνολο σχεδόν της επικράτειας, και είναι μοναδικές, όπως μοναδικό είναι το φυσικό περιβάλλον και ο φυσικός πλούτος της χώρας. Αυτό που χρειάζεται είναι ο εντοπισμός τους και η περαιτέρω ανάδειξή τους, κάτι που είναι πολύ εύκολο σε γενικές γραμμές να γίνει. Οι ποδηλατικές διαδρομές, είναι παντού τριγύρω

μας και υπάρχουν πλήθος εφαρμογών και άλλων «πηγών» για την αναζήτησή τους.»

- Τι χρειάζεται πρακτικά ένας επισκέπτης από έναν προορισμό, όταν έρθει στην χώρα να κάνει τουρισμό χρησιμοποιώντας ένα ποδήλατο ως εμπειρία;

«Τοπικούς φορείς που να έχουν στοιχειωδώς οργανώσει τις ποδηλατικές υποδομές τους, καταλύματα και ξενοδοχεία φιλικά ως προς το ποδήλατο που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ποδηλατών, κα-

λό επαρχιακό δίκτυο και ανάδειξη των ποδηλατικών διαδρομών, οργανωμένες ποδηλατικές εταιρείες που να μπορούν να προσφέρουν ένα αναβαθμισμένο ή ολοκληρωμένο προϊόν ποδηλατικής εμπειρίας, και τέλος, ποδηλατική «συνειδητότητα» ή ποδηλατική κουλτούρα στον τοπικό πληθυσμό (από τους οδηγούς οχημάτων που πρέπει να εκπαιδευτούν να προσέχουν τους ποδηλάτες μέχρι και τα σχολεία που πρέπει να ενσωματώσουν προγράμματα κυκλοφοριακής και ποδηλατικής αγωγής στα παιδιά).»

- Οι θεματικές ποδηλατικές εμπειρίες αφορούν τον αστικό ιστό, το φυσικό περιβάλλον πέριξ αυτών ή την ευρύτερη περιοχή των προορισμών;

«Αφορούν όλα αυτά. Η ποδηλασία είναι μια δραστηριότητα και ένας τρόπος μετακίνησης ταυτόχρονα, που εμπεριέχει κάθε προσβάσιμο σημείο επίσκεψης που προσελκύει το ενδιαφέρον του επισκέπτη, και ταυτόχρονα ικανοποιεί την ανάγκη της μετακίνησης είτε του πολίτη είτε του επισκέπτη. Με το ποδήλατο μπορείς να κινηθείς στις πόλεις, στα χωριά, στους κάμπους, στα βουνά, στα δάση, δίπλα σε λίμνες-ποτάμια-θάλασσες, σχεδόν παντού.»

- Τι σημαίνει με λίγα λόγια «Φιλικός Προορισμός στο Ποδήλατο». Τι ρόλο παίζει η τοπική αυτοδιοίκηση και οι τοπικοί ενδιαφερόμενοι φορείς στο θέμα; Ποιες είναι οι δυσκολίες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο;

«Το δίκτυο των «Bike Friendly Προορισμών» στην Ελλάδα αποτελείται από μία σειρά επιλεγμένων Δήμων, οι οποίοι πληρούν έναν ελάχιστο αριθμό κριτηρίων, και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να κάνουν τη διαμονή του ποδηλάτη-τουρίστα όσο το δυνατόν πιο άνετη. Ταυτόχρονα δημιουργούν «ποδηλατική ταυτότητα» στον προορισμό, και διευκολύνουν τον τουρίστα όσο και τους πολίτες να χρησιμοποιήσουν το ποδήλατο είτε στη διάρκεια των διακοπών τους είτε στην καθημερινότητά τους. Οι προορισμοί αυτοί, με τις ενέργειές τους και τις bike friendly πρακτικές τους, ξεχωρίζουν και για την προσήλωσή τους στην προστασία του περιβάλλοντος και για την προσπάθειά τους για αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού. Για όλα αυτά, η τοπική αυτοδιοίκηση έχει πολύ σπουδαίο ρόλο, καθώς συμβάλλει στο να ευαισθητοποιηθούν και οι κάτοικοι, έτσι ώστε, σε τελική ανάλυση, να μπορέσει

να ενσωματωθεί η «ήπια μετακίνηση» με το ποδήλατο στο αστικό ιστό. Οι βασικές δυσκολίες σε αυτή την προσπάθεια, είναι κυρίως η δυσκολία να ενταχθεί το ποδήλατο στη φιλοσοφία του Έλληνα οδηγού και πολίτη. Εκεί υπάρχουν οι γνωστές διαχρονικές αγκυλώσεις οι οποίες δεν είναι μόνο κοινωνικές αλλά έχουν σχέση και με το νομοθετικό πλαίσιο.»

- Πόσο εφικτό είναι μια επιχείρηση ή ένας φορέας να γίνει φιλικός στους ποδηλάτες επισκέπτες; Ποια είναι η σειρά δράσεων για να ασχοληθούν με το θέμα;

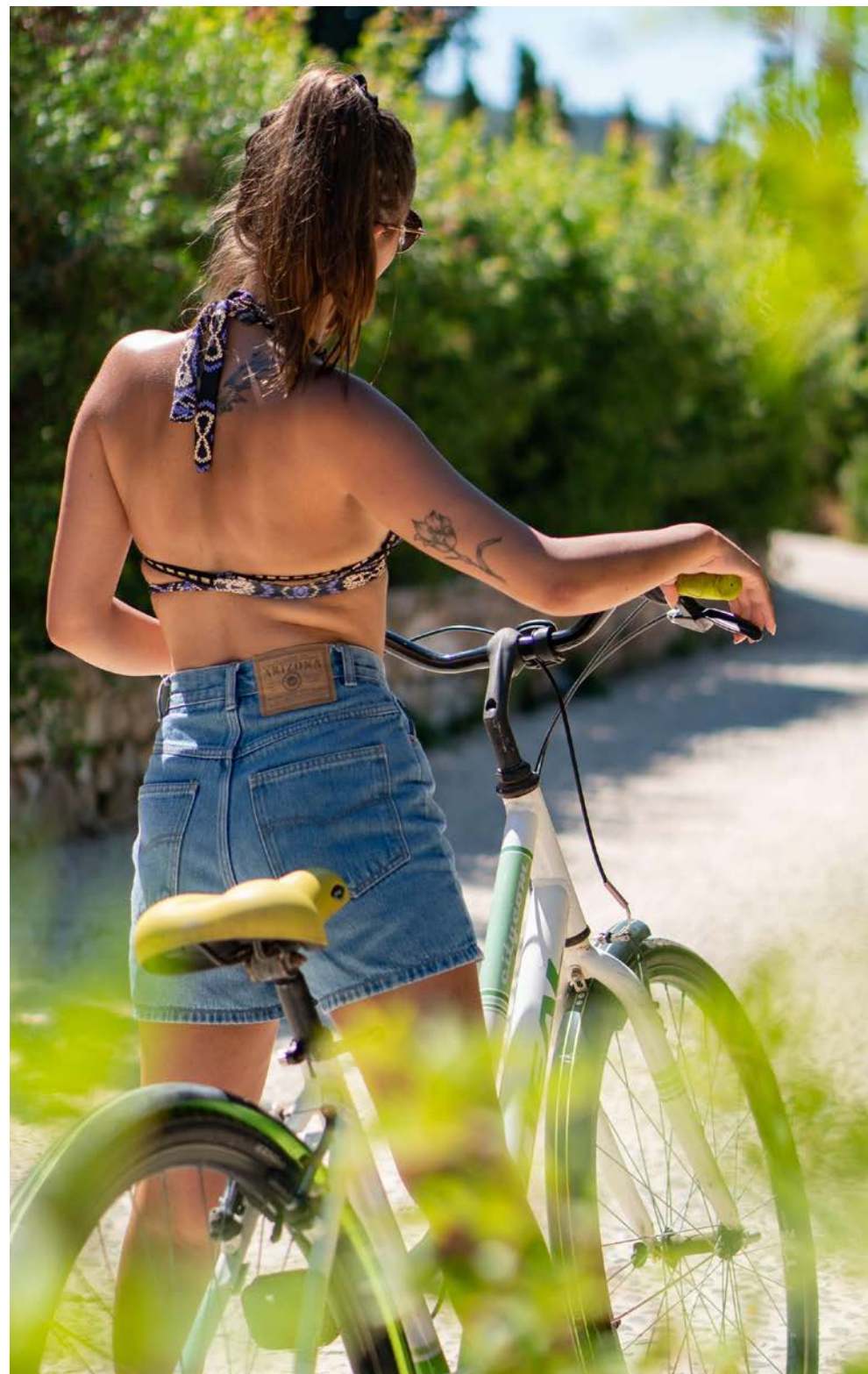
«Για να γίνει μια επιχείρηση ή ένας φορέας φιλικός στους ποδηλάτες, δεν απαιτούνται ενέργειες που να είναι δύσκολες ή μη εφικτές. Είναι μια διαδικασία εύκολη και δημιουργική. Αρκεί να υπάρχει θέληση και βούληση από την επιχείρηση ή τον φορέα να καλύψει τα κριτήρια της πιστοποίησης “bike friendly”. Η σειρά των ενεργειών που απαιτούνται είναι αρχικά η ευαισθητοποίηση και η αναγνώριση της ανάγκης για μορφές «ήπιας μετακίνησης» των τουριστών και των πολιτών, ακολούθως η θέληση για μικροαλλαγές και οργάνωση των βασικών ποδηλατικών υπηρεσιών και υποδομών για τις οποίες, ωστόσο, δεν απαιτούνται πολυέξοδες δαπάνες αλλά η συνεργασία πολλές φορές με όσους ειδικεύονται στο χώρο του ποδηλάτου (ποδηλατικές εταιρείες, καταστήματα κλπ), και τέλος, η επικοινωνία με τη ΝΑΤΤΟΥΡ για να γίνουν τα κατάλληλα βήματα για τη συλλογή των απαραίτητων δικαιολογητικών και την κάλυψη των προϋποθέσεων του Bike Friendly.»

Ποια είναι τα οφέλη μιας αναγνωρίσιμης Ελλάδας ως χώρας ποδηλατικού τουρισμού; Μπορεί αυτό να γίνει αν οι προορισμοί και οι φορείς δεν προχωρήσουν σε ενέργειες δικτύωσης για πιο ολοκληρωμένες εμπειρίες;

Για να γίνει μια επιχείρηση ή ένας φορέας φιλικός στους ποδηλάτες, δεν απαιτούνται ενέργειες που να είναι δύσκολες ή μη εφικτές. Είναι μια διαδικασία εύκολη και δημιουργική. Αρκεί να υπάρχει θέληση και βούληση από την επιχείρηση ή τον φορέα να καλύψει τα κριτήρια της πιστοποίησης «bike friendly»

«Τα οφέλη μιας Ελλάδας με «ποδηλατική ταυτότητα» για τον τουρισμό είναι τεράστια. Αυτό δείχνουν εξάλλου τα αντίστοιχα παραδείγματα από το εξωτερικό και κυρίως ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες που έχουν δουλέψει χρόνια στην ανάπτυξη του ποδηλατικού τουρισμού. Όμως για να φτάσουμε σε αυτό το δεύτερο ή και τρίτο στάδιο ανάπτυξης του ποδηλατικού τουρισμού στην Ελλάδα, να αναπτύξει δηλαδή το σύνολο της επικράτειας την ποδηλατική αυτή ταυτότητα, χρειάζεται πρώτα να θέσουμε τα σωστά ποδηλατικά «θεμέλια», με την επί μέρους και κατά τόπους ανάπτυξη του ποδηλατικού τουρισμού και των υποδομών. Σαφώς, στην παρούσα φάση είμαστε μακριά από μια γενική «αναγνωρισιμότητα» της Ελλάδας ως ποδηλατικού προορισμού. Αυτήν τη στιγμή πρέπει να διαμορφώσουμε αρχικά

το προϊόν που λέγεται «ποδήλατο και τουρισμός». Είναι, τέλος, πολύ σημαντικό να πούμε, ότι το ποδήλατο αποτελεί ουσιαστικά μια μορφή «ήπιας μετακίνησης» που δεν έχει μια «αυτάρκεια» όσο αφορά την ίδια την δραστηριότητα της ποδηλασίας, αλλά μπορεί να διασυνδέσει όλες τις θεματικές μορφές τουρισμού. Ο ποδηλατικός τουρισμός δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο σε μία αυτοτελή θεματική μορφή τουρισμού, αλλά στις δυνατότητες και τις προοπτικές που δίνει το ίδιο το ποδήλατο, να αποτελέσει ένα μέσο με το οποίο οι πολίτες και οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν μια σειρά από μορφές δραστηριοτήτων και τοπικών χαρακτηριστικών ενδιαφερόντων». Κλείνοντας μετά από τις πολύ ενδιαφέρουσες δράσεις και απόψεις της Βίκυς Καραντζαβέλου θα πρέπει να υπογραμμί-

ζουμε κάθε φορά την πολύ ουσιαστική δουλειά που απαιτείται από μια ομάδα διαχείρισης προορισμού. Τα επιμέρους ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει και να επιλύσει προκειμένου να αναδημιουργήσει τον προορισμό, μπορεί όχι μόνο να είναι στοιχεία της καθημερινότητας για τους επισκέπτες, αλλά να βελτιώνουν την καθημερινή ζωή της τοπικής κοινωνίας αυτή καθαυτή. Είναι ξεκάθαρο ότι η επόμενη μέρα για τους προορισμούς απαιτεί ευελιξία και έξυπνες κινήσεις για μια πιο καθαρή, βιώσιμη και ουσιαστική τοποθέτηση των κρίσιμων σημείων ενδιαφέροντος. Το ποδήλατο κάνει τις πόλεις και τους προορισμούς πιο καθαρούς, πιο φιλικούς πιο μοναδικούς. Ας το τολμήσουμε. Εξάλλου δεν είναι και η πιο δύσκολη άσκηση ισορροπίας... που έχουμε μάθει οι περισσότεροι από την παιδική μας ηλικία.

Τα συνεχιζόμενα προβλήματα των εργαζομένων στον επισιτισμό τουρισμό, οδηγούν σε νέες κινητοποιήσεις. Η μη ένταξη χιλιάδων εργαζομένων στο εποχικό βοήθημα αποτελεί την αιχμή του δόρατος, ωστόσο οι συνδικαλιστικοί φορείς ανεβάζουν τους τόνους και για τις διατάξεις του νόμου Χατζηδάκη.

Η ΠΟΕΕΤ το προηγούμενο διάστημα είχε συναντήσεις με το Υπουργείο Εργασίας για το θέμα του εποχικού βοηθήματος, οι οποίες απέβησαν άκαρπες, ενώ καταγγέλλει ότι ο Κ. Χατζηδάκης απέφυγε να συναντηθεί μαζί τους. Αποτέλεσμα ήταν η Ομοσπονδία να προχωρήσει ομόφωνα σε κήρυξη 24ωρης Πανελλαδικής Απεργίας στις 9 Νοεμβρίου, ενώ καλεί και σε απεργιακή συγκέντρωση στην Αθήνα.

«Όταν όλοι ομολογούν πως ο φετινός χειμώνας θα είναι ο πιο δύσκολος, η Κυβέρνηση αποφάσισε να αφήσει χιλιάδες εργαζόμενους με μηδενικό εισόδημα. Παράλληλα δεν έχει δοθεί ακόμα λύση με τα έτη από τις αναστολές σύμβασης του 2020 δημιουργώντας έτσι τεράστια προβλήματα στην καθημερινότητα μας.

Εξαντλήσαμε κάθε περιθώριο διαλόγου (όχι βέβαια με τον κ. Χατζηδάκη, αφού

Κλιμακώνουν τη δράση τους τα σωματεία

24ωρη απεργία για τις 9 Νοεμβρίου κήρυξε ομόφωνα η ΠΟΕΕΤ, μετά τις άκαρπες συναντήσεις στο Υπουργείο Εργασίας για το κρίσιμο θέμα του αποκλεισμού χιλιάδων εργαζομένων του επισιτισμού τουρισμού από το εποχικό βοήθημα

αρνείται να μας δει) με υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου και δυστυχώς λύσεις δεν είδαμε. Βγαίνουμε από μια άκρως επιτυχημένη σεζόν όπου ζήσαμε την έκρηξη της εργοδοτικής παραβατικότητας και την αδιαφορία του κράτους, αφού ο ΣΕΠΕ δεν δουλεύει περιμένοντας να μετατραπεί σε ανεξάρτητη αρχή με τον Νόμο Χατζηδάκη.

Επίσης η Διοίκηση της Ομοσπονδίας μας αποφάσισε να στηρίξει τις αποφάσεις των πρωτοβάθμιων Σωματείων μας σε όλη την χώρα για συμμετοχή στα συλλα-

λητήρια ενάντια στον Νόμο Χατζηδάκη στις 04/11/2021», αναφέρει στην ανακοίνωσή της η ΠΟΕΕΤ.

Το πανελλαδικό συλλαλητήριο στις 4 Νοεμβρίου αποφασίστηκε στη σύσκεψη εκατοντάδων συνδικαλιστικών οργανώσεων που πραγματοποιήθηκε στις 5 Οκτωβρίου στο Σπόρτινγκ. Η συγκεκριμένη απόφαση «αποτελεί βήμα κλιμάκωσης του αγώνα ενάντια στο νόμο Χατζηδάκη. Είναι προσπάθεια για κοινή συντονισμένη και ενιαία πανελλαδική δράση των σωματείων και των εργαζομένων από όλους

του κλάδους που θα προετοιμάσει γενική πανεργατική απεργία τους επόμενους μήνες», αναφέρει σε ανακοίνωσή του το Συνδικάτο Επισιτισμού Τουρισμού Ν. Αττικής.

«Οι εργαζόμενοι στον επισιτισμό – τουρισμό, οι διανομείς όλης της χώρας το τελευταίο 1,5 χρόνο βρισκόμαστε ανάμεσα στην ανεργία, την αναστολή, την εκ περιτροπής εργασία, την τεράστια εντατικοποίηση. Η κυβέρνηση και οι εργοδότες, οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι, έχουν εξαπολύσει μια μεγάλη επίθεση στα

δικαιώματα μας, ώστε να διαφυλάξουν την τεράστια κερδοφορία που είχαν όλα τα προηγούμενα χρόνια. Κερδοφορία που προέκυψε από τη σκληρή εκμετάλλευση της δουλειάς μας, από την εφαρμογή όλων των προηγούμενων νόμων των μνημονίων, σε όλους τους τομείς, στα Ξενοδοχεία, τις επισιτιστικές αλυσίδες, στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες διανομής φαγητού», τονίζει μεταξύ άλλων το Συνδικάτο, ενώ καταλήγει λέγοντας ότι «οι εργαζόμενοι του κλάδου μας το προηγούμενο διάστημα, οι διανομείς της E – FOOD όπως και οι δεκάδες χιλιάδες εκπαιδευτικοί με την καθολική συμμετοχή τους στον αγώνα και την τεράστια αλληλεγγύη που δέχτηκαν απέδειξαν ότι η κυβέρνηση και η εργοδοσία δεν είναι παντοδύναμοι. Οι εργαζόμενοι εάν οργανωθούν μαζικά στα σωματεία τους και οργανώσουν τον αγώνα τους μπορούν να καταφέρουν πολλά».

Το θέμα της μη καταβολής του εποχικού επιδόματος για πολλές κατηγορίες εργαζομένων του επισιτισμού τουρισμού τονίζεται και από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, ωστόσο η κυβέρνηση μέχρι στιγμής τουλάχιστον, δεν δείχνει να κάνει κινήσεις για την επίλυση του ζητήματος. Έτσι ο Νοέμβριος αναμένεται να έχει υψη-

Τα πρωτοβάθμια σωματεία, μεταξύ των οποίων και του τουριστικού κλάδου, συντονίζουν τη δράση τους το επόμενο διάστημα ενάντια στο νόμο Χατζηδάκη

λές «θερμοκρασίες», ενώ είναι σαφές η πρόθεση των σωματείων να προχωρήσουν σε γενική πανελλαδική απεργία για το νόμο Χατζηδάκη, τις ανατιμήσεις, την ενεργειακή ακρίβεια και τους χαμηλούς μισθούς που βρίσκονται καθηλωμένοι εδώ και πολλά χρόνια. Όλα τούτα προοιωνίζονται έναν «θερμό» χειμώνα για την κυβέρνηση.

Μοτοπορεία για τον θάνατο του 18χρονου διανομέα

Μετά τον σάλο και τις κινητοποιήσεις που έγιναν από τους διανομείς του efood, ο κλάδος του delivery είχε ακόμη μια δυσάρεστη εξέλιξη με τον θάνατο του 18χρονου Ανέες Μιρ από το Πακιστάν, ο οποίος μάλιστα βρήκε τραγικό θάνατο στο πρώτο του μεροκάματο σαν διανομέας. Το περασμένο Σάββατο πραγματοποιήθηκε μοτοπορεία από τη Συνέλευση Βάσης Εργαζομένων Οδηγών Δικύκλου, η οποία έθεσε ερωτήματα για το θάνατο του νεαρού, τονίζοντας πως αυτό το δυστύχημα δεν θα είχε συμβεί αν ο 18χρονος οδηγούσε εταιρικό μηχανάκι, επαρκώς συντηρημένο.

Στο πλαίσιο της διαδήλωσης που έγινε κατατέθηκε και σειρά αιτημάτων από τους διανομείς, οι οποίοι τόνισαν πως δεν είναι αναλώσιμοι και δεν θα επιτρέψουν να χυθεί άλλο αίμα στην ασφάλτο. Τα αιτήματα που προέβλεπαν ήταν:

- Ένταξη της ειδικότητας των διανομέων στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα. Να συνεδριάσει άμεσα η επιτροπή ΒΑΕ του Υπουργείου.
- Μηχανάκια, εξοπλισμός, συντήρηση και έξοδα μετακίνησης να παρέχονται από την επιχείρηση, να συμπεριλαμβάνεται το κράνος για τους διανομείς.
- Υποχρεωτική Κλαδική σύμβαση ερ-

Ο νεαρός Πακιστανός βρήκε τραγικό θάνατο στο πρώτο του μεροκάματο σαν διανομέας

γασίας με αυξήσεις για όλους τους εργαζόμενους σε επισιτιστικά καταστήματα.

- Σταθερή εργασία 5ημερο 7ωρο με αποδοχές 8ωρου και πλήρη ασφαλιστικά δικαιώματα. Να καταργηθούν όλες οι ελαστικές μορφές απασχόλησης. Καμία άλλη ανοχή στην εργοδοτική αυθαιρεσία.
- Να απαγορευτεί η διανομή με δίκυκλο σε επικίνδυνες καιρικές συνθήκες στη βάση των διατάξεων που προβλέπουν μέχρι σήμερα και για άλλες ειδικότητες. Να οροθετηθεί χιλιόμετρικά η εμβέλεια διανομής.
- Να αποσυρθεί το νομοσχέδιο έκτρωμα που καταργεί το 8ωρο και τις συνδικαλιστικές ελευθερίες των εργαζομένων.

MACT EXPO CENTER

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑ-COVID ΕΠΟΧΗ ΓΙΑ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Το **MACT EXPO CENTER** υλοποιήθηκε με βάση την τεράστια εμπειρία της **Mact Media Group** στη διαχείριση υπηρεσιών και τη διοργάνωση εκθέσεων, συνεδρίων και εκδηλώσεων και έρχεται να καλύψει τις ανάγκες της νέας εποχής, παρέχοντας μοναδικές δυνατότητες στους εκθέτες και στους επισκέπτες.

Μπορεί να φιλοξενήσει
50.000 επισκέπτες
ανά ημέρα

Στα ψηφιακά περίπτερα οι εκθέτες μπορούν να παρουσιάσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, να συνομιλούν με τους επισκέπτες σε πραγματικό χρόνο με σύνδεση βίντεο, να παρέχουν πληροφοριακό υλικό και ψηφιακά φυλλάδια. Οι εκθέτες μπορούν να κλείνουν ραντεβού και να οργανώνουν B2B συναντήσεις, ενώ παράλληλα παρέχεται και η δυνατότητα απευθείας πωλήσεων

Τα περίπτερα μπορούν να παραμείνουν online για μεγάλο χρονικό διάστημα και οι ενδιαφερόμενοι να έχουν πρόσβαση σε αυτά μετά τη λήξη της κάθε διοργάνωσης

Επιτρέπει τη διοργάνωση πολλών συνεδρίων και εκδηλώσεων ταυτόχρονα στον ψηφιακό του χώρο. Τα events διεξάγονται με ζωντανή διαδικασία. Όσοι τα παρακολουθούν έχουν τη δυνατότητα να παρέμβουν είτε για να τοποθετηθούν, είτε για να υποβάλλουν κάποιο ερώτημα

☎ 2110129575 ✉ info@mact.gr

